

Jesenice, 8. januarja 1971

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE
 — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Vari — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

SPODBUDNI DOSEŽKI V DECEMBRU

V mesecu decembru, smo v Železarni dosegli v nekaterih obratih nekaj izredno spodbudnih proizvodnih dosežkov, k so jih veselili tako sodelavci v teh obratih, kakor tudi ves delovni kolektiv. Sodelavcem v teh obratih, kakor tudi v vseh ostalih, želimo še veliko takih rezultatov v novem letu.

Jeklovlek

Sodelavci v jeklovleku, so v decembru dosegli enega največjih proizvodnih uspehov, oziroma največjo mesečno proizvodnjo v minulemu letu. Njihova proizvodnja je znašala 1.584 ton, odposlali pa ko kljub prevoznim težavam 1.505 ton blagovne proizvodnje. Njihov dosežek je pomemben tudi zato, ker so tudi na Schumag stroju dosegli skoraj 350 ton proizvodnje, kljub temu, da je bil dva in pol dneva v zastoji (ker so več kakor pol leta čakali na pomožne rezervne dele). To hkrati dokazuje, da bi lahko dosegli še več.

Dosežen rezultat je pogojen z zagotovljenim vložnim materialom, čeprav ne po asortimentu, za kar je izpadlo tudi skokraj 100 ton poboljšane jekla. Vse to kaže na to, da bi brez omenjenih težav (vložek, zastoj), lahko dosegli tudi mesečni proizvodni plan v višini 1.700 ton kljub še vedno neugodnemu dimenzijskemu asortimentu (prevladujejo drobne dimenzije). Na jeklovleku pa so izpolnili tudi svoj izvozni plan.

Da niso izpolnili letnega plana in proizvedli 687 ton manj kakor lani, je treba upoštevati pomanjkanje vložka, predvsem od drugega kvartala naprej in zapoznili začetek obratovanja Schumag stroja, poleg neugodnega dimenzijskega asortimenta in tega, da so lani v poprečju zaposlovali deset delavcev manj kakor leto prej, razen tega pa so delali že ob skrajšanem delovnem tedniku.

Doseženi rezultat pa je pomemben tudi zato, ker so s tankimi dimenzijami in kvalitetnejšo proizvodnjo dosegli ugodni finančni rezultat.

Elektrojeklarna

Tudi sodelavci v elektrojeklarni, so v decembru dosegli največjo mesečno proizvodnjo v lanskem letu, in sicer 13.854 ton, s čemer so se zelo približali mesečni planski obveznosti (14.166 ton), lanski decembrski plan proizvodnje pa so presegli za 1.283 ton. Če pa bi se izognili raznim okvaram in zastojem, pa bi v decembru lahko proizvedli še 700 ton več elektrojekla.

Doseženi rezultat pa je vse kakor posledica dobrega de-

la kolektiva, predvsem hitrega dela delovodij, boljšega oskrbovanja z vložkom in ekspeditivnostjo transportne službe, obratovanje bluminga brez zastojev, skratka usklajenega in dobro organiziranega dela; k temu pa moramo vsekakor pripisati tudi zmanjšanje mehanskih zastojev.

Žičarna

Izredno lep proizvodni uspeh so dosegli tudi sodelavci v žičarni, ki so v decembru proizvedli 5.480 ton žice. To je hkrati tudi najvišji dosežek sploh v obratovanju žičarne. S tem so presegli tudi mesečno plansko obveznost za 7,4 %, oziroma proizvedli 764 ton več kakor decembra 1969.

Doseženi rezultat, je prav gotovo poleg dobrega dela delovnega kolektiva žičarne, tudi posledica ustreznega in zadostnega vložka in sploh dobrega stanja v obratu.

Prve težave v proizvodnji v novem letu

Zapadli sneg oziroma otežkočen dovoz vložka in pomanjkanje goriv, je povzročilo v martinarni na prehodu iz starega v novo leto zmanjšano proizvodnjo od 25 do 30 %. Notranja transportna služba namreč ni bila kos pravočasnemu dovozu vložka, oziroma starega železa, ker je zelo voluminozen in prekrit s snegom. K temu pa se je priključil še zastoj pri dobavi goriv zaradi česar je nekaj Martinovih peči stalo po več ur, v času poročanja pa še vedno ena peč stoji zaradi pomanjkanja goriv. Težave s čakanjem na vložek so imeli tudi v elektrojeklarni.

Ze iz dnevnega časopisja smo lahko razbrali, da je vprašanje mazuta, kot pomembnega goriva za martinarno pa tudi druge obrate, zelo problematično v vsej Jugoslaviji. K temu pa so se pridružile zaradi snega še transportne težave. Ob minimalnih zalogah, zaradi splošnega pomanjkanja mazuta, se je naenkrat to zelo občutilo v proizvodnji. Ta problem bo bolj ali manj prisoten, dokler se ne bo povečal uvoz ustreznega mazuta za metalurške potrebe, kjer je pomanjkanje še posebej veliko.

Težave so tudi s starim železom. Tu je osnovni vzrok

nelikvidnost, zaradi katere nismo bili sposobni pravočasno položiti akreditov. Na tem se zelo veliko dela. Nekoliko bolje je z grodljem, ki pa bo najbrž zaradi prometnih težav prihajal tudi z zamudo.

Staro železo iz domačih virov

Znano je, da smo v preteklem letu prenehali s proizvodnjo na težki progji in na progji 1300 na Javorniku. Obe progji sta tudi že likvidirani, vendar se je zaradi pomanjka-

nja starega železa pa so te dni začeli z delno demontažo tako težke proge, kakor proge 1300. Šef delovne enote valjarn Javornik Ciril Odlasek, ki dela pri delni demontaži tudi usmerja in nadzoruje, nam je povedal, da sta pri tem zaposleni dve grupi. Medtem, ko se demontaža naprav, stoji idr. v valjarni 1300 izvaja v rednem delovnem času v manjšem obsegu, pri delni demontaži na težki progji dela po pogodbi posebna grupa sodelavcev v prostem času.

Grupa, ki dela na demontaži težke proge in v kateri so izkušeni sodelavci in strokovnjaki, se je obvezala, da bo od 6. januarja, ko so se dela začela, do 20. januarja, dostavila v martinarno najmanj 1.000 ton demontiranih železnih delov. S tem bo delno križa s pomanjkanjem starega železa ublažena, medtem pa v vodstvu podjetja računajo, da bo urejen tudi uvoz starega železa.

Sodelavec v martinarni vpihava kisik v SM peč

Srečno v letu 1971

Novo leto! Mnogo spominov na preteklih 365 dni in mnogo načrtov za naslednjih 365 dni. Nekateri se zadovoljno nasmihajo doseženim uspehom, so polni pričakovanj za prihodnost, drugim pa je težko zaradi nepopolnega uspeha, vendar so tudi polni pričakovanj za prihodnost.

Razmišljanja o dejavnosti varstva pri delu v preteklosti niso vedno prijetna. Prevečkrat se teh razmišljanj dotika kri ali tragedija naših sodelavcev. In ko razmišljamo o takih posledicah dela, se nehote vprašamo: »ZAKAJ JE TOLIKO NEZGOD IN ZDRAVSTVENIH OKVAR PRI DELU?« Ali smo naredili vse za človeka, da bi bil pri delu zadovoljen in varen ter da bi resnično rad prihajal na delo.

Ne samo delavci službe za varstvo pri delu, ampak vsi, tudi tisti, ki načrtujejo tisoče ton proizvodnje, si morajo postaviti taka in podobna vprašanja. Vsakdo, ki je osebno iskren, si bo odgovoril, da za delavce resnično nismo uredili mnogih delovnih pogojev in da smo se bolj trudili za proizvodne naprave. In prav je, da si vsi za naslednje delovno obdobje

je obljubimo, da bomo skrbeli za dobro počutje delavcev vsaj toliko, kot za proizvodnjo in proizvodne naprave.

Seveda ne moremo trditi, da ni bilo za varstvo pri delu nič narejenega. Vendar že površen pregled obratov nam pokaže kopico pomanjkljivosti, ki porajajo nezadovoljstvo in so istočasno preteče nevarnosti pri delu. Velike količine prahu v obratih, preprihi, ropot, vibracije, neurejeni prehodi, utesnjenost v obratih, zastarele naprave, neurejeni sanitarni pogoji in drugo so vzrok, da se delavci pri delu ne počutijo dobro in varno ter zaradi tega velikokrat tudi ne delajo tako, kot bi bilo treba. V teh elementih moramo iskati vzroke za preveliko število poškodb in tako drag davek zaradi bolezenske odsotnosti z dela.

Varstvo pri delu je dejavnost, ki se ne da izraziti s formulo. Največkrat pa je možno predvidevati, kaj bi se lahko dogodilo pri delu. Pa naj gre za naprave same ali za delavca, ki jih upravlja in posluhuje.

Največ lahko predvidijo tehnologji, ki pri načrtovanju proizvodnje vedo s kakšnimi surovinami in s kakšnimi napravami bo njihova zamisel uresničena. Seveda to le pod pogojem, da že pri načrtovanju vključijo v proizvodnjo človeka. Če pa pri načrtovanju proizvodnje pozabijo na človeka, se ta pojavi tik pred pričetkom dela nepoučen, nepripravljen, zanj pa tudi nimamo pripravljenih ustreznih delovnih in zdravstvenih pogojev. Posledice so seveda znane — nepotrebne poškodbe in zdravstvene okvare. Pravzaprav ni nujno, da tehnologji poznajo vse zahteve o pravilni ureditvi delovnih pogojev. Potrebno je le, da so že pri prvih zamislih o bodoči proizvodnji in v vseh nadaljnjih fazah, vključene službe kot so: kadrovska služba, služba za varstvo pri delu in zdravstvena služba, služba za izobraževanje itd. Strokovnjakom teh služb je treba predočiti pošteno sliko o bodoči proizvodnji z vsemi njenimi dobrimi in slabimi posledicami. Le s takim sodelovanjem je možno pravočasno ustvariti vse, kar je potrebno za dobro proizvodnjo ter za dobro počutje in varstvo delavcev.

rali proizvajati. Pri novogradnjah smo sicer vgrajevali modernejšie stroje, nemalokrat pa smo pozabili, da se bodo ti moderni stroji tehnološko povezali z obstoječimi napravami. V predhodnih fazah nismo predvideli vsega potrebnega. Vse se končno izteka v veliko potrebo po odločnem poboljšanju organizacije dela.

Kljub vsem pomanjkljivostim, nedodelanostim in omalovaževanju tega področja dejavnosti, pa so bili doseženi že lepi uspehi, kot npr. pri zmanjšanju števila poškodb, kar nam nazorno ilustrira grafični prikaz.

nem mestu bomo posvetili še večjo pozornost.

Pri usposabljanju in poučevanju se ne smemo zadovoljiti le z enkratnimi akcijami, ampak moramo izvajati tudi kontinuirani nadzor, da si s tem zagotovimo pravilno izvajanje delovnih nalog, kar pa je v končni fazi varen način dela. Pri ugotavljanju vzrokov nezgod in poškodb često ugotovimo tudi nedisciplino. Skoraj vedno se pri tem pojavi vprašanje kaznovanja. Pri razmišljanju o tem, kje so vzroki za pogosto nedisciplino bomo ugotovili, da so velikokrat v neurejenih ali pa slabih delovnih pogojih. Tako smo se znašli v začaranem krogu. Slabi delovni pogoji so vzrok za nedisciplino; nedisciplin pa ustvarja tudi slabe delovne pogoje. Stremeti moramo, da prebijemo krožnico začaranega kroga in izravnamo, kar se da izravnati. Moramo se prebiti skozi krožnico in sicer pri delovnih pogojih, vse ostalo se bo urejevalo po mnogo lažji poti.

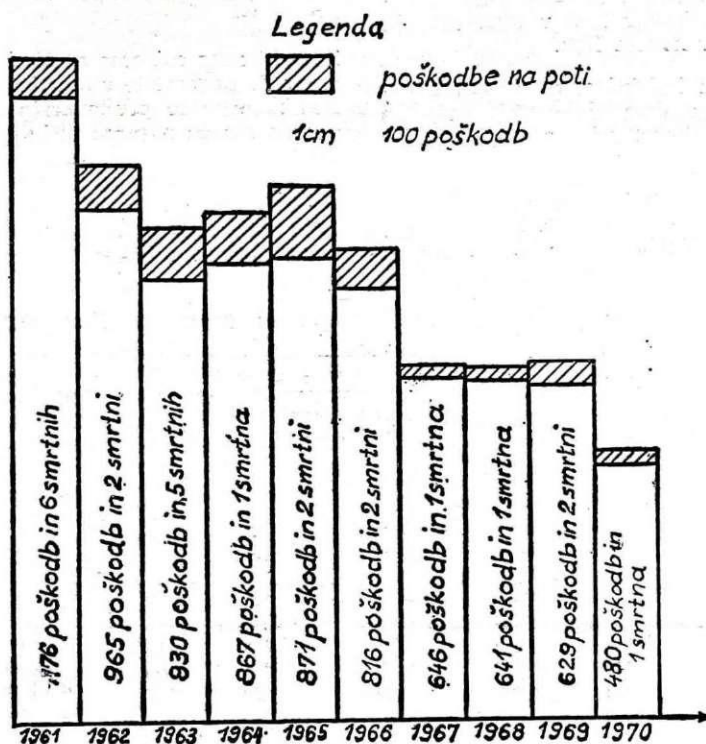
Po dvajsetih letih delavskega samoupravljanja smo uvedli institucijo, ki lahko uspešno rešuje vprašanja urejevanja delovnih pogojev. Delovne skupine, to so neposredni izvajalci, najbolje poznajo svoje delovne pogoje. Na sestankih so v zadnjem času že obravnavali problematiko poškodb. Dnevnikom redom se mora priključiti še točka o ureditvi pravih delovnih in zdravstvenih pogojev, pa bo krožnica začaranega kroga prekinjena. Na sestanku delovne skupine imajo proizvajalci sami pravico zahtevati ureditev delovnih pogojev in pri tem postaviti tudi rok za dokončno ureditev.

Ob zaključku pa še vsem sodelavcem:

SREČNO 1971 IN BREZ NEZGOD!

Služba za varstvo pri delu

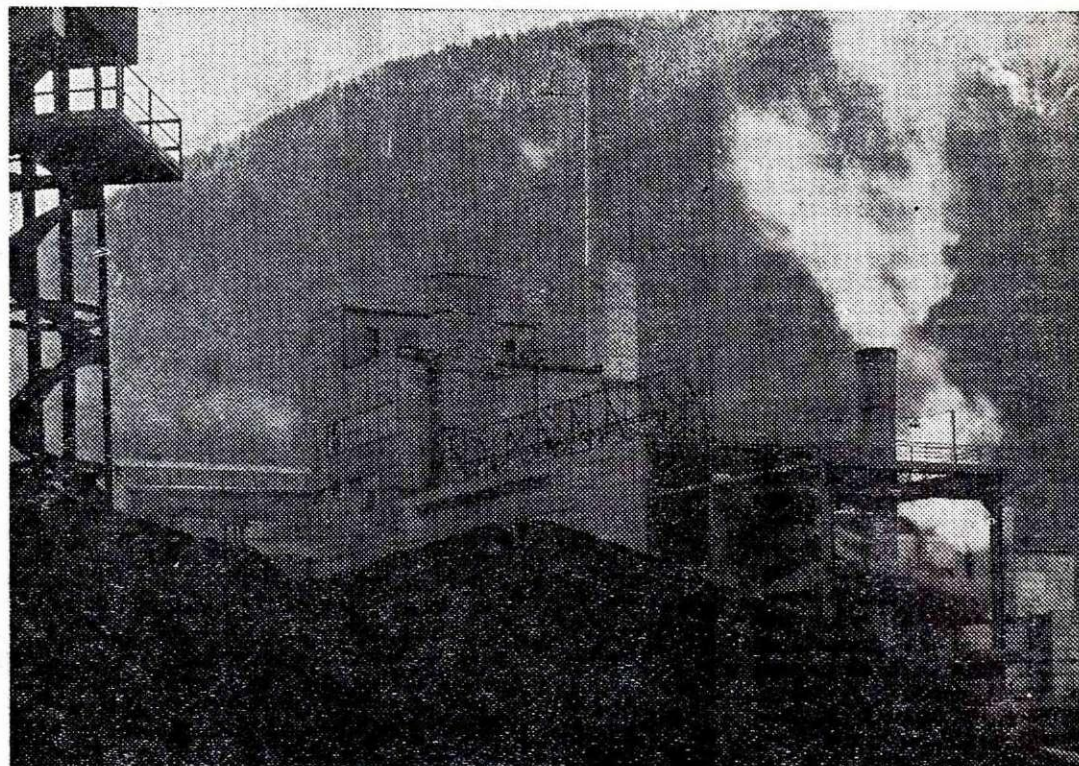
V zadnjem desetletju smo mnogo gradili in še gradimo, vendar smo ustvarjalcem proizvodnje posvetili premalo pozornosti. Še ne popolnoma usposobljeni so mo-

Pri analiziranju tega pozitivnega rezultata, smo prišli do nekaterih ugotovitev, ki jih ni prezreti.

Gotovo je res, da nam le pravilno poučen in usposobljen delavec največ koristi. Prav v začetku preteklega desetletja smo pričeli posvečati usposabljanju in poučevanju o varnem načinu dela

večjo pozornost, kar pa se je v zadnjih treh letih še povečalo. Kljub velikim kadrovskim menjavam na začetnih delovnih mestih se število poškodb kontinuirno manjša. Iz tega si lahko naredimo zaključek in enega izmed sklepov: usposabljanju in vzgoji delavcev na delov-

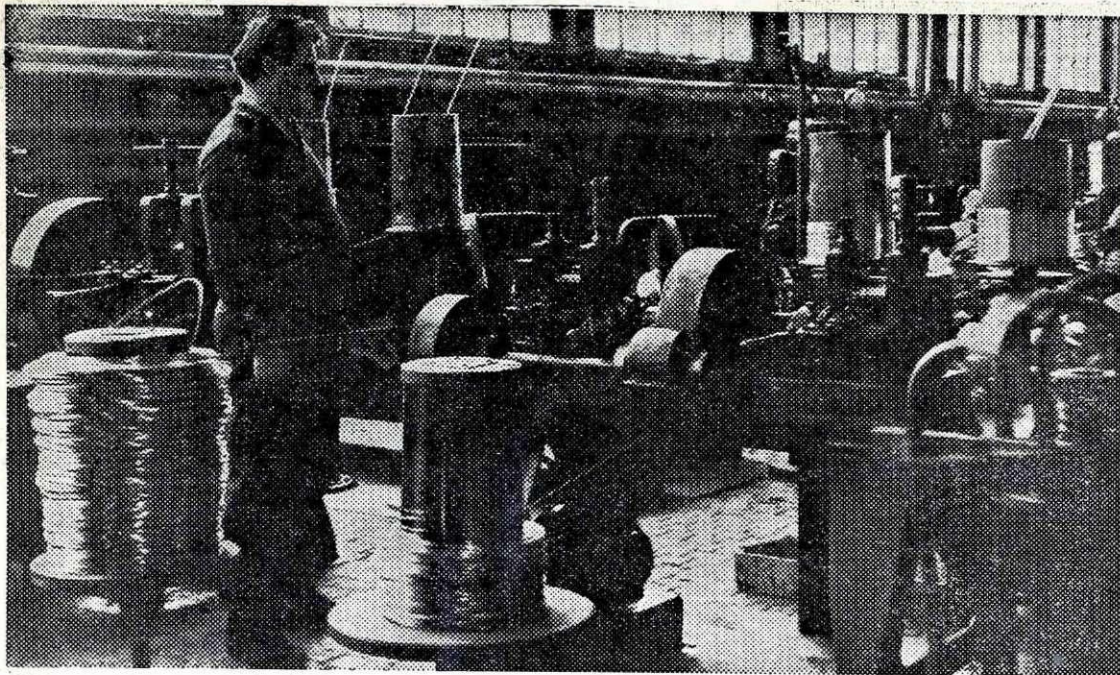

Tudi z dimnikov v novi aglomeraciji se že kadi

Tehnična izboljšava v upravnih službah

Komisija za oceno tehničnih izboljšav pri svetu DE upravnih služb je imela med letom samo eno sejo, na kateri je pred kratkim obravnavala in pozitivno ocenila tehnično izboljšavo Florijana STARICA, pripravjalca vzorcev v oddelku OTK, ki je originalno in uspešno rešil ter zamenjal plastična držala poskusnih vzorcev z gumi zamaški pri quantometriških analizah. Manjša, toda koristna obratna izboljšava je v vsakem pogledu dosegla svoj namen in delo je mnogo lažje ter kvalitetnejše. Odgovorno delo se s to izboljšavo lažje in boljše opravlja.

Na osnovi pozitivnih ocen so člani komisije avtorju tov. Stariču priznali in izplačali enkratno odškodnino v višini 200 N din. Avtorju izboljševalnega predloga št. 1959 se zahvaljujemo za njegovo prizadevnost in mu čestitamo k doseženi izboljšavi in priznani odškodnini.

Predelava visoko žarjene žice

Izvršitev skupne in blagovne proizvodnje

IZVRŠITEV SKUPNE IN BLAGOVNE PROIZVODNJE TER ODPRAVE ZA DECEMBER 1970

Obrat:	Skupna proizvodnja			Blagovna proizvodnja			Odprava
	Program	Izvršitev	%	Program	Izvršitev	%	
Plavž	12.100	11.223	92,8				
SM jeklarna	26.100	25.860	99,1				
El jeklarna	12.570	13.854	110,2				
Livarne	162	170	104,8	20	58	288,5	58
Šamotarna	1.730	1.647	95,2	300	387	129,1	387
TALILNICE:	52.662	52.754	100,2	320	445	139,0	445
Bluming	34.100	34.056	99,9	840	958	114,0	958
Linija rez.	9.200	8.780	95,4	5.195	5.360	103,2	4.666
HOP	700	879	125,5	690	879	127,3	948
Valj. žice	8.800	8.015	91,1	2.985	2.050	68,7	2.050
VALJARNA BELA:	52.800	51.730	98,0	9.710	9.247	95,2	8.622
Lahke proge	3.300	3.711	112,5	503	1.112	221,2	1.140
Valjarna 2400	8.600	8.082	94,0	8.500	8.013	94,3	8.531
Valjarna 1300	1.730	1.792	103,6	1.730	1.792	103,6	1.885
Jeklovlek	1.700	1.584	93,2	1.700	1.584	93,2	1.505
VALJ. JAVORNIK:	15.330	15.169	99,0	12.433	12.501	100,6	13.061
Hladna valjarna	2.560	2.225	86,9	2.550	2.162	84,8	2.072
Žičarna	5.100	5.480	107,4	3.440	3.678	106,9	3.698
Zebljarna	980	879	89,7	945	865	91,5	892
Elektrode	870	920	105,8	865	910	105,2	958
— prašek	60	57	95,2	60	57	95,2	
PREDEL. OBRATI:	9.570	9.561	99,9	7.860	7.672	97,4	7.620
ŽELEZARNA:	130.362	129.214	99,1	30.323	29.865	98,5	29.748

Proizvodnje za dom je bilo planirane 193 ton, izvršene pa 139 ton.

Končujemo spet poslovno leto, ki nam je bilo v pogledu tržišča naklonjeno, vendar smo to našo prednost premalo izkoristili. Res je, da smo se kljub težavam, ki so nas spremljale vse leto, približali blagovni proizvodnji na 1000 ton in odpravi na 600 ton (za toliko smo zastali), vendar smo naredili korak nazaj v kvalitetnem asortimentu, v posameznih oddelkih pa je bil neugoden dimenzijski asortiment. Uspešnost ali neuspešnost poslovanja nekega podjetja se sicer gleda skozi njegovo finančno realizacijo (ki je večja za okrog 5 milijard S din), in se ne meri s tonami, vendar je upravičena pripomba, da smo prepozno startali na 10.000 ton hladne predelave mesečno. Akumulacija bi

zato lahko bila večja, pa tudi finančna realizacija bi bila boljše. Zato mora biti naša naloga v tem letu start na finančni plan in ne na tone, tako pri vroči kot pri hladni predelavi.

Izkoristiti moramo nadalje prednosti, ki nam jih ponuja računalnik, da ne bo več takih med nami, ki menijo, kako nekoristna investicija je bila to. Akcijski programi v DE in službah morajo biti usmerjeni k usmerjanju optimalnih programov, ki nam jih je izdelal SEP s pomočjo računalnika.

Prav je, da seznanimo naše člane kolektiva, kaj nam nudi sistem IBM 360. Prve specifikacije obratov so bile izpisane v sredini decembra; z obdelavo naročil v TPD smo pričeli takoj in po novem le-

tu bo zmeraj manj naročil po starih specifikacijah. Pred novim letom so stekli prvi programi za izračun vložka. Računalnik potrebuje za izračun slabov (specifikacije 1 kvartala) 3-4 ure; isto delo lahko opravi referent PD ročno z logaritmičnim računalom v treh dneh. Prednost, ki nam jo nudi sistem je očitna. Korak naprej bo opravljen v naslednjih mesecih, ko bomo začeli postopoma s cikličnimi programi za posamezne obrate. Ker še nimamo za vse obrate tehnoloških normativov izdelkov, bomo startali v tistih, za katere imamo to pripravljeno.

Postopoma bomo začeli ugotavljati zasedenost kapacitet v okviru obrata, zasedenost posameznih ozkih grl in (Nadaljevanje na 5. str.)

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Dežurna služba

	Telefon v pisarni doma
SOBOTA, 9. januarja: Teodor OKROŽNIK, gradbeno vzdrževanje	577 739
NEDELJA, 10. januarja: inž. Jaka SOKLIČ, strojne delavnice	556 888
PONEDELJEK, 11. januarja: inž. Boris BREGANT, novogradnje	952 951
TOREK, 12. januarja: inž. Janko PERNE, valjarna Bela	848 723
SREDA, 13. januarja: inž. Janez KOMELJ, žičarna	525 83/144
ČETRTEK, 14. januarja: inž. Ivo ARZENŠEK, SEP	501 500
PETEK, 15. januarja: Anton GROSELJ, valjarna žice	852 790/17

Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 7. uri do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Personalne vesti za mesec december 1970

Sprejetih je bilo 90 delavcev.

Delovno razmerje je prenehalo 97 delavcem.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI:

Viktor DUGAR, roj. 1908, strojne delavnice — 30 let in pol v ŽJ, Anton MEGLIČ, 1915, valjarna Bela — 31 let v ŽJ, Ivan PREŠEREN, 1912, strojne delavnice — 33 let in pol v ŽJ, Ignac ŠUSTARŠIČ, 1908, strojne delavnice — 30 let in pol v ŽJ, Janez ERJAVEC, 1910 — splošni sektor — 34 let v ŽJ, Janez FON, 1909, splošni sektor — 23 let in pol v ŽJ in Janez KRAJNIK, 1911, strojne delavnice — 33 let in pol v ŽJ.

INVALIDSKO SO BILI UPOKOJENI:

Franc ARH, 1916, strojno vzdrževanje — 31 let v ŽJ, Anton AVSENEK, 1913, profilna valjarna — 33 let v ŽJ, Franc BERLOŽNIK, 1915, plavž — 14 let v ŽJ, Valentin GASPERIN, 1912, valjarna 2400 — 31 let v ŽJ, Jakob GROHAR, 1918, hladna valjarna — 23 let in pol v ŽJ, Karel KONIČ, 1917, profilna valjarna — 28 let v ŽJ, Vinko KOZELJ, 1918, martinarna — 26 let v ŽJ, Stanislav MOHORČIČ, 1915, transport — 33 let v ŽJ, Aleksander OUČEK, 1914, martinarna — 24 let in pol v ŽJ, Stanko PEM, 1920, strojne delavnice — 33 let v ŽJ in Ivan VENE, 1936, hladna valjarna — 13 let in pol v ŽJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

UMRLI SO:

Djemal ČATAK, roj. 1917, martinarna — 14 let v ŽJ in Alojz KOVAC, 1927, livarna — 17 let v ŽJ.
Svojem naše iskreno sožalje.

IZKLJUČENI SO BILI:

Izet Alič, 1948, transport, Franc Beravs, 1932, VEN, Nazif Bilajbegović, 1949, strojno vzdrževanje, Husnija Čelebić, 1932, hladna valjarna, Milan Cengija, 1950, valjarna Bela, Jože Čufer, 1938, hladna valjarna, Cvijetan Erdelič, 1950, plavž, Slavko Filipov, 1939, plavž, Mirsad Hrnčić, 1949, transport, Štefik Huseinbašić, 1951, transport, Nenad Ilić, 1954, transport, Miroslav Jan, 1952, elektrooddelok, Uroš Jotić, 1941, martinarna, Velibor Jovandarić, 1939, plavž, Stanislav Kogoj, 1925, valjarna Bela, Jože Kosmač, 1940, požarno-varnostna služba, Mato Kurevija, 1941, plavž, Mališa Lazarević, 1953, profilna valjarna, Hajrudin Mahić, 1949, transport, Tomislav Marijačić, 1949, jeklovlek, Stanislav Mikelj, 1943, strojno vzdrževanje, Ante Mikolašević, 1950, valjarna Bela, Predrag Milič, 1952, jeklovlek, Miodrag Mladenović, 1952, jeklovlek, Andreja Momčilović, 1946, martinarna, Ismet Mujdžić, 1952, hladna valjarna, Miloslav Mutić, 1946, plavž, Ivan Oman, 1928, hladna valjarna, Jozo Palavra, 1949, plavž, Stanislav Pavković, 1949, hladna valjarna, Mladen Petković, 1952, plavž, Kati Pintarić, 1953, splošni sektor, Franjo Plančec, 1947, plavž, Boris Razinger, 1946, profilna valjarna, Vehbija Siječić, 1952, strojno vzdrževanje, Franc Smolej, 1946, hladna valjarna, Ranko Stojnić, 1952, transport, Vida Strgar, 1952, splošni sektor, Nazif Ščulić, 1948, elektro jeklarna, Borivoj Tomović, 1951, strojno vzdrževanje, Mehmed Topić, 1943, valjarna 2400, Trifun Veselimović, 1952, elektro toplotna energija, Alojz Vidic, 1931, transport, Anica Vilman, 1935, kadrovski sektor, Dušan Vučetić, 1943, martinarna in Zvonka Zalokar, 1954, splošni sektor.

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Pred letnimi konferencami

Tudi zadnja ponedeljkova seja predsedstva TK ZM Železarnarje je bila namenjena pripravi na obratne konference ZM Železarnarje in letne konference tovarniške organizacije, ki bo 15. januarja v Delavskem domu na Jesenicah. Na tej seji so člani predsedstva kot predstavniki raznih obratnih aktivov poročali o dosedanjih pripravah mladih železarjev na letne sestanke, ki morajo biti najkasneje do 11. januarja. Poročila sama so še kar zadovoljiva.

Delo posameznih predsednikov aktivov je ob pripravah in izvedbi letnih sestankov precej olajšano, saj so prejeli skupaj s člani predsedstva, ki bodo na sestankih tudi prisotni, zelo dobro obdelane napotke. V njih je zelo jasno napisano, kako naj letni sestanki v obratih potekajo, o čem naj bi se na sestankih dogovarjali in kako naj potekajo demokratične volitve. Uspešne izvedbe letnih sestankov v obratih aktivih pa so sedaj odvisne od samih predsednikov aktivov, ki bodo v glavnem vodili vse sestanke. V pomoč pa jim bodo še drugi člani predsedstva, tako da do večjih spodrsrljajev ne bi smelo priti.

Poleg samih priprav in izvedbe obratnih letnih sestankov pa imajo člani predsedstva še polne roke dela za pripravo letne konference ZM Železarnarje. V teh pripravah mladim pravzaprav časa še zmanjkuje, zato bo potrebno še dosti organizacijskega in vsebinskega dela, da bo konferenca lahko v redu stekla. Ker je ta konferenca v glavnem volilna, bo potrebna tudi velika zavzetost pri izbiri mladih kadrov — potencialnih kandidatov za novo oziroma spremenjeno vodstvo TK ZM Železarnarje.

Dela je dovolj, časa pa bolj malo, vendar lahko zaupamo v mlade, ki sodelujejo v omenjenih pripravah in lahko pričakujemo tudi željenih rezultatov. E. Z.

Koncept delovanja občinske organizacije ZMS Jesenice

(predkonferenčno gradivo)

Občinska organizacija ZMS je konstituirana kot najširša osnovna organizacija ZM in če hočemo govoriti o njej, moramo izhajati iz dveh osnovnih izhodišč:

- iz vloge občine kot družbenopolitične skupnosti,
- iz vloge ZM.

Povezanost med izhodišči je pogojena predvsem s tem, da ZM utemeljuje svoj koncept delovanja v samoupravnih družbenih odnosih. Stališča, ki jih mladi sprejemajo s tem, da upoštevajo svoj lastni položaj, generacijske značilnosti ter splošne družbene potrebe, mladinska organizacija ne uveljavlja neposredno, ampak usmerja svoje člane, da svoja stališča in stališča organizacije z utemeljitvami zagovarjajo in se zanje borijo v samoupravnih organih na najrazličnejših ravneh. Jasno je torej, da mladina uveljavlja svoje interese prek občinske organizacije ZM, predvsem v občini, ki jo pojmuje v najširšem smislu. Poudariti moram, da zahtevajo občinsko organizacijo politični pogoji in na njih zasnovane vsebinske usmerjenosti ZM, ki nujno pogojuje njeno organiziranost v političnem smislu.

Občinska organizacija je predvsem rezultat združevanja potrebe naporov za uresničevanje interesov. Pogoj za to so dogovori, oblikovanje mnenj in hotenj, ki se odražajo v delovnih programih. Jasno nam je, da bo ostalo še vrsto vprašanj, ki se pojavljajo kakor v delovnih organizacijah, v šolah in drugod, kjer je potrebna prisotnost mladine. Reševanje teh vprašanj in oblikovanje mladega človeka skozi njegovo aktivnost mora ostati naloga aktivov, ki so tudi pomembna organizacijska oblika zbiranja mladih ljudi. Taka vloga aktivov, ki je nujna, je tudi del odgovora tistim, ki menijo, da pomeni večja usmeritev ZM na interesno aktivnost, umik le-te od funkcije političnega angažiranja mladine.

Nasploh se moramo zavzemati za takšno občinsko organizacijo, ki bo močan politični faktor v občini. Občinska organizacija se mora pojavljati kot oblikovalec občinske politike in kot koordinator izvajanja te politike na vseh področjih. Biti mora tudi kadrovski faktor, nosilec političnega izobraževanja, usmerjevalec klubske aktivnosti in močan oblikovalec javnega mnenja, ki lahko omogoča uresničitev programskih in konkretnih ciljev organizacije.

Osnovno izhodišče dela ZMS je samoupravljanje, ki prepleta celotno družbeno strukturo. Z vzgojo in izobraževanjem je potrebno usposobiti mladega človeka, da presoja in vrednoti ter se vključuje v obstoječo prakso družbenega samoupravljanja v konkretni družbeni sredini. To pomeni, da je beseda o potrebi samoupravne aktivnosti in samoupravne vrednostne zavesti mladih. To je poglobljeno področje dela in aktivnosti ZM. Zato je vključevanje mladih v samoupravne družbene odnose in procese ter njihova

vzgoja za samoupravljanje resnično oblikovanje same bodočnosti samoupravljanja.

(Prihodnjič mladinski izobraževalni center)

Vasilij Koprivec

Skupine mladih somišljenikov

Zadnja seja predsedstva TK ZMS Železarnarje v minulemu letu v ponedeljek, 29. 12. 1970, je potekala v znamenju nestrpnega pričakovanja novega leta. Po pričakovanju je bila seja tudi nekaj krajša kot običajno, pogrešali pa smo tudi nekaj več ali manj vestnih članov predsedstva.

Delovni del dnevnega reda predsedstva TK ZM ni bil zahteven, kajti edina točka je bilo tolmačenje vprašanja vodenja določene skupine mladih somišljenikov, ali bolj konkretno: aktiva ZM in njegovega vodstva. Predsednik TK ZM Miro Ipavec, ki je o tem vprašanju govoril, se je v svojem izvajanju po splošnem uvodu predvsem oprl na konkretne primere iz samega dela mladih aktivistov v Železarni. Omenjeno predavanje, v katerem je bilo zajetih tudi nekaj dovolj zrelih in primernih tem za razpravo, pa žal na prisotne ni naredilo željenega vtisa. Menda je potrebno iskati vzroke za slab odziv prisotnih predvsem v tem, da je omenjena tema lahko zelo nevhvaležna in da zahteva večjih priprav ter predvsem ugodnejši termin in okolje.

Prisotni člani predsedstva TK ZM Železarnarje so bili na seji tudi seznanjeni s potekom letne konference mladinskega aktiva »PEKO« Tržič, kateri sta se na povabilo odzvala dva člana predsedstva. Nadalje je bilo govora še o sestavi proračuna, v katerega naj se vštejejo tudi finančni izdatki za delo profesionalnega oz. polprofesionalnega mladinskega delavca pri TK ZM Železarnarje. Ob tej zahtevi se bo verjetno marsikdo vprašal, zakaj potreba po »dodatni moči« predsedstvu TK ZM, ko pa je vendar delo sedaj delo kolikor toliko normalno steklo. Člani predsedstva so mnenja, da aktiv ZM Železarnarje z več kot 1300 mladih nujno potrebuje nekoga, ki se bo lahko bolj načrtno ukvarjal z vprašanjem mladinske problematike v Železarni. Sicer pa bo o tem vprašanju govora še v eni naslednjih številkih Železarja.

Uradni del zadnje seje predsedstva TK ZM Železarnarje v minulemu letu je bil s tem končan. Ob skromni zakuski pa so si člani predsedstva zaželeli predvsem mnogo uspehov v letu 1971, od katerega si kljub vsemu obetajo dosti več uspehov kot v letu 1970. E. Z.

Pred letno sejo občinske konference ZMS

Smo v času, ko potekajo organizacijske in vsebinske priprave za letno sejo občinske konference ZMS. Ta bo v nedeljo, 31. januarja na Jesenicah.

Zato je potrebno, da se seznanimo, kako bomo v aktivih ZMS volili člane občinske konference in kako člane predsedstva, njenega izvršilnega organa.

Člane občinske konference bodo volili v vseh aktivih in to po ključu:

- aktiv v krajevnih skupnostih po dva člana
- aktiv v osnovnih šolah po enega člana
- aktiv ZMS srednjih šol tri člane
- aktiv ZMS v delovnih organizacijah dva člana in
- aktiv ZMS v Železarni dvanajst članov.

Predsedstvo je na zadnji seji sprejelo sklep, da člane občinske konference volijo tudi mladi iz specializiranih organizacij in društev, ki združujejo mlade.

Tako bodo pripadniki JLA izvolili štiri člane, taborniki dva, počitniška zveza enega, kulturno prosvetne organizacije in društva dva člana, športna društva in organizacije tri člane, zveza študentov naše občine dva člana in aktiv mladih komunistov enega člana občinske konference ZMS. Ta korak je bil nujno potreben, saj ZM v naši občini vse bolj združuje vse mlade, tudi tiste, ki ne delujejo neposredno v aktivih ZMS.

Posebno pozornost moramo posvetiti volitvam članov predsedstva občinske konference. Predsedstvo je izvršilni organ občinske konference in je od njegovega kadrovskega sestava v veliki meri odvisna dejavnost in učinkovitost ZM v občini.

Predsedstvo je že izvolilo kandidacijsko komisijo, ki bo zbirala predloge aktivov in pripravila predlog kandidacijske komisije. Predsedstvo je že izdelalo nekaj predlogov za člane bodočega predsedstva. Vse te predloge bodo obravnavali v vseh aktivih, o njih bodo na posvetu razpravljali predsedniki in sekretarji aktivov, občinska konferenca pa bo vse zbrane predloge potrdila ali spremenila in tako izvolila ta najbolj odgovoren organ ZM v občini.

Brez dvoma bo takšen način volitev omogočil, da bomo v občinsko konferenco in predsedstvo izvolili zares sposobne mlade ljudi, ki so pripravljeni delati v svoji organizaciji, Zvezi mladine. milan

Mladinski profesionallec da ali ne

Želja vodstev TK ZMS Železarnarje po profesionalnem ali polprofesionalnem mladinskem družbeno političnem delavcu pri TK ZM je pravzaprav že starejšega datuma. V tem času, ko si je TK ZM izbrala oziroma začrtala bolj jasno in odločno pot svoje uveljavitve, ki nikakor ne bo lahka, pa je to vprašanje zopet postalo aktualno. Da ne bi sam našteval raznih vzrokov, ki pogojujejo to željo, sem povprašal za mnenje nekaterih mladince, ki delo, probleme in načrte TK dobro poznajo. Želel sem zvedeti njihovo mišljenje o upravičeni želji sedanjega predsedstva TK ZM Železarnarje po pol oz. profesionalnem mladinskem družbeno političnem delavcu.

Takole so odgovorili:

Sekretar ObK ZMS Jesenice Zlato VOGRIC:

V intenzivnih pripravah na letno konferenco ZM Železarnarje se kaže, da mladi v Železarni nameravajo odigrati svojo vlogo. To je vidno v resnosti, s katero se lotevajo vsebinskih priprav za konferenco, predvsem pa v programih za bodoče delo. Mladinsko delo v takšnih pogojih je vse bolj zahtevno in zahteva vse več časa, skratka, zahteva celega človeka, ki bi lahko bil samostojen izvršilni organ in koordinator dela komisij pri TK ZM Železarnarje. Vse člane, ki delajo v predsedstvu, dobro poznam in kljub zavzetosti za delo v ZM, delo ne more uspešno steči. Zato sem trdno prepričan, da ZM v Železarni nujno rabi profesionalnega mladinskega družbeno političnega delavca.

Predsednik kluba mladih novatorjev in samoupravljalcev Igor HEFERLE:

Moje mišljenje je, da je profesionallec nujno potreben, posebno glede na obsežno dejavnost ZM v Železarni. Vsi mi, ki se amatersko ukvarjamo z delom v ZM, predvsem zaradi pomanjkanja časa nismo in tudi ne moremo biti vedno na tekočem in enako uspešni. Že tako smo polno angažirani in v primeru, da bi v isti oziroma enaki sestavi morali delati še naprej, bi bila naša učinkovitost kljub delavnosti vprašljiva. Menim, da je za vodenje prek tisoč mladih, kolikor jih je v Železarni, nujno potreben profesionallec, kar bi se kasneje nedvomno pokazalo za pozitivno in uspešno tako v ZM kot tudi v sami proizvodnji.

Predsednik TK ZMS Železarnarje Miro IPAVEC:

Mnenja sem, da je načrtno proučevanje problemov mladih ljudi v Železarni zelo potrebno. Zaposlenost sedanjih amaterskih funkcionarjev na

delovnih mestih zahteva tako popolnega človeka, da ga potem pri načrtnem reševanju problemov mladine ne moremo še dodatno obremenjevati. Oseba, ki bi prisluhnila mladim ustvarjalcem v Železarni, bi bila verjetno dokaj hitro tudi ekonomsko upravičena, saj bi mogoče z izjemno pozornostjo in negovanjem mladega samoupravljalca pritegnila toliko mlade delovne sile, da ne bi več govorili, da nam danes v Železarni primanjkuje delovne sile. Prepričan sem, da štiriurno načrtno delo polprofesionalca na dan ne bi za Železarno predstavljalo pomembnega bremena pri njeni finančni realizaciji. V objekte vlagamo ogromno finančnih sredstev, medtem ko v človeka, predvsem v mladega človeka absolutno premalo.

Predsednik ideološke komisije Peter LUKAN:

Zagovarjam stališče, da je potreba po profesionalnem mladinskem delavcu v Železarni upravičena. To predvsem narekujejo program in smeri nadaljnega vsebinskega dela TK ZM Železarne. Mnenja sem, da zaradi preobremenjenosti vodstva TK sprejete naloge niso bile ravno preveč uspešne. V sedanjem samoupravnem in družbenem razvoju pa je učinkovitost dela TK v enaki sestavi in pod istimi pogoji še bolj vprašljiva. V smislu stališč družbeno političnih organizacij, da sloni nadaljnja perspektiva razvoja naše socialistične družbe na mladih, upravičeno pričakujem, da bo vodstvo in družbeno politični dejavniki tovarne našli razumevanje in nas v našem predlogu tudi podprli.

Vsakega prispevka oziroma komentarja v zvezi s tem bomo veseli, ne glede na samo vsebino — veseli bomo že tega, da nas vsaj kdo opazi in se za naše probleme tudi zanima, ter nam po svojih močeh skuša tudi pomagati.

Ernest

Železarski globus

KONGO (Kinshasa) — V mestu Maluku, ki leži 68 km severovzhodno od glavnega mesta Kinshasa, bodo zgradili prvo železarno v tej državi. Surovo jeklo bo proizvajala 50-tonska obročna električna peč. Vili ga bodo na napravi za kontinuirno vlivanje. Iz gredic bodo valjali palično jeklo tanjših dimenzij. Jeklarsko opremo bo dobavilo zahodnonemško podjetje Demag AG. Železarna bo pričela obratovati leta 1973.

LUKSEMBURG — V tej državi bodo železarne investirale v modernizacijo svojih obratov letos 45 in leta 1971 28 milijonov dolarjev. Proizvodnja surovega jekla bo s tem narastla od 5,5 milijonov ton v letu 1969 na 6,0 in v letu 1971 na 6,2 milijona ton.

Izvršitev skupne in blagovne proizvodnje

(Nadaljevanje s 3. str.)

agregatov. Analize bodo točne, podatkom pa bodo morali verjeti tudi tisti, ki danes ročno pripravljene dokumentacije smatrajo kot »napad« na določeno DE.

Najprej preglejmo, kateri oddelki so prekoračili družbeni plan leta 1970; livarna, šamotarna, vsi oddelki valjarne Bela, težka proga in valjarna 2400; to prekoračnje je bilo doseženo v blagovni proizvodnji. V skupni proizvodnji se to število zmanjša na tri oddelke: HOP, težko progo in valjarno debele pločevine. Visok odstotek prekoračitve na težki progi je zaradi podaljšanja obratovanja v tej valjarni, družbeni plan pa je predvideval samo I. kvartal.

TALILNICE: Najskromnejši rezultat v tej grupi beleži elektrojeklarna. Skupaj s SM jeklarno je izdelala 36.000 ton manj jekla. Ta kriza je bila najmočnejša v začetku leta; tudi letos je start slab, plan pa je za 25.000 večji od lanskega. Nabava jekla ali polfabrikata iz drugih virov nam je premostila slabša obdobja. Od tod tudi nesorazmerje med rezultatom skupne (dosežena z 91%) in blagovne proizvodnje (dosežena z 99,7 odstotka). S stališča programiranja je bila BBC peč premalo angažirana pri izdelavi jekla in za področje izdelav novih kvalitiet. Rezultatov rekonstruiranega plavža v preteklem letu, še nismo občutili; verjetno je za to potrebno nekaj daljše razdobje.

Vpliv slabšega dela talilnic smo čutili pri vseh naslednjih obratih.

VALJARNA BELA: Bluming je predelal manj jekla na račun obeh jeklarn in neugodnega kvadrata 120 mm, ki ga je prevzel od ukinjene težke proge. Poletno krizo v brušenem materialu proti koncu leta nismo več čutili. Povečana kapaciteta brušenih polizdelkov z novim CM strojem bo dala rezultate šele od I. kvartala naprej. Skoraj nerazumljivo pa že postaja to, zakaj ne moremo postaviti že dobavljenega stroja za plamensko čiščenje. Linija rezanja je stagnerala zaradi zmanjšane odvzema s strani valjarne 1300 in HV, za katero smo nabavili češki vložek.

HOP smo izdelali precej več, kot smo si s planom zamislili. Realizacija zadnjih mesecev pa kaže, da v letu 1971 lahko pričakujemo tudi 10.000 ton teh izdelkov, čeprav je njih proizvodnja na starih dotrajanih agregatih.

Valjarna žice je zaostala zaradi velikega števila zastojev, zlasti v I. polletju. Po generalnem remontu peči, se je proizvodnja umirila na višji proizvodnji in bo to količino morala oziroma povečati zaradi boljšega dela žičarne in višjega plana.

VALJARNE JAVORNIK: Z novim poslovnim letom se organizacijsko izdaja valjar-

na 1300, ki gre kot obrat finalist pod valjarno trakov. Z ukinitvijo proge ima nalogo oplemenititi pločevino iz Stekel valjarne in ne več lastne. Zato bomo o njenem delu in uspehih v prihodnjem letu slišali pri valjarni trakov. Ta grupa se bo v prihodnjem zmanjšala tudi za profilne valjarne, ko bo valjarna v Štorah sposobna prevzeti naš dimenzijski program.

Valjarna debele pločevine je dokazala, da je ob tehnologiji valjanja iz slabov, kapacitet v valjavniškem ogrodju dovolj, če le razpolaga z dovolj vložnega materiala. Naslednja bitka se je pričela,

ne vemo pa, če bo tudi dobljena. Visok odstotek proizvodnje kot tehnološka posledica izdelanih šarž ali analizno zgrešenih. V mislih imam preklasifikacijo glave in jeklih z visoko mejo stezanja ali kotlovske pločevine. Jeklovlek kljub novim kapacitetam ni uspel zadostiti planu. Velik premik v dimenzijskem asortimentu in odsotnost naročil za inozemstvo, ki so bila v prejšnjih letih izjemno ugodna, je imel za posledico znižanje proizvodnje.

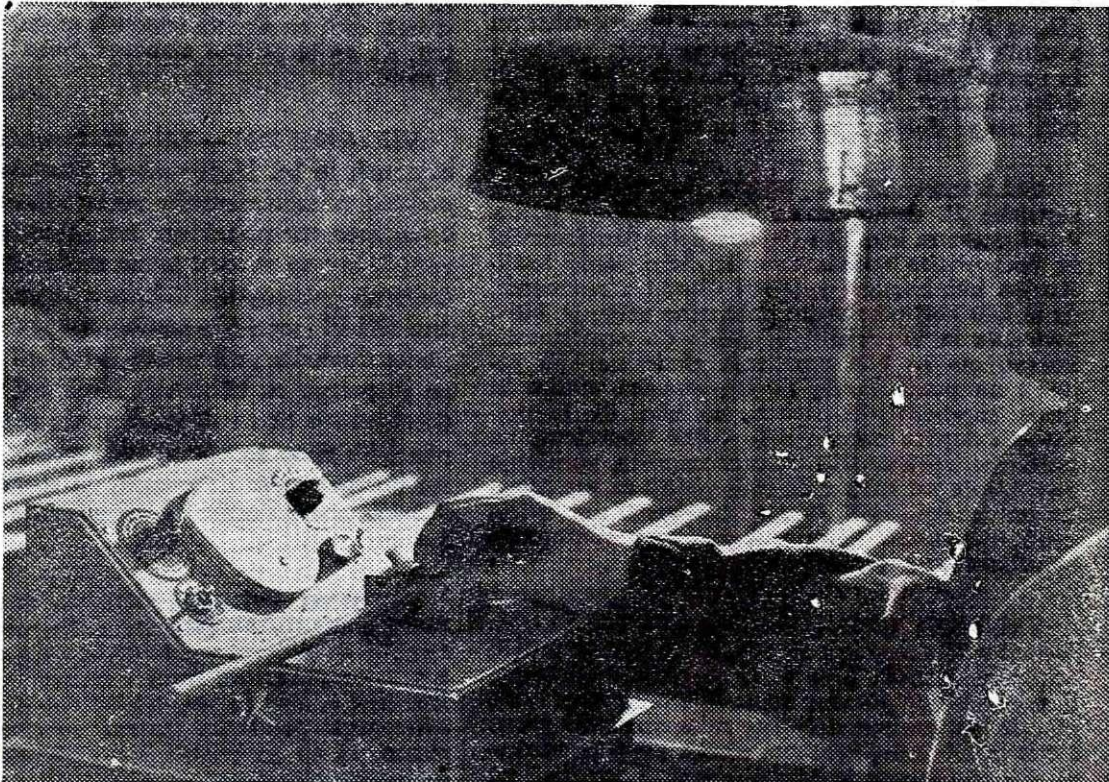
PREDELOVALNI OBRATI: Hladna valjarna je gradila svojo proizvodnjo na treh vr-

stah vložka: domačemu, na trakovih iz Češke in trakovih iz Siska. Leto 1971, ko ne bomo dobivali češkega vložka, bo preizkušnja na jeklarjih in valjavcih valjarne trakov, kako daleč smo pripravljeni za celotno oskrbovanje hladne valjarne. Bistveno povečanje bo v dinamo trakovih z postavitvijo nove žarilne peči. Žičarna se je samo v decembru približala planirani količini patentirane žice, ko jo je izdelala čez 1100 ton. Vsi prejšnji rezultati so dosti nižji, krivda pa ni v tem obratu, ampak v prehodnih. Skupna proizvodnja v decembru pa nam vliiva upanje, da se bo obrat bolj približal družbenemu planu kot letos. —ec

IZVRŠITEV SKUPNE IN BLAGOVNE PROIZVODNJE TER ODPRAVE ZA LETO 1970

Obrat:	Skupna proizvodnja			Blagovna proizvodnja			Odprava
	Družbeni plan	Izvršitev	%	Družbeni plan	Izvršitev	%	
Plavž	134.000	121.652	90,8				
SM jeklarna	315.000	302.103	95,9				
El jeklarna	160.000	136.954	85,6				
Livarne	4.620	4.402	95,3	300	636	212,1	636
Šamotarna	20.000	19.159	95,8	3.500	4.298	122,8	4.298
TALILNICE:	633.620	584.270	92,2	3.800	4.934	129,8	4.934
Bluming	433.800	370.386	85,4	9.760	10.085	103,3	10.085
Linija rez.	115.600	102.997	89,1	36.960	47.279	127,9	46.988
HOP	4.000	7.359	184,0	3.910	7.283	186,3	7.349
Valj. žice	100.000	84.542	84,5	22.040	23.608	107,1	23.608
VALJARNA BELA:	653.400	565.284	86,5	72.670	88.255	121,4	88.030
Težka proga	7.000	23.291	332,7	1.440	2.619	181,9	2.620
Lahke proge	38.100	35.470	93,1	16.400	14.662	89,4	14.723
Valjarna 2400	95.000	97.092	102,2	92.800	95.862	103,3	95.528
Valjarna 1300	42.000	33.379	79,5	41.110	32.757	79,7	32.893
Jeklovlek	18.200	15.266	83,9	18.170	15.266	84,0	15.176
VALJ. JAVORNIK:	200.300	204.498	102,1	169.920	161.166	94,8	160.940
Hladna valjarna	29.500	28.047	95,1	29.390	27.688	94,2	27.767
Žičarna	65.000	57.490	88,4	44.690	39.064	87,4	39.278
Žebeljarna	11.700	10.946	93,6	11.300	10.803	95,6	10.926
Elektrode	11.100	10.148	91,4	11.040	10.078	91,3	11.144
— prašek	800	659	82,4	800	659	82,4	
PREDEL. OBRATI:	118.100	107.290	90,8	97.220	88.292	90,8	89.115
ZELEZARNA:	1.605.420	1.461.342	91,0	343.610	342.647	99,7	343.019

Proizvodnje za dom je bilo planirane 3.790 ton, izvršene pa 3.018 ton.

Elektrodni oddelak — kontrola elektrod

Sestanki delovnih skupin

ELEKTROJEKLARNA — MUŠIČ — PEČI — Sestanek so imeli 24. decembra. Razpravljali so o planu za leto 1970 ter o predvidenem proizvodnem načrtu za leto 1971. Beseda je tekla tudi o srednjeročnem načrtu Slovenskih železarn. Iz tolmačenja obratovodje inž. Ravnika je bilo razvidno, da so na izpolnjevanje proizvodnega načrta v lanskem letu v precejšnji meri vplivale mehanske okvare na pečeh in žerjavih za zakladanje vložka. V kolikor bodo v letošnjem letu zmanjšane okvare in če bodo dobili potrebne stroje in naprave, bo proizvodni načrt tudi izpolnjen. Delavci, ki so sodelovali v razpravi so omenjali fluktuacijo delavcev in pomanjkanje prostora pred pečmi ter v livni jami.

ELEKTROJEKLARNA — ROZMAN — PRIPRAVA VLOŽKA — Sestanek je bil 17. decembra. Inž. Ravnik, obratovodja elektrojeklarne, je na sestanku obrazložil srednjeročni program naše tovarne in podjetja Slovenskih železarn. Razvoj za našo tovarno je prikazan v etapah in za delovne enote. Posredoval je podatke o proizvodnji jekla na prebivalca v državi in povedal, da se bo izdelava jekla v zaključni fazi izgradnje Slovenskih železarn povzpela na raven zahodnoevropskih držav, ki imajo letno porabo 530 kg na prebivalca. Ugotovili so, da je urejen problem povišanja tarifnih postavk za nakladalce starega železa, pripravljalec ferolegur, ki bodo imeli četrto skupino in avtogeneske rezalce, ki bodo odslej v peti skupini.

VALJARNA BELA — SOKLIČ — OBLIKOVALNICA PROFILOV — Sestanek so imeli 16. decembra. Najprej so bili posredovani podatki o izpolnjevanju plana v novembru, ki je bil na liniji dosežen z 82 %, pri HOP pa s 133 %. Tudi stroški proizvodnje so bili v zadnjih mesecih manjši. Omenimo naj še podatek, ki predvideva na liniji rezanja 61.500 ton proizvodnje in 8000 ton HOP v letu 1971. Vodja oddelka tov. Komljanec je govoril o srednjeročnem programu Slovenskih železarn za razdobje petih let. Tako naj bi v oddelku do leta 1975 povečali izdelavo HOP iz 8000 ton na 50.000 ton. Na sestanku so tudi prebrali odgovor, ki so ga prejeli od organov samoupravljanja zaradi reagiranja delavcev na uvedbo sistema 4 + 1. V zvezi s tem pismom je bilo rečeno, da so že večkrat razpravljali o potrebi za uvedbo sistema 4 + 1. Prav tako so imeli pripombe glede povzetkov s sestankov delovnih skupin, ki jih v skrajšani obliki objavlja Zeleazar. Ob koncu sestanka so ponovno poudarili pomen izvajanja varnostnih ukrepov ter uporabljajna zaščitnih sredstev. Zavzemali so se za red in čistočo v obratu. Nadalje so ugotovili, da se izvajajo tudi dela o katerih so večkrat razpravljali na sestankih. Omenjena je bila oskrba s toplo vodo, zaščita delovnih mest itd. Prvemu razrezovalcu na krožnih škarjah je bila odobrena večja postavka in postavljeno je bilo tudi vprašanje glede ostalih delovnih mest. Komisiji predlagajo, naj si ogleda tudi druga delovna mesta v oddelku.

VALJARNA ŽICE — JURČIČ — PROGA — Na sestanku 23. decembra so posvetili največ pozornosti planu za leto 1971 ter kvalitetni problematiki in kadrovskim vprašanjem. Za izboljšanje kvalitete so bili izvedeni nekateri ukrepi z namenom, da bi bilo bolj učinkovito poizkusno valjanje, hitro zaviranje in ukrepanje, če pride do zavaljanosti. Postavljena so bila vprašanja glede tarifnih postavk na progi 450 Ø, za prevzemalca vložka in glede napredovanja. Rečeno je bilo, da je preskrba s toplim obrokom še vedno neurejena, na pultih bo treba urediti ogrevne naprave, vprašanje premiranja pri 100 tonski proizvodnji za vse delavce na izmeni, itd. Bluming valjarna naj izdela kvaliteten vložek, ker v zadnjem času opažajo dimenzijska odstopanja.

VALJARNA ŽICE — DOLŽAN — PROGA — Na sestanku 28. decembra so ugotovili, da niso prejeli odgovora k točki 1. in 4. iz prejšnjega sestanka. S predlaganim planom se strinjajo, vendar bodo morale biti urejene določene rekonstrukcije proge 320 Ø in 270 Ø ter kvaliteta vložka 135 Ø in rezervni deli. Zahtevano je bilo povišanje normativna na progi 450 Ø od dveh na tri delavce, ali pa vložek iz bluminga v predpisanih tolerancah. Smatrajo, da

je osma skupina za valjavca na progi 450 Ø prenizka. Dodali so še, da je prevzemalec vložka obenem tudi zakladalec in ne more sam zakladati. Zato svojega dela ne opravlja po popisu delovnega mesta.

JAVORNIK I — MARKELJ — LAHKA PROGA — Sestanek dveh delovnih skupin je bil 25. decembra. Najprej so poslušali informacijo o planu za december, nato pa sta vodje delovnih skupin Jože Markelj in Franc Markelj obširneje govorila o pravilnem valjanju in dala ustrezna navodila. Glede ustavljanja obratov na Javorniku in na vprašanje kako bo z novo proizvodnjo na Javorniku nista odgovorila, ker to še ni dokončno urejeno.

JAVORNIK I — MEŽNARC — LAHKA PROGA — Sestanek je bil 18. decembra. Vodja delovne skupine je poročal o izpolnjevanju proizvodnega načrta v novembru, ki je bil zaradi sobotnega dela presežen. Srednjeročni načrt predvideva ukinitve obratov v profilnih valjarnah, predvidena pa je proizvodnja hladnooblikovanih profilov. Posredoval je tudi nekatere sklepe DS tovarne, ki se nanašajo na novo proizvodnjo. Sodelavec Hasanbegovič je postavil vprašanje vložka, ki ga dobijo iz srednje proge in ne ustreza. Pri zakladanju je delo naporno in pride večkrat do nepotrebnih zastojev na progi in do zamešnjav vložka v peči.

JAVORNIK I — PRAPROTNIK — SREDNJA PROGA — Sestanek so imeli 18. decembra. Razen o informaciji obrata so govorili še o razvojnem programu ZPSŽ ter o osnutku pravilnika o odgovornosti delavca pri delu. Vodja delovne skupine je odgovoril na vprašanja delavcev glede ustavitve srednje in lahke proge. Le te bodo ustavili, v kolikor bosta železarni Ravne in Štore zadostili potrebam našega jeklovleka, v nasprotnem primeru pa bodo z delom še nadaljevali. Prebrali so tudi sklepe sprejete na seji izvršnega odbora sindikata ZPSŽ in se z njimi strinjali. Ob koncu sestanka so govorili še o dopustih.

JAVORNIK I — DOLINAR — ADJUSTAŽA — Sestanek so imeli 21. decembra in na njem prebrali informacijo obrata. Člani delovne skupine so bili ponovno seznanjeni s problematiko. Rečeno je bilo, da bodo po ukinitvi posameznih izmen prešli na lažja področja in imeli nove stroje in tako tudi v okviru ZPSŽ boljši osebni dohodek v prihodnjih petih letih. Ker pri kvalitetah primanjkuje naročil, se bodo morali adjusterji priključiti delu v normi ali po potrebi delati na drugih delovnih mestih, za katera so že usposobljeni. Mnenja so, da bi morali tudi na drugih izmenah adjusterji tako delati, da ne bi puščali slabšega materiala naslednji izmeni.

VALJARNA 2400 — KNAPFELJ — ADJUSTAŽA — Sestanek je bil 18. decembra. Posredovani so bili podatki o izpolnjevanju proizvodnega načrta za osem mesecev preteklega leta. Rezultati so zadovoljivi, ker so se med letom srečevali s težavami. Občutno primanjkuje delavcev in vložka. Plan za leto 1971 bi moral biti izpolnjen, saj so na sektorjih in Custodis peči uvedli skrajšani delovni čas, na razpolago pa bi morali imeti ustrezen vložek. Omenjeno je bilo tudi vzdrževanje naprav in disciplina. Kritično so obravnavali vsako delovno mesto posebej in se dogovorili, da se bodo udeležili občnega zbora sindikalne organizacije v čimvečjem številu.

STROJNO VZDRŽEVANJE — FILEJ — KOBALAR — KLJUČAVNICARJI — Na sestanku 21. decembra so najprej ugotovili, da na vprašanja in k sklepom, ki so jih sprejeli na sestanku dne 16. 7. 1969 in 4. 9. 1969 še vedno niso dobili odgovora ali ustreznega pojasnila. Zatem so prebrali daljše pismo, ki so ga poslali sindikalnemu odboru in samoupravnim organom v delovni enoti. V pismu je obravnavano delo delovnih skupin in še posebej aktivnost njihove delovne skupine.

HVŽ — JANSŠA — POCINKOVALNICA — Na sestanku 17. decembra so obravnavali osnutek pravilnika o odgovornosti delavcev na delu in razpravljali o programu žičarne za leto 1971 ter za obdobje 1971—1975. K osnutku pravilnika o odgovornosti delavcev na delu niso imeli pripomb, pač pa so se dalj časa zadržali pri obratni problematiki. Člani delovne skupine so bili izčrpno seznanjeni s proizvodnim načrtom za prihodnje leto. Z novim letom bodo uvedli 42-urni delavnik, tako da bo vsak mesec ena sobota več prosta, to pa pomeni dodatno povečanje storilnosti na delovnih mestih. Na znanje so vzeli tudi poročilo o srednjeročnem razvojnem programu naše tovarne za obdobje 1971—1975.

HVŽ — TRAMTE — ŽIČARNA — Delovna skupina je na sestanku 18. decembra razpravljala o osnutku pravilnika o odgovornosti delavcev na delu in programu žičarne za leto 1971 in za obdobje 1971—1975. K osnutku pravilnika niso imeli pripomb. Vodja delovne skupine je zatem seznanil navzoče s proizvodnim programom žičarne za leto 1971. S predlaganim planom so se strinjali, vendar s pripombo, da bodo zagotovljeni vsi pogoji za normalno obratovanje žičarne. K srednjeročnemu programu žičarne za obdobje 1971—1975 so imeli pripombe, ki se nanašajo na nabavo strojev za proizvodnjo, na notranji transport z elektrokarami. Pripominjajo, da sedanji prevoz ne ustreza in zastruplja delovne prostore z ogljikovim monoksidom, ki ovira delavce na delovnih mestih. Ob večji proizvodnji bo treba razmišljati tudi o zagotovitvi večjih delovnih prostorov.

HVŽ — MARINKOVSKI — ŽIČARNA — Sestanek so imeli 17. decembra. Obravnavali so osnutek pravilnika o odgovornosti delavcev na delu. Dalj časa so se zadržali pri točkah pravilnika, ki obravnavajo lažje kršitve delovnih dolžnosti, sicer pa niso imeli pripomb ali dodatnih točk. Proizvodni program žičarne za leto 1971 je sprejemljiv, vendar je vprašanje, če bodo oskrbovani s TV žico, ker so v letu 1970 imeli največ težav s patentirano in VAC žico. Omenjeno je bilo tudi vzdrževanje strojev in rezervnih delov, ki jih nimajo niti za nove stroje. Ugotavljajo, da so starejši stroji večkrat v okvari, probleme pa imajo, ker še vedno primanjkuje žičarjev, pri novosprejetih delavcih pa je velik osip. Ker so žičarji — starejši delavci slabo stimulirani, zapuščajo obrat. Sodelavec Jensterle je predlagal, naj komisija za kategorizacijo ponovno oceni vsa delovna mesta v žičarni. Glede nabave novih strojev pa menijo, naj odgovorni dobro premislijo, kaj in kje bodo kupili. Bilo je več primerov, da sredstva niso bila dobro uporabljena.

HVŽ — KOBALAR — VOTLIČARNA — Na sestanku 18. decembra so razpravljali o osnutku pravilnika o odgovornosti delavcev na delu in proizvodnem programu žičarne za leto 1971 in do leta 1975. Večina delavcev je bila z osnutkom pravilnika o odgovornosti delavcev že seznanjena prek Zelezarja, zato so se zadržali le pri tistih točkah, ki jim niso bile popolnoma razumljive. To velja predvsem za zamujanje na delo. Delavci, ki se vozijo na delo, so povedali, da če zamudijo eno minuto, to pomeni eno do tri ure zamude na delo, medtem ko domačini zamudijo samo minuto. Rečeno je bilo tudi, da pri izvajanju pravilnikov v praksi pride do raznih nepravilnosti in tudi delovodje imajo različne kriterije za oceno. Nadalje so menili, da sedanja kapaciteta žičarne ustreza proizvodnji 65.000 ton žice, primanjkuje pa jim prostor za ustrezno namestitve sedanjih strojev.

HVŽ — PIBER — POCINKOVALNICA — Sestanek delovne skupine je bil 28. decembra. K osnutku pravilnika o odgovornosti delavcev na delu so imeli pripombo, da je treba ukrepe zaradi kršitev delovnih dolžnosti dosledno izvajati. S programom za leto 1971 so se strinjali in predvidene naloge tudi primerjali z doseženimi rezultati v prvih 11 mesecih leta 1970. Ob koncu sestanka so ugotovili, da so bili vsi delavci na preventivnem zdravniškem pregledu. Želijo dobiti rezultate zdravniškega pregleda, zato da bi se delavci, v kolikor je potrebno, začeli čimprej zdraviti.

HVŽ — SUŠNIK — ADJUSTAŽA — Sestanek so imeli 22. decembra. Prisotnih je bilo 43 članov delovne skupine. Vodja je obrazložil nekaj najvažnejših členov pravilnika in sicer o pravicah in dolžnostih zaposlenih. Pripomba o pravilniku ni bilo. V zvezi s planom žičarne za leto 1971 je bilo po-

stavljen vprašanje, če je zagotovljena prodaja vseh izdelkov. Zanimali so se tudi, kakšni so izgledi za osebne dohodke v prihodnje. Dobil so odgovor, da v kolikor bo dosežena planirana proizvodnja, bodo večji tudi osebni dohodki. Postavljeno je bilo tudi vprašanje, ali bo sedanje finančno stanje vplivalo na program v žičarni in če bodo lahko sploh nemoteno obratovali. Pri tem je bil omenjen razgovor z direktorjem Železarne, ki je bil objavljen v Železarju. Člani delovne skupine tudi vprašujejo, ali bo za večjo proizvodnjo zagotovljen kvaliteten vložek, ki ga že sedaj primanjkuje.

GUZELJ — HVŽ — PATENTIRNICA — Sestanek so imeli 18. decembra. K osnutku pravilnika o odgovornosti delavcev pripomb niso imeli, pač pa so ugotovili, da bosta za izpolnitev planskih nalog morali obratovati progi A in B. Razen tega bo treba zagotoviti zadostno količino TV žice in zmanjšati menjavo programa. Podrobneje so bili seznanjeni tudi s srednjeročnim programom za obdobje 1971—1975. Toda v programu ni obrazloženo, kako bodo povečali proizvodnjo v patentirnici in kako bo to vplivalo na osebne dohodke.

HVŽ — RESMAN — PATENTIRNICA — K osnutku pravilnika o odgovornosti delavcev niso imeli pripomb, več vprašanj in pripomb pa je bilo postavljenih v zvezi s proizvodnim programom za

leto 1971. Pripombe so se nanašale na vložek TV žice, na prenovitev navijalcev na progi C ter na montažo ustreznega ročnega vitla za napenjanje žice na progi B in C. Vprašujejo, ali bo v srednjeročnem razvojnem programu upoštevana tudi nova proga oziroma bodo prešli na štiriizmensko obratovanje, sicer program patentirane žice ne bodo mogli izpolniti.

VEN — KAVČIČ — VOLARIČ — JEKLARNA — Sestanek je bil 29. decembra. Seznanjeni so bili s povečanim proizvodnim planom v jeklarni. Za bolj učinkovito delo bo treba izpopolniti orodje in nabaviti zadostno količino rezervnih delov in zaradi dela na prostem tudi nekaj bund. Delavnica je slabo ogrevana in nima higienskih prostorov.

VEN — ARH — ERD — Sestanek so imeli 23. decembra in razpravljali o problemih obrata. Posamezne skupine so močno okrnjene in ne zmorejo vsega dela. Razen tega ugotavljajo, da so poškodbe na strojih prevelike in večkrat nepotrebne. Tudi elektro material, ki ga uporabljajo, ni vedno najboljši. Postavljeno je bilo vprašanje nagrajevanja skladiščnika, za katerega je predlagana peta skupina kot jo imajo skladiščniki v drugih obratih.

STRUGARNA VALJEV — HVŽ — ALEŠ — JAMAR — ŽICARNA — Sestanek delovne skupine je bil 18. decembra. K osnutku pravilnika o odgovornosti delavcev niso imeli pripomb. Zahtevali so, naj bodo delovne dolžnosti odgovornih bolj poudarjene in kršitve kaznovane. Prisotnih je bilo 27 delavcev. Zahtevali so, naj komisija za kategorizacijo delovnih mest ponovno oceni vsa delovna mesta v žičarni, ker niso ustrezno kategorizirana glede odgovornega dela in delovnih pogojev.

STRUGARNA VALJEV — SVETINA — STRUGARNA BELA — Na sestanku 21. decembra so obširneje govorili o gospodarskem načrtu za leto 1971 ter o srednjeročnem programu ZPSZ. Največ so govorili o izgradnji nove hladne valjarne, medtem ko k pravilniku o urejanju stanovanjskih vprašanj niso imeli pripomb. Zdravniški pregledi bodo v januarju.

VEN — CVETEK — DES — Sestanek so imeli 21. decembra. Ze nekaj časa ugotavljajo, da dobivajo v popravilo vse več motorjev z mehansko okvaro, polomljenim podnožjem, odlomljenimi osmi itd. Vse bolj pereče je vprašanje izolacijskega materiala iz bakrene žice. Gre za materiale, ki jih uvažamo in je večkrat treba delati s slabšim materialom. Zadržali so se tudi pri kategorizaciji delovnih mest, nagrajevanju ter higienskih prostorih.

Naloge vzdrževalcev strojnih naprav plavžev v I. 1971

Proizvodni plan za leto 1971 predvideva znatno povečanje proizvodnje grodlja, kar pomeni, da bodo morale vse strojne naprave za pripravo vložka nemoteno obratovati, da bo dovolj dobro pripravljene rude za redno obratovanje obeh plavžev.

Iz podatkov je razvidno, da plavža zelo dobro koristita obratovalni čas in imata zelo malo zastojev, najsi bo tehnoloških ali zaradi strojnih ali elektro okvar. Največ zastojev na plavžih je zaradi zastojev v pripravi vložnega materiala. Večkrat se zgodi, da morajo zavirati plavž ravno zaradi pomanjkanja vložka.

V preteklem letu se ne moremo pohvaliti z dobrim vzdrževanjem strojnih naprav v posameznih oddelkih za pripravo vložka. Tako sta plavža obratovala s slabšim vložkom, kar je imelo za posledico manjšo proizvodnjo grodlja in večjo porabo koks-a. Vse to pa vpliva tudi na zvišanje proizvodnih stroškov in poslabšuje finančni uspeh Železarne.

Nimam namena razglabljati o vzrokih slabšega obratovanja naprav za pripravo vložnega materiala, lahko pa trdim, da so vzroki za to v sami proizvodnji in delavcih, ki na teh napravah delajo in na vzdrževalcih, ki te naprave vzdržujejo. Poudariti moram, da so pri obeh nosilcih teh vzrokov težave, s katerimi se borijo, enake. Tako v proizvodnji delajo z manjšim normativom, stalno se menjajo delavci, ki nimajo proizvodnih navad. Isto velja

tudi za vzdrževalce: pomanjkanje delavcev in neizkušenost mlajših delavcev, ki niso v stanju vseh okvar hitro in kvalitetno popraviti.

Če bomo hoteli v letu 1971 bolje delati, bomo morali odstraniti marsikatero pomanjkljivost in posebno izboljšati odnose med vzdrževalci in proizvajalci, ravno ti v zadnjem času na plavžu niso najboljši. Seveda bomo te odnose lahko izboljšali samo z odkritim pogovarjanjem, ne pa z zahrbtnim namigovanjem.

Tudi v samem vzdrževanju bo potrebno okrepiti delovno disciplino, delovni član posameznih vzdrževalcev, izboljšati kvaliteto popravil in kar je najvažnejše, vsaj delno izpopolniti normativ ter ustaliti delavce na posameznih delovnih mestih. Predvsem bi nujno potrebovali nekaj izkušenih vzdrževalcev za vodje posameznih grup. Trenutno imamo namreč na vzdrževanju precej mladih ljudi, katere je potrebno naučiti delati. Da pa bomo v tem uspeli, je potrebno, da tudi vodstvo strojnega vzdrževanja Železarne prisluhne težavam, katere so bile že večkrat povedane na tedenskih konferencah strojnega vzdrževanja, vendar do sedaj nismo našli pravega razume-

vanja. Potrebno bo urediti tudi nagrajevanje, da ne bodo vzdrževalci strojnih naprav plavžev vedno na zadnjih mestih, tako kot so bili do sedaj, čeprav delajo v zelo težkih pogojih dela in že skoraj dve leti z najbolj zmanjšanim staležem. Posamezna ključna mesta, to so prvi ključavničarji, pa zvernati s ključnimi mesti v proizvodnji. Sigurno ni stimulativno, da ima priučen delavec brez posebne strokovne izobrazbe za dve grupi višjo osnovno postavko kot prvi ključavničarji, ki morajo

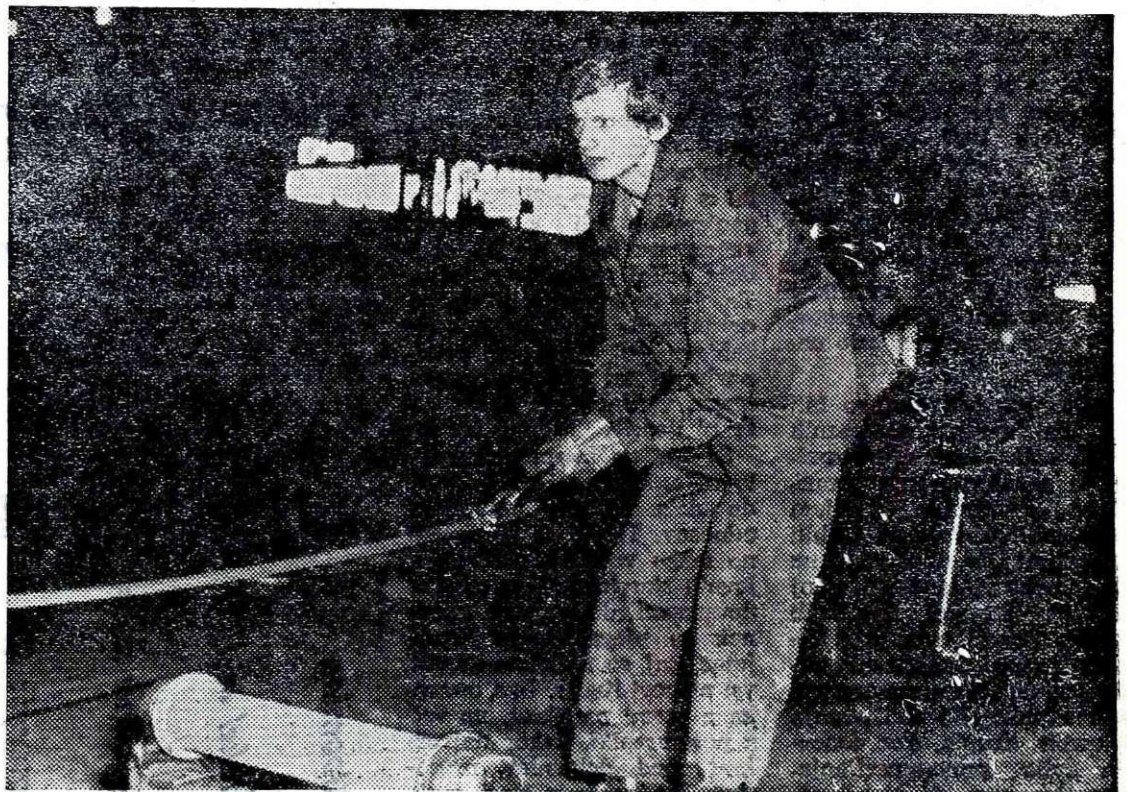
imeti poleg učne dobe še najmanj deset let prakse. Posebno če pogledamo, da bi prvi ključavničar moral voditi samostojno delovno grupo. S pravilnim nagrajevanjem bomo pridobili nazaj tiste dobre delavce, ki so odšli od nas k zunanjim podjetjem, ter tako postavili vzdrževanje strojnih naprav na plavžih na tisto višino kot je bilo pred leti, ko smo imeli dosti dobrih vzdrževalcev.

Posebno pozornost bomo v letu 1971 morali posvetiti novim napravam, ki so zelo obsežne in bodo zahtevale precej dobrega vzdrževanja. Kajti le od dobrega obratovanja teh je v osnovi odvisen proizvodni plan. Če te naprave ne bodo nemoteno obratovali, ne bo vložka za plavža in tako tudi ne grodlja. Ko bo prenehala obratovati stara aglomeracija, bo-

sta plavža odvisna samo od nove aglomeracije in bo vsak večji zastoj zelo neugodno vplival na proizvodnjo grodlja. Za dobro vzdrževanje novih naprav pa bo potrebno napraviti še veliko. Prvo, kar je, izpopolniti strojni park vzdrževanja, odrediti čas preventivnega vzdrževanja in določiti, kaj morajo napraviti proizvodni delavci pri samem vzdrževanju strojnih naprav.

Samo s skupnimi prizadevanji bomo uspeli vse strojne naprave vzdrževati tako, da ne bo večjih zastojev, v kolikor pa se bodo pojavile večje okvare, bomo morali dobiti več pomoči iz centralnih delavnic, kajti verjetno ne bomo imeli na plavžih toliko vzdrževalcev, da bi bili lahko sami kos tem nalogam. Z večjim razumevanjem, z boljše delovno disciplino, korajžno v leto 1971!

Stane Torkar

Mladinec — »laufar« v valjarni Javornik I.

Razmišljanja o delovnih skupinah

Delovne skupine iz drugega zornega kota

Večkrat beremo v Železarnju, da delovne skupine v nekaterih obratih slabo delajo, da ni interesa, čeprav so zato pogoji in celo zahteve statuta. Kje so vzroki za to?

Povsod na svetu, kjer nekaj dajo na napredek, kjer jim je kaj do dobro organiziranega dela in prek tega do dobrih rezultatov skupnega dela, do neke mere upoštevajo načela sodelovanja tako pri delu, kakor pri delitvi njegovih rezultatov. To delajo tudi v državah, kjer je lastnik podjetja privatnik, kajti prišli so do spoznanja, da proizvajalec mora zavestno sodelovati, sicer ni tistega živega interesa in posredno ne takšnega delovnega učinka, ne dobrih rezultatov, ne tistega vzdušja, ki človeka drži in mu privede dušo, kakor pravimo.

Naše samoupravljanje je rezultat uspešne revolucije in zavestnega žrtvovanja. Če je bil človek s predvojnimi sistemom tako daleč nezadovoljen, da je bil za njegovo zrušenje pripravljen trpeti, žrtvovati svoje življenje, sem mnenja, da je tudi danes pripravljen za hitrejši napredek.

Zato, da bi lahko v procesih samoupravljanja sodeloval sleherni član kolektiva, smo imeli, kar imajo nekje še danes, za najširšo obliko neposredne demokracije zbor proizvajalcev. V našem podjetju se je izkazalo, da ta sistem ni najboljši, ker so bili zbori preobsežni, ali zaradi tega tudi nesklepčni. Zato so na zborih govorili le tisti, ki so bili v tem bolj »podkovani«, ali pa nekateri od tistih, ki so se čutili v čem prikrajsane. Običajno je bilo združenih več oddelkov in s tem tudi več interesov, ki so bili med seboj celo nasprotni.

Zbori proizvajalcev so bili pozitivni le v pogledu raznih informacij, povsem neuspešni pa v razreševanju stvari, ki so se odvijale v ožjem krogu obrata. Prisotni so bili največkrat le poslušalci, ne pa samoupravljalci, še manj pa sooblikovalci določenih stališč. Zaradi tega je v Železarnji prišlo do organizacijskih sprememb v samoupravnem sistemu, do oblikovanja delovnih skupin, kot osnovnih celic samoupravljanja. Prepričan sem, da je bil narejen velik korak naprej. In-

teres širše in ožje družbe se tako prepleta in prerašča z interesom posameznega proizvajalca. V neposrednem delovnem okolju se lahko rešujejo problemi, vsak posameznik pa ima na ta način le neko možnost, da lahko kritizira negativne pojave, ali da prispeva k uspešnemu reševanju tega, kar se dogaja v najmanjši celici podjetja, v podjetju ali izven njega.

Ta sistem vsekakor nudi več možnosti neposrednega sodelovanja vsakemu posamezniku, a kljub temu ljudje, ki imajo celovit pregled nad delovanjem delovnih skupin, ugotavljajo, da se njihovo življenje ne odvija tako kot bi se moralo. Najbrž so za to tudi določeni vzroki.

Delovodje so se na vsem lepem v tem procesu znašli v težavah. Ni več dovolj, da kot vse doslej odtrčajo in nadzorujejo delo in beležijo rezultate. Če hočejo, da bodo priznani in da bodo uspeli, morajo znati voditi sestanek vse izmene, dajati odgovore na vprašanja, ki so seveda lahko tudi neprijetna. Morajo znati odgovore tudi poiskati kjer koli in kar je še najbolj važno, sami se morajo zanimati za stanje in razmere v podjetju, v obratu, v izmeni, kakor pri sosedih, sicer ga bodo ljudje z vprašanji »povozili«, kakor temu pravimo.

Delovodja, ki doslej ni delal v družbeno-političnih organizacijah ali v organih samoupravljanja, je pri tem delu prišel v kočljiv položaj. To je tudi vodilo politične organizacije v Železarnji do zahteve po ustreznem seminarju, ki naj tem ljudem pomaga, vendar jim doslej to še ni uspelo.

Seveda pa imamo tudi delovodje, ki do sebe, do ljudi, do dela nimajo najboljših odnosov. Takim je še posebno težko voditi sestanke delovnih skupin, ker so sami v nevarnosti, da postane sestanek za njega samega neprijeten, saj so na njem zbrani vsi njegovi ljudje. Ima opravka z vsemj naenkrat, ne več s posamezniki, kakor največkrat med delovnim procesom. Da pa je v slogi moč, so nam povedali že očetje.

Poleg vseh teh momentov, je tudi za sam sestanek potrebno nekaj priprave, obvestiti je treba vse člane izmene in po samem sestanku še napisati zapisnik. Naši ljudje pa so že tako navajeni, da hočejo piti čisto vino. Ravno zaradi tega zapisnik, tudi če je kratek, dela težave. To težavo smatram za normalno tudi zato, ker naj bo zapisnik na prihodnjem sestanku delovne skupine kar najbolj dobesedno prebran, tako da bo vsak član slišal, kako se njegovo izvajanje prerašča na papir in prek njega v javnost. Vse to skupaj, vodeno v zadovoljstvo skupine, zahteva le precej dela, vzame nekaj časa, ki ga največkrat delovodjem v Železarnji manjka, če pa v vseh primerih! Vendar če delovodja hoče, da bo s svojo skupino dosegal določene uspehe, če mu je kaj do tega, da se njegova skupina čim uspešneje vključuje v borbo za boljše delovne uspehe, če mu je za to, da se vsak posameznik v delovni skupini čim bolje počuti, mu tega časa ne bo žal. Če pa je to delo sprejel le formalno, ali če se ljudi zaradi lastnih napak boji, potem mu zelo godi tudi neaktivnost oz. nezainteresiranost sindikalne organizacije in ZK v obratu za delo delovnih skupin.

Kot ena glavnih osebnosti pa za vsem tem stoji še obra-

tovodja s svojimi sodelavci. On je po službeni dolžnosti dolžan, da po eni strani spodbuja aktivnost delovnih skupin, po drugi strani pa mora nenehno skrbeti, da se utemeljene in objektivne zahteve delovnih skupin rešujejo tekoče in da poskrbi za prepričljiv odgovor, kadar zahteve delovne skupine niso v skladu s koristmi ali možnostmi podjetja, oziroma izvedbe predloga, ali zahteva iz utemeljenih vzrokov ni mogoča.

Veliko število neaktivnih delovnih skupin, kar sem razbral iz Železarnje, da vedeti, da vsi ne gledajo na delovne skupine tako, čeprav vem, da bi ti ljudje morali poznati sklepe DSŽ in jih najbrž tudi poznajo, samo tega jim ni treba, ne njim in ne njihovim delovodjem, ker to ni nikjer vnešeno v merila za njihov osebni dohodek. Zavest, ta naša skupna nesreča, se pa tako ali tako meri, v grobem, po kurbaturi osebnega avtomobila.

Res je, da sindikalna organizacija s svojo politiko in aktivnostjo lahko pripomore k uspešnejšemu delovanju delovnih skupin. Res pa je tudi, da člani samoupravnih

organov, če so le-ti izbrani po nekaterih kriterijih in interesih sleherne delovne skupine, imajo lahko na njenih sestankih široko možnost uspešnega samoupravnega delovanja navzdol in navzgor, s čemer bi se aktivnost tudi povečala.

Zal je res tudi to, da imamo na nekaterih odgovornih delovnih mestih ljudi, študirane ljudi, ki pa so v večji ali manjši tehnološki vnevi pozabili na človeka, se mu umikajo, namesto da bi iskali stika z njim.

Ljudje niso več nepismeni. Imajo radio, televizijo in časopise. Proizvajalcem je samo kuverta odločno premalo. Ta poleg tega, da je, se oblači tudi misli; če je redno informiran o stanju v podjetju, v obratu, o delovnih odnosih, o skrbi in delu organov in organizacij, se je z njim mogoče marsikaj dogovoriti. Če pa tega ni in se negativni pojavi nakopičijo, kaj lahko nekje izbruhne. Izkušnje nam tudi povedo, da je takrat kontaktiranje težko, če že ne nemogoče. Te stvari bo le treba reševati prej, reševati pri vzrokih, ne šele pri posledicah.

Anton Zupan

Kakšno enakomernost odprave izdelkov smo dosegli v decembru 1970

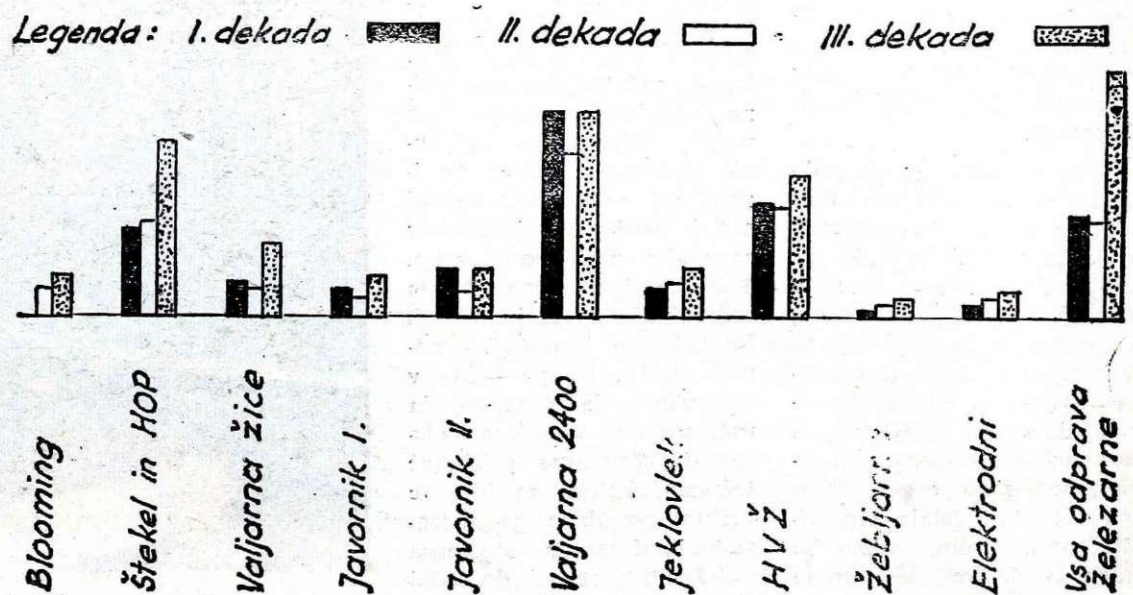
Za oktober in november smo objavili grafični prikaz nihanja odprave blagovne proizvodnje po dekadah. Pri tem smo ugotovili precejšnjo enakomernost v mesecu novembru, potem ko smo vsi z vsemi silami delali, da bi bila odprema čim boljše dosežena.

Za december preteklega leta se v tem pogledu ne moremo posebno pohvaliti. Kot vidimo iz grafikona, je bila odprava v zadnji dekadah kar za tretjino večja kot v prvih dveh dekadah. Kje je bila neenakomernost pri odpravi izdelkov največja, se nazorno vidi iz grafikona. Iz prikazanega vidimo, da je bila enakomernost razmeroma dobra v valjarni 2400 in v valjarni Javornik II, medtem ko je bilo pri vseh ostalih obratih večje ali manjše postopno naraščanje od prve do tretje deкаде.

Pričakujemo, da bomo v mesecih tega leta ponovno zabeležili tako dobre rezultate kot smo jih novembra 1970, ko smo s to akcijo pravzaprav šele intenzivno pričeli.

B.

NIHANJE ODPRAVE IZDELKOV PO DEKADAH DECEMBER-1970 PO POSAMEZNIH OBRATIH

Občni zbori sindikalnih odborov

OTK

Tretja sindikalna organizacija, ki je imela v soboto občni zbor v Gozd Martuljku, je bila iz OTK. Zbranih je bilo 90 članov kolektiva, poleg njih pa še član predsedstva TOOO sindikata Železarne Mirko Zupan, predsednik sveta delovne enote upravnih služb Franc Culjkar in direktor TKR dr. inž. Marin Gabrovšek. Dosedanji predsednik sindikalnega odbora Niko Sok pozitivno ocenjuje občni zbor. Tako v poročilu, kot pozneje v razpravi so bili omenjeni medsebojni odnosi, splošen odnos do dela itd. Glede medsebojnih odnosov je bilo na občnem zboru poudarjeno, da morajo biti tovariški in humani, osnovna naloga OTK je v tem, da prispeva delež k čimvečji proizvodnji in skrbi, da bo do kvalitetne problematike pravičen odnos in da s te strani proizvodnja v posameznih obratih ne bo motena. Osebnih dohodki ne ustrezajo, kakor tudi ne kategorizacija delovnih mest. Dr. Gabrovšek je v svoji razpravi obravnaval probleme s celotnega področja tovarne, še posebej z aspekta nelikvidnosti. Razpravljal je tudi o nagrajevanju in kategorizaciji delovnih mest. Član predsedstva TOOO Mirko Zupan je obširneje govoril o vlogi in pomenu sindikalne organizacije, pozitivno ocenil dosedanje sodelovanje, kakor tudi občni zbor. Zavzemal se je za dobro medsebojno povezavo, ki je v današnjih razmerah nujno potrebna. Novi predsednik sindikalnega odbora bo inž. Loštrek - Lagoja Anka.

Strojno vzdrževanje

V soboto 19. decembra je bil občni zbor sindikalnega odbora strojnega vzdrževanja in sicer v dvorani delavskega doma pri Jelenu. Razen članov sindikata so bili prisotni še šef DE inž. Miroslav Noč, tehnični direktor Bogomil Homovec in predsednik TOOO sindikata Železarne tovariš Mlinarič. Poročilo predsednika tovariša Kavčiča bi lahko razdelili v dva dela. V prvem delu so bili najprej analizirani sklepi prejšnjega občnega zbora in razmišljanja za delo v prihodnje. V drugem delu je bilo obravnavano nagrajevanje na splošno in še posebej v odnosu na vzdrževalce. Poudarjena je bila vloga vzdrževalcev v Železarni ter delo samoupravnih organov v obratu in delovni enoti po sprejetju statuta. Poročilo je obravnavalo tudi vprašanje delovnih skupin, vlogo sindikalne organizacije v obratu, regresij

ranje, izlete in letovanja, osebni in družbeni standard, fluktuacijo, ter rekreacijsko dejavnost. Seveda je bila omenjena tudi stanovanjska problematika.

V razpravi je sodelovalo devet sodelavcev, največ pa so govorili o nagrajevanju in statusu vzdrževalcev v Železarni. Posebej je bilo podano poročilo obratovodstva, ki je tudi odgovarjalo na postavljena vprašanja. Tovariš Mlinarič je opozoril na enotnost vzdrževalcev in proizvodnje in poudaril, da bo le s skupnimi močmi možno realizirati naloge predvidene za leto 1971. Šef vzdrževanja inž. Noč je razpravljal o uvedbi 42-urnega delovnega tednika, tehnični direktor Homovec pa je obrazložil projekte za novo proizvodnjo na Javorniku in povedal, da bodo nosilci nove proizvodnje vzdrževalci. Novi predsednik sindikalnega odbora bo Lojze Kambič.

Valjarna Bela

O občnem zboru sindikalnega odbora valjarne Bela, ki je bil v nedeljo 20. decembra v Martuljku, smo se pogovarjali s članom predsedstva TOOO sindikata Železarne Zdravkom Pogačnikom. Na občnem zboru je bilo prisotnih 68 članov sindikata in šef delovne enote inž. Perne. Predsednik sindikalnega odbora tovariš Logar je v svojem poročilu obravnaval delo sindikalnega odbora pri razvijanju samoupravljanja ter se dalj časa zadržal pri delu delovnih skupin in menil, da bo njihova dejavnost treba še poživiti. Na sejah sindikalnega odbora so najbolj pogosto razpravljali o proizvodnih problemih, vzdrževanju naprav, delitvi in kvaliteti toplega obroka. Manj uspešni so bili pri prizadevanjih, da bi okrepili delo mladinskega aktiva z oziranjem na to, da je kolektiv valjarne Bela razmeroma mlad. Z doseženimi rezultati niso povsem zadovoljni. Na področju športne aktivnosti je največ zanimanja za nogomet, manj pa za druge športne dejavnosti.

V razpravi so člani sindikata obravnavali proizvodne probleme ter se zavzemali za hitrejšo posego pri odstranjevanju okvar. Umesten je bil tudi predlog, da bi imeli stalne vzdrževalce, ki bi skrbeli za vzdrževalce naprav. Priporočeno so imeli tudi glede varnosti pri delu, zlasti med remontih. Člani so zaman pričakovali odgovore na vprašanja, neposrednih vodij, saj nihče od treh obratovodij ni smatral za svojo dolžnost, da bi se udeležil občnega zbora. Na vprašanja je odgovarjal

inž. Perne, ki je prišel med svoje sodelavce z namenom, da skupaj z njimi pregleda prehojeno pot mladega kolektiva, ki se je skoraj nepriljubljen sprijel z novo tehnologijo. V svoji razpravi je skušal na najbolj razumljiv način pojasniti naloge, ki jih čakajo pri izpolnjevanju gospodarskega načrta v letu 1971. Sodelavcem je povedal, da kolektiv valjarne Bela predstavlja en zobček na uri Železarne in če ta ne dela pravilno ni moč pričakovati dobrih rezultatov. Obljubil je, da se bo potrudil, da bo čimveč njihovih predlogov realiziranih. Predsednik sindikalnega odbora bo tudi v prihodnji mandatni dobi tovariš Logar.

Martinarna

Sindikalni odbor martinarne je izvedel občni zbor v hotelu Jelovica na Bledu, v petek 17. decembra. Občnega zbora se je udeležilo 320 članov sindikata in njihovih svojcev. V tem številu je vstetil tudi 25 upokojencev z ženami. Poleg članov sindikata so bili prisotni tudi direktor proizvodnega sektorja inž. Karba, šef delovne enote tehničar inž. Čop, obratovodja martinarne inž. Kalan in predsednik TOOO sindikata Železarne tovariš Mlinarič.

Poročilo o delu sindikalnega odbora v pretekli mandatni dobi je prebral predsednik tovariš Cvetkovič. V svojem poročilu je obravnaval razvoj Železarne, srednjeročni načrt, konjunkturo in govoril o razvoju metalurgije pri nas in svetu. V poročilu je bilo tudi postavljeno vprašanje zakaj zastoj na področju metalurgije. Predsed-

nik je v svojem poročilu posvetil precej pozornosti ZPSŽ in problematiki, ki je nastala v poreformnem obdobju.

Sodelavci, ki so sodelovali v razpravi so največ pozornosti posvetili delovnim pogojem v martinarni, pomanjkanju surovin, zdravstvenemu stanju, ki je otežkočeno zaradi prahu, prepaha, dalje so bili pozorni tudi do nagrajevanja, vzdrževanja naprav in obravnavali probleme, s katerimi se že in se bodo v prihodnjem letu še srečavali pri izvajanju gospodarskega načrta ter srednjeročnega razvojnega programa. Tov. Mlinarič je obširneje govoril o položaju tovarne in ZPSŽ ter odgovarjal na postavljena vprašanja. Novi predsednik sindikalnega odbora bo tovariš Bauman.

Javornik I

Sindikalni odbor Javornika I je v nedeljo, 20. decembra v zgornjih prostorih Kazine izvedel redni letni občni zbor. Prisotna sta bila 102 člana sindikalne organizacije, šef DE valjarn tov. Odlasek, obratovodja Zdravko Črv in član predsedstva TO OO sindikata Železarne Karel Pogačar. Predsednik sindikalnega odbora tov. Zupan je v svojem poročilu govoril o položaju delavskega razreda v svetu, vlogi in perspektivi obrata v okviru Železarne, o delu, težavah in uspehih v pretekli mandatni dobi in drugih problemih.

Razprava je bila obširna, člani sindikata pa so kritično ocenili delo mladih, ki se vse premože vključujejo v različna področja družbene dejavnosti, po drugi strani pa tudi sama mladinska organizacija ne more zaživeti. Nadalje so omenjali prekvalifikacijo delavcev, ker je to vprašanje v njihovem obratu še vedno prisotno. Beseda je tekla o kvaliteti, količini in ceni toplega obroka. Bili so zelo kritični in se niso strinjali z objavljenim odgovorom tov. Pretnarja v Železarni. Dalj časa so se zadržali

tudi pri oddihih. Ugotovili so, da so morali v zadnjih dveh letih vrniti 139 mest, planiranih za člane sindikata iz njihovega obrata v počitniških domovih Železarne. Vzrok za to je več, med njimi tudi cene in do neke mere tudi sama miselnost o vlogi počitniških domov, oddihov itd.

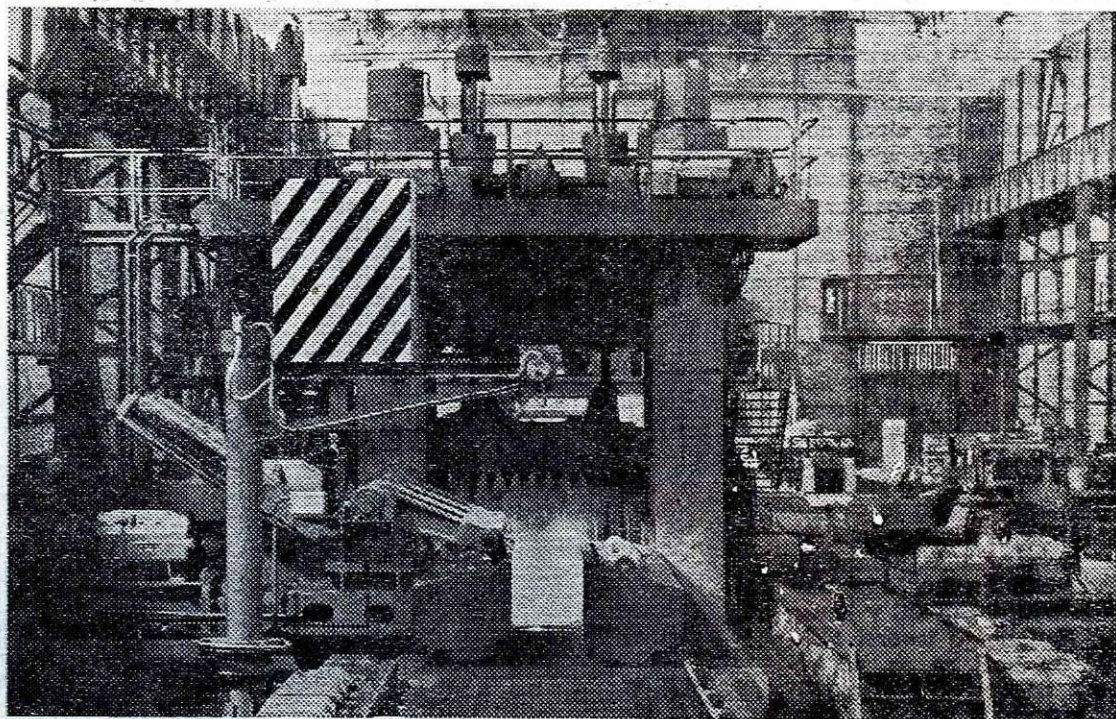
Zelo pozorni so bili do dela delovnih skupin v obratu. Zato so sindikalni odbor izbrali tako, da bodo v njem tudi zastopniki posameznih delovnih skupin. Za tako organizacijsko obliko so se odločili iz dveh razlogov. Sindikalni odbor bo lahko sproti obveščen o problematiki, ki jo obravnavajo na sestankih delovnih skupin, po drugi strani pa bodo sprejeti sklepi lahko močna opora in napotilo za akcijo delovnim skupinam. Tudi o nagrajevanju je tekla beseda. Menijo, da bi moralo biti več denarja tam, kjer se ustvarja proizvodnja in ugotavljajo, da so razlike med gospodarstvom in negospodarstvom prevelike in da vse preveč denarja dobivajo razni posredniki. Sindikalni odbor bo tudi v prihodnji mandatni dobi še naprej vodil predsednik Anton Zupan.

RTA

V soboto, 26. decembra, se je zbralo 35 članov sindikalne organizacije iz obrata RTA na občnem zboru sindikalnega odbora. Občnemu zboru je prisostvoval tudi predsednik TO OO sindikata Železarne Srečko Mlinarič.

Predsednik sindikalnega odbora, tovariš Mitja Čebulj je v svojem poročilu obravnaval delo, ki ga je sindikalni odbor opravil v minuli dveletni mandatni dobi. V svojem poročilu se je zadržal pri novih oblikah samoupravljanja in kritično ocenil povezavo sindikalne organizacije z vodstvom obrata in samoupravnimi organi v obratu. Omenjen je bil tudi problem kadrovanja, izobraževanja in napredovanja, ki je tudi pro-

(Nadaljevanje na 10. str.)

Valjarna bluming na Beli

Občni zbori sindikalnih odborov

(Nadalj. s 9. str.)

blem celotne tovarne. Govoril je o nagrajevanju ter nepravilni politiki na tem področju, zlasti v delovni enoti vzdrževanja, ki se ne vsklajuje s politiko nagrajevanja, ki jo je začrtal delavski svet Železarn.

V razpravi so člani sindikata obravnavali neustrezno oceno delovnih mest, zlasti instrumentalcev. Omenjeno je bilo, da z dolgoletno delovno dobo od 15 do 20 let, visoko kvalifikacijo, prakso in tečajima nimajo možnosti napredovanja. Zahtevali so, delimitacijo vsaj devete kategorije in možnost za izboljšanje delovnih pogojev, ker velja še posebej za delovne prostore, ker sedanji ne ustrezajo.

Tovariš Dolanc je v razpravi omenil premajhno skrb vodstva obrata in delovne enote, in da se v nezadostni meri angažira ob odhodu delavcev iz obrata. Med drugim je bilo postavljeno vprašanje investicij. Kje je opravičilo, da smo na novi aglomeraciji še pred normalnim obratovanjem zamenjali instrumente s kvalitetnejšimi Siemensovimi. Menda je bilo takih primerov v Železarni še več.

Inž. Feliks Bešter je v svoji razpravi v glavnem obravnaval način nagrajevanja in mu ne gre v račun, da sektor za ekonomiko podpira in daje priznanje stališčem samoupravnih organov na področju nagrajevanja za obrat RTA, dočim pa odbor pri DS Železarn te trditve zavrača.

O svojem delu ter prizadevanjih v minuli mandatni dobi so poročali tudi referenti pri sindikalnem odboru. Iz njihovih poročil je bilo razvidno, kolikšna je bila aktivnost na področju rekreacije.

Predsednik TO OO sindikata Železarn Srečko Mlinarič je dal določena pojasnila, ki so se nanašala na vlogo delovne skupine, delovne enote ter opozoril na večje sodelovanje med družbenopolitičnimi organizacijami in vodstvom obrata. V zadnjem obdobju je takšno sodelovanje sicer obstajalo, vendar poenjuje. Govoril je še o pomanjkanju delovne sile in povedal, da se s tem problemom srečujejo tudi drugi obrati in kadrovski sektor in istočasno obrazložil politiko v kateri smeri bomo reševali ta problem. Omenil je še nagrajevanje in stališča, ki jih ima sindikalna organizacija do te problematike, ki bo obravnavana na seji DS v januarju. Nadalje je tovariš Mlinarič opozoril na to, da bi morali odgovorni v razpravi povedati več tudi o perspektivi obrata in celotne Železarn.

V razpravi je sodeloval tudi šef delovne enote vzdrževanja inž. Noč in se zadržal pri statusu vzdrževalca v Železarni in govoril tudi o oblikovanju osebnih dohodkov. Novi predsednik sindikalnega odbora bo Marjan Žitnik.

Javornik II

V petek 25. decembra, je bil v zgornjih prostorih Kazine občni zbor sindikalnega odbora Javornik II. Udeležilo se ga je 67 članov kolektiva, obratovodja Lojze Štrumbelj in član predsedstva TO OO sindikata Železarn Mirko Zupan.

Predsednik sindikalnega odbora Mavro Lenardič je prebral poročilo in v uvodni besedi spregovoril o vlogi ter sklepih VII. kongresa slovenskih sindikatov in obenem tudi opozoril na bližnji kongres samoupravljalcev, ki bo v Sarajevu. V poročilu so bili obravnavani še problemi s katerimi se je sindikalni odbor ukvarjal v minuli mandatni dobi, kakor tudi standard zaposlenih.

Delo sindikalnega odbora je bilo zajeto v 18. točkah, mi pa naj omenimo le to, da so imeli 14 rednih in 6 izrednih sej. Zlasti v zadnjem obdobju so se veliko pogovarjali o ustavitvi obrata ter o nadaljni perspektivi.

Tudi v razpravi je bilo poudarjeno, da je razdelitev obrata potekala brez večjih težav. V letu 1971 in pozneje bo dan večji poudarek proizvodnji hladno oblikovanih profilov, ki jih bodo izdelovali v delovnih prostorih Javornika II.

Ferdo Lukek iz pocinkovalnice je v razpravi kritično ocenil položaj in dejal, da smo bili premalo pozorni do upokojevcev, še posebej do invalidskih. Toliko invalidov kot jih ima naša država ni

nikjer drugje. Drugod tovarne in obrate modernizirajo, mi pa smo ostali zastareli. Sindikat bi po mnenju tovariša Lukeka moral zavzeti ostrejšo stališče, kar zadeva delovne dobe s povečanjem, saj na primer delovnih pogojev v pocinkovalnici ne moremo primerjati z administrativnim delom v pisarni.

Delovodja Malej je govoril o perspektivi zlasti pa o sedanjem delu obrata Javornik II. Dejal je, da nikogar od vodstva tovarni ni bilo, ki bi delavcem v obratu dokazal nerentabilnost.

Obratovodja Lojze Štrumbelj je pozitivno ocenil poročilo predsednika ter delo sindikalnega odbora, ki je bilo v pretekli mandatni dobi vsestransko. Posredoval je še podatek, da so v 37 letih, odkar smo na Jesenicah začeli s proizvodnjo tanke in fine pločevine, izdelali milijon ton pločevine. Če bi upoštevali poprečno debelino 1 mm, potem so izvaljali 60. milijonov plošč. Če bi jih zlagali drugo k drugi, bi trikrat obšli zemeljsko oblo.

Član predsedstva TO OO sindikata Železarn Mirko Zupan je razpravljal o sedanjem položaju Železarn. Breme nas posojilo, ki ga moramo vračati ne glede na doseženi finančni rezultat. Razpravljal je še o perspektivi o nagrajevanju in predvsem omenil predlog za priznanje delovne dobe za pripadnost kolektivu. Omenjal je še prizadevanja sindikalne organizacije ob integraciji treh slovenskih železarn in delež sindikata za izvedbo referenduma leta 1969 ko smo se odločili za ustanovitev podjetja Slovenske železarn, ki je bil uspešno izveden. Za predsednika sindikalnega odbora so ponovno izvolili Mavrota Lenardiča.

Ob sindikalnemu strojnih

Na samem zboru ni bilo časa, niti pravega vzdušja za razpravo okoli ključnih vprašanj. Osebnost se mi dozdeva, da kljub mnenju, ki ga imamo ključavničarji o sebi, nismo zmogli razločiti, katere stvari sodijo na občni zbor in kaj na sestanek delovne skupnosti. Zato smatram samo razpravo za neuspešno in zelo mlačno, ker smo glavno problematiko pustili odprto.

Informacije obratovodja, šefa DE in tehničnega direktorja pa so za v bodoče nazovale same težave, večjo potrebno angažiranost in povečan obseg dela, nič pa rešitev gledano s stališča neposrednega vzdrževalca — ključavničarja.

Pametno in potrebno pa bi se bilo pogovoriti o osnovnih pogojih našega obstoja, ki se mi zdijo politično, socialno in organizacijsko nejasni in nerešeni. To je:

- status celotne vzdrževalne službe in posameznikov,
- vrednotenje vzdrževalcev,

- odnosi, tako medsebojni kot tudi nasproti službam in proizvodnji,

- kaj lahko kot sindikalni aktiv in posamezniki k temu prispevamo?

Sedanji status (veljavnost ali mesto) v naši delovni skupnosti je nejasen in mnogoličen. Lahko se vprašamo:

»Kaj smo? Nujno zlo, režija obstoja proizvodnje ali enakopravni proizvajalci!« Prvega mnenju ne ustreza organizacijska shema naše službe, »nižji nivo« v odnosu nasproti nam s strani proizvodnje. Namreč dejansko stanje potrjuje prvo predpostavko. Če naj pa bomo enakopravna proizvodna enota, ki doprine svoj delež na enoto proizvodna (čeprav smo v svojem vplivu na tehnične odločitve dokaj podrejeni), pa moramo določiti, koliko je ta naš delež vreden, ki je sedaj določen tako računsko, da se izide zelo subjektivno merilo kategorizacije. Glede na zamišljene principe reorganizacije lahko trdimo, da smo obstali na pol poti in se vprašamo, kdaj gremo naprej. Ali ob naslednji reorganizaciji?

Sele, ko bo urejen status, bo mogoče pravilno in pravično vrednotenje nas in našega dela. Ker razmere poznam, lahko predpostavljam: »Več kot polovica nas je nezadovoljnih z načinom formiranja in ključem delitve mase osebnega dohodka vzdrževalcev«. Sedaj je vseeno, če je to nezadovoljstvo upravičeno ali ne. Je pa znak neke neurejenosti. Izboljšanje dohodka v zadnjem času ni rezultat boljšega vrednotenja dela posameznika ali skupin, tudi ne boljšega dela.

Se več. Kljub nemerjenju dela prihaja do brezsystemskih razlik, ki nastajajo zato, ker nismo kos različnim organizacijskim oblikam dela. Npr. različen sistem turnusa dnin po oddelkih. Namreč nihče ne more trditi, da je oseben doprinos nekoga, ki dela po sistemu 4 + 1, vreden manj od tistega, ki dobiva premijo poleg rednega osebnega dohodka. Lahko je ravno obratno. Zato sam vedno trdim, da so bolj pravična netočna merila za vse, kot pa

Samski upokojevci iz valjarne 1300 na Javorniku

rob zboru vzdrževalcev

naprej določena vrednost delovnega mesta, ne glede kdo dela na tem delu.

Gotovo bo res, da je za dobre odnose važno pravilno vrednotenje. Odnosi navzven pa naj bi bili posledica urejenega statusa.

Odnose si lahko različno predstavljamo. Če so neurejeni, potem verjetno niso dobri. Poglavlje zase pa so notranji odnosi, še vedno pride do dvojnih meril. Vprašanje je, ali je strojno vzdrževanje jeklarn potrebno večje pomoči in razumevanja kot strojno vzdrževanje plavžev, enako je z odnosi na relaciji podrejeni — nadrejeni.

Imam občutek, ki ga moramo vsi priznati, da nadrejeni na vzdrževanju nismo dovolj prodorni v zastopanju nasproti proizvodnji in službam. Ta neprodornost je dostikrat posledica, ko zaradi prevelike poštenosti in delovne zavesti popustimo nerazumljivim zahtevam. Ostali v Železarni, vsaj tak občutek imam, prevečkrat vidijo le

seb ein svoje interese. Tako prihaja do sporov.

Veliko bi se še dalo govoriti npr. o nalogah tehničnih služb, opremi, organizaciji, transportu, rezervnih delih in drugih malenkostih, ki so res malenkosti, dokler nimamo rešenega enotnega sistema.

V preteklih letih o teh zadevah nisem zasledil energičnejših intervencij sindikalnega odbora, čeprav mi je jasno, da odbor ni neka osamljena institucija, ki bi lahko kaj več dosegel brez podpore članov. Mislim pa, da morajo člani odbora zastopati stališča okolice, iz katere so bili izvoljeni, pa naj bodo ta stališča uradno pravilna ali ne. Pravilnost naj se izkreše v borbi mnenj.

Člani sindikata in sindikalnih odborov pa se bomo le morali navaditi na kritiko in predloge ter svoja mnenja uradno iznašati po dogovorjeni poti prek ustreznih organov in ne izražati nezadovoljstva s slabim delom in zapletenostjo. F. J. ml.

Čigav interes so tople malice

V 49. številki Železarja je tov. Stane Pretnar objavil članek »Ali so pripombe na tople malice upravičene«. Nekaterih trditvev v tem članku ni mogoče sprejeti, ker temeljijo na mišljenju, ki ne more prispevati k izboljšanju na področju toplih malic in s tem ne k boljšim poslovnim odnosom. Trditvev »... da uvedba prvenstveno koristi interesom ŽJ, GPŽ pa samo prodaja svoje usluge...« meri na zaključek, da se kolektiv GPŽ žrtvuje za interese ŽJ. Pri tem je zanemarjeno pomembno dejstvo, da ŽJ pomenijo tople malice izboljšanje delovnih pogojev (bolje povedano morale bi pomeniti), da pa za kolektiv GPŽ pomenijo delo, obstoj. Zato bi bilo potrebno najmanj priznati obojestranski interes. Le tako je mogoče pričakovati, da bomo pomanjkljivosti, ki so ne samo na področju toplih malic, ampak tudi ostalih uslug GPŽ Železarni, tudi uspešno reševali.

Osnovni namen uvedbe in regresiranja toplih malic izhaja iz zdravstvenih ugotovitev, da ima topla kalorična in biološko polnovredna prehrana stimulatívnejši učinek na telesno počutje in fizično zmogljivost delavcev. Iz teh razlogov smo se odločili za uvedbo toplih malic v obratnih kantinah. Da pa bi zainteresirali delavce za koriščenje toplih malic oziroma, da bi omogočili le-te koristiti čim večjemu številu delavcev, smo uvedli regresirane cene.

Jasno je, da se ŽJ kot proizvodna delovna organizacija nima sama namena ukvarjati s kuhanjem in prodajo, zato smo iskali ustrezno podjetje, ki je registrirano s tako dejavnostjo v smislu dogovora enakopravnega odnosa ŽJ kot potrošnika in GPŽ kot ponudnika. Na takšnih načelih sloni tudi dogovor oziroma pogodba. Zato mi ves čas nastopamo kot koristnik uslug s pravico, da ugotavlja-

mo kvaliteto od strani ponudnika in če na drugi strani GPŽ razume svojo funkcijo, praktično ne bi smelo priti do nobenih nesoglasij oziroma negodovanj. Seveda pa kot kupci večkrat ugovarjamo kvaliteto in organizaciji toplih malic in od tega ne bomo mogli odstopiti, ker če bi to storili, se sami odrekamo osnovnemu namenu toplih malic. Omenili smo, da smo se odločili za tople malice na podlagi strokovnih ugotovitev glede kalorične in biološke sestave hrane, t. j. medsebojnega razmerja med osnovnimi elementi živil — beljakovin, maščob in ogljikovih hidratov. Ker je to razmerje nujno potrebno, da dosežemo predpisano vrednost toplega obroka, smo se odločili, da bomo obroke analizirali, t. j. vzorce hrane pošiljali v kontrolno zavodu za zdravstveno varstvo Kranj. Na ta način bo odpadlo neobjektivno in površno ocenjevanje hrane in vse kritike s strani ŽJ in GPŽ. V aneksu pogodbe, ki sta jo sklenili pogodbeni stranki ŽJ in GPŽ, dne 28. 2. 1969, je v točki 4 določeno, da se GPŽ zaveže organizirati prodajo toplega obroka na vseh izmenah v času obratovanja in da mora imeti obrok najmanj 700 kalorij. Pristojni zavod nam je do sedaj analiziral 4 obroke, izmed katerih je le eden imel predpisano število kalorij.

Vodstvo in delavci GPŽ bodo morali razumeti, da so nas novi gospodarsko ekonomski in tržni odnosi pripe-

ljali do tega spoznanja, da si bo vsaka proizvodna ali uslužnostna organizacija obdržala kupce oziroma potrošnike le s kvalitetnimi izdelki. Tudi nam železarjem ni lahko, ko kupec vrne odposlano blago, tudi mi bi lahko opravičili marsikatero napako, če bi jo kupec priznal, vendar je teh vedno manj, ki bi bili pripravljeni slabe izdelke plačevati za kvaliteto. Obenem želimo kolektivu ŽJ in GPŽ povedati, da v nobenem primeru ne mislimo zaradi nesoglasij in kritiki na račun kvalitete toplega obroka le-tega opustiti, ampak bomo vztrajali na kvaliteti, t. j. dogovorjeni uslugi in to tudi od ponudnika zahtevali.

Glede mišljenja o višini dajatev za obrok se zavedamo, da smo dajali že preveč in prav to nas je spodbudilo, da smo se zatekli h kontroli z namenom, da vzpostavimo z našim partnerjem čim bolj konkretno in objektivno odnose pri plačevanju oziroma regresiranju malic za naše delavce.

Kdorkoli primerja kvaliteto hrane in uslug v kantinah z drugimi gos.inskimi obrati, mora upoštevati vse faktorje, ki nujno na to vplivajo, t. j. velikost obrata oziroma število koristnikov obrokov in ceno. Na eni strani se moramo koristniki zavedati, da kvaliteta in postrežba ne moreta biti povsem enaki kot doma ali v manjših gostinskih obratih, kjer se kuha in deli na enem mestu, na drugi strani pa GPŽ mora upoštevati, da to ne bi smelo vplivati na kvaliteto hrane v taki meri, da v posameznih primerih prihaja celo do kvarjenja hrane. Neizpodbitna je tudi ugotovitev, da so stroški, kjer gre za maso ljudi vedno nižji.

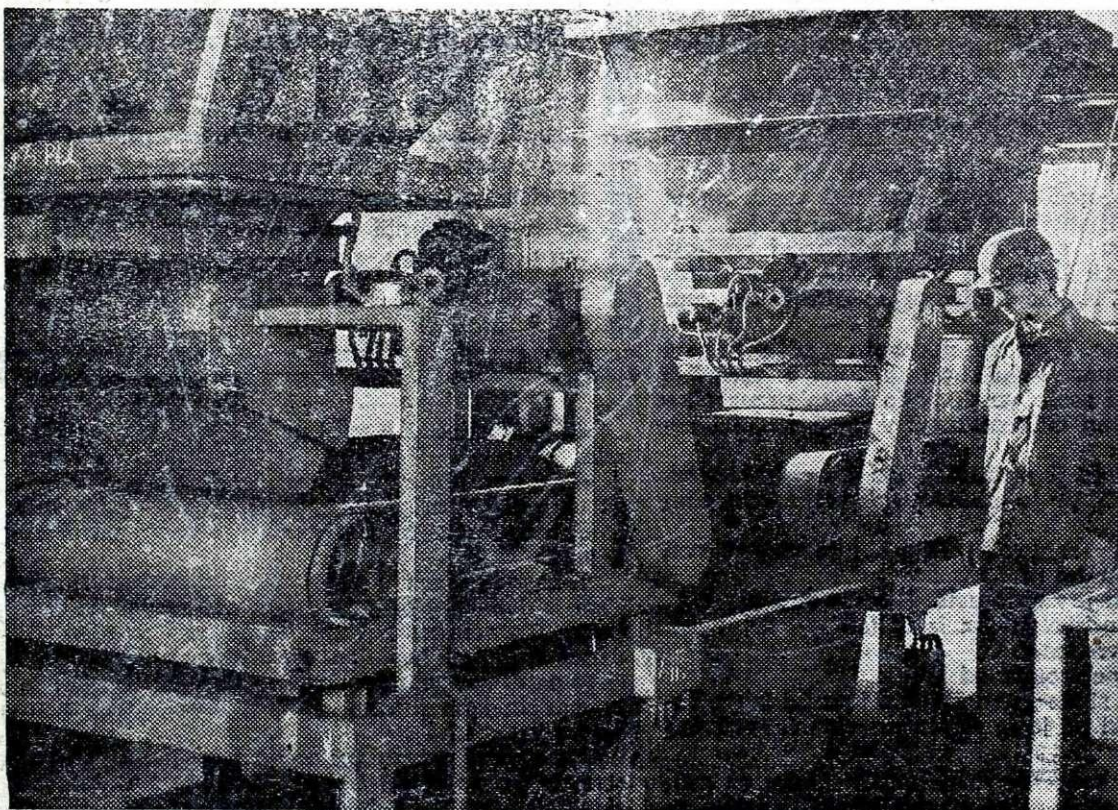
Napake, ki mejijo na grobo malomarnost v poslovanju (pokvarjena hrana, nezadostne količine) so povod za upravičene kritike delovnih skupin in včasih tudi za nerazumevanje objektivnih težav GPŽ.

Kadrovski sektor

Jubilanti — 50-letniki

V januarju so in bodo praznovali petdeset let rojstva naslednji naši sodelavci: Martin PIRS, finančno-računovodski sektor — 1. januarja, Jcže KUNČIČ, valjarna žice Bela — 9. januarja, Angela ROBIČ, elektrooddelni oddelek — 20. januarja, Janez KATNIK, center za obdelavo podatkov — 21. januarja, Pavel LEGAT, valjarna profilov — 26. januarja in Franc KATRAŠNIK, valjarna tanke pločevine — 29. januarja.

Čestitamo!

Dozirna tehtnica za mešanico v novi aglomeraciji

Z zeno Stojano sva se ravno nekaj sporekla, da je odšla k sorodnikom, ko je Bajda prispele. Mislim, da sem mu malo preveč razložil svoje razmerje do nje, odkril sem mu njena in svoja ranljiva mesta, pokazal sem mu jo v taki luči, da se je njegova pozornost morala obrniti nanjo. Ko se je vrnila, je bil z njo zelo, zelo prijazen, prijateljski, in kmalu sem ju zalotil, ko sta govorila o stvareh, ki mene presneto malo zanimajo.

Stojana je njegove besede kar pila, videl sem, da sta se ta dva človeka v štirinajstih dneh navezala drug na drugega z nežnimi, skoro duhovnimi vezmi, ki navadno dalj drže kot telesne.

Nekaj časa nisem hotel misliti na to. Bajda je prišel k ženi z lastnostmi, ki jih jaz nisem imel, in to vsako žensko očara. Vem, da sem malo preveč zaupal svoji sreči in postal malomaren, kar se tiče žene. Svojege vedenja pa nisem mogel spremeniti. Bilo bi preveč očito, da se hočem ponášati s stvarmi, ki niso v moji naravi. Pustil sem Bajdo, naj govori, kar hoče, počasi sem ga pa začel sovražiti. Moški ne more trpeti, da je žena, ki jo ima rad, pozorna tudi do drugih. Ljubosumnost je končno čisto nagonska zadeva, krotil sem jo, ko pa ni več šlo, sem ji dal v svojih mislih prostost.

Tako po treh tednih, sem vedel, da bi bilo dobro, če bi Bajdo na kak način odstranil. Sprva sem se te misli zares ustrašil, pozneje sem jo začel pestovati, hranil sem jo s svojim ljubosumjem, da je zrasla do nevarne moči.

Bajda ni bil nikak bedak. Prepričan sem, da je čutil moje sovraštvo, ki sem ga ovijal v prijazno pikre besede. Nič čudno se mi ne bi zdelo, ko bi me bil napadel kak večer, ko sva šla z ženo v spalnico, zakaj mnogokrat me je tako pogledal, da sem se raje obrnil, kakor pa da bi zdržal pogled. Kakopak, Bajda ni bil nikoli drzen, zato sem vedel, da ne bo nič napravil, le proigral sem se s takimi mislimi; vendar sem začel stalno nositi s seboj samokres.

Sicer pa mi je začelo to slepomišljenje presedati. Že sem hotel Bajdi reči, naj bi opustila prijateljsko varanje in se odkrito pomenila. Čigava naj bo Stojana. Seveda sem se z njo poročil, a sile ji ne bi hotel delati. Če jo je name prikrepal samo zakon in nič drugega, prav, naj gre z njim, če ji bo mogel nuditi toliko kot jaz.

Danes vem, da je Stojano nešteto stvari vezalo name in da so bile resnične njene besede pred poroko:

»Zasužnjil si me. Tako te imam rada. Brez tebe bi usahnila.« Po tistem nesrečnem dnevu, ko je padel hajduk, sem spoznal, da se je ves čas zavedala, kako usodno sva navezana drug na drugega.

Ko so po mestu zagovorili, da bodo napravili veliko gonjo na hajduka Vasa, sem se zares navdušil, da bi bil zraven. Tam v domovini bi si kaj takega komaj drznil misliti, tu v »legiji«, kjer je nad mestom še vedno ležal dih predrznih dejanj davnih junakov, se mi je zdelo samo po sebi razumljivo; ravno tako tudi znanec, s katerimi sem obravnaval te stvari. Videl sem, da v družbi morem samo pridobiti na ugledu, če se bom dobro držal, zakaj po mnenju teh ljudi je tisti tudi vreden vse časti, ki ubije junaka.

S svojo udeležbo sem hotel razvneti tudi Bajdo. Jezilo me je, da je tako vzvišen nad vsako človeško podlostjo in govori samo o lepih stvareh, ki so bile menda resnično življenje njegove duše. Posebno zadovoljenje sem čutil, ko se je začel zanimati za gonjo. Zaslutil sem, da mu ne gre za hajduka. Gotovo je mislil rešiti neko vprašanje, ki ga je mučilo.

Mnogo sva govorila o lovu in z malce nesramnim zanimanjem sva pregledovala dan pred odhodom vojaški puški, ki sva jih dobila. Zdelo se mi je, da sva jezna fantalina, ki sta se sprla in zdaj brusita pipce drug drugemu pred očmi, vsa v strahu, da ne bi kdo zares začel s pretepom.

Stojana mi je rekla, da bi vendar lahko ostal doma. Ostro sem pazil na barvo njenega glasu. Bil je rahlo žalosten in zastrt, nič nisem mogel razbrati, ali je vesela, da grem, ali se boji zame. Bajda pa me je nestrpno priganjal, kakor bi se bal, da bova zamudila. Sklenil sem paziti nanj.

Na preži je bilo strašno dolgočasno. Res da takra ušesa strežejo na vsak šum in oči pazijo na vsako senco, ki bi se premaknila na nenavadnem kraju, a pri srcu mi je bilo vendar tako samotno in grenko kakor nikoli. Čemu le je moral priti Bajda k meni? Zakaj sem mu dal stanovanje, ko sem moral vedeti, da ga bo Stojana omamila kakor že toliko drugih, ki jih je neprimerno manj cenila od njega? Čemu le stojim za kamenjem, ki ga deloma zakriva brinov grm? Sto korakov desno od mene preži Vinko in vsak trenutek se lahko spomni, da bi me vzel na ruho. Zadel bi, zakaj dober strelec je bil.

Dve ali tri ure sem se mučil z zaspancem, proti jutru, ko so se zvezde razredčile, so se mi živci

napeli; ker je bila noč na to stran mirna, sem sklepal, da bo hajduk proti jutru kaj ukrenil. Obenem sem stokal zaradi muk, ki so se podvojile, kar obupan sem bil in samo želel sem, da bi prilezel Vaso k meni in me končal.

Nenadoma se je kakih stopetdeset korakov pred menoj premaknila veja v grmu in gorski ščinkavec je čisto nenaravno zletel iz njega. Kakor mi je vse presedalo, sem vendar začel paziti; nekaj minut sem zadrževal sapo, oči so me zbolele, tako napeto sem gledal. Videl sem, kako je sto korakov pred menoj prilezlo izza skale nekaj, kar bi utegnilo biti človeška roka. Za njo je pogledala šajkača in polovico očesa. Bil je hajduk Vaso, naravnost proti meni se je nameril.

Takoj sem pregledal njegov načrt. Za mano se je širil redek gozd, do reke na drugi strani so bili gostejši lesovi. Če bi se zmuznil mimo mene, bi se rešil. Pred mano je bilo skoro kilometer dolgo pobočje Pašinega brda in goličava ga je plašila, da jo je šele proti jutru prelezal, ko je prej poskušal srečo na štirih krajih, kakor so mi pozneje povedali.

Hajduk se je po trebuhu neslišno plazil med kamenjem. Samo po gibanju redke, visoke trave sem sodil, kje je. Tudi nočni metulj, ki je brez vzroka zafrlil štirideset korakov pred menoj, me je prepričal, da leze Vaso naprej.

Bajda ga je moral videti. Ko sem se bežno ozrl nanj, sem videl, da leži za svojim grmom, puško ima prislunjeno k licu in meri nekam pred mene. Prav lahko bi me bil ustrelil in še na hajduka bi se bil zgovoril, da bi ga Stojana opravičila. Zdaj je veljalo biti previden.

V cev sem potisnil šesti naboj, za vsak primer, bodisi za hajduha ali za Bajdo.

Zdrzil sem se, ko se je Vaso dvajset korakov pred mano dvignil izza grmička, mi nekaj zavpil in se takoj potuhnil za skale. Začel sem streljati: Vem, da mi je obešenjaški nasmeh preletel lice. Vsako sekundo bi bil lahko mrtev, saj sta bila blizu dva človeka, ki bi me bila rada spravila s sveta.

Tone Šifrer

6

Moža iz legije

Po petem strelu se je hajduk pognal naprej, pritisnil sem na petelina in padel je. Skočil sem k njemu, malo je še zatrepetal, nato pa je zavil oči. Bil je lep fant, visok in košččen. Žal mi ga je bilo...

Glava mi je padla na prsi. Vedel sem, da sem postavil vse na kocko. Stojana me bo gotovo sovražila. Bilo mi je strašno. Čisto mirno sem pričakoval, kdaj me bo Bajda ustrelil. Želel sem, da bi me dobro zadel... Mislim nisem mogel. Ko je Bajda prišel k meni, sem nagonsko napolnil puško. Šele ko me je opozoril in sva oba izpraznila orožje, je železni obroč okoli mojega srca nekoliko popustil.

Pot domov je bila težka... Stojani sem povedal, kako je bilo, a v oči ji nisem mogel pogledati. Pustil sem ji polno svobodo. Naj sama odloči.

»Zdaj se bo izkazalo«, sem si trudno dejal, »ali je res moja zaradi mene samega ali so bile to le besede.«

Ko so prišli legionarji, sem se skušal opiti, a ni se mi prav posrečilo. Hotel sem biti vesel, nisem maral, da bi znanci vedeli, kako težko mi je, štirikrat ali petkrat sem zahteval legionarski požirek, nato sem pustil Bajdo in ženo sama, kakor hitro so drugi odšli. Naj se v miru pogovorita. Videl sem: Bajda ni pil.

Zaspal nisem. Njunemu pogovoru v sosednji sobi sem podzavestno prisluškoval in hotel iz melodije besed razbrati svojo usodo. »Ko bosta prenehala, sem dejal, »bom bržkone ostal v svoji spalnici neskončno sam.«

Čez dobro uro je prišla Stojana k meni. Brez besed in in luči se je slekla, legla in začela tiho jokati.

»Žena! Žena«, sem rekel. »Saj bi lahko šla od mene. Vidiš, ubijal sem.«

Z dlanjo mi je zaprla usta. Nato je dejala:

»Klement, prijatelj sva izgubila.«

»Ti si več vredna.«

»Nikamor ne morem od tebe.«

»Prepričala si me«, sem rekel in jo začel lahko božati po roki, ki mi jo je voljno prepustila. »Veš, kaj to pomeni?«

Stojana je venomer tako boleče ihtela, da sem bil znova ljubosumen na čustva, ki jih je gojila za Bajdo. Seveda, vedel sem pa, da je konec vsega.

Začel je pisati mojo številko 50340. Oficir pa se je obrnil in dejal, da ta še ne gre in ostane do nadaljnega tu. Tako mi je nasvet Marjana dobro koristil.

Po odhodu iz karantenskega bloka sem prišel na blok št. 24, kjer so imeli večino naši slovenski rojaki in je bil zaradi tega znan kot slovenski blok. Starešina bloka je bil Navec, politični zapornik. Dodelil mi je omarico za moje malenkosti, katero sta uporabljala dva tovariša, naša rojaka. Tovariš Žumer z Jesenic, mi je ob povratku z dela, ko je videl, da imam tudi jaz svoje malenkosti v omarici dejal, da lahko vzamem njegov kruh, ki ga ima v omarici, kadar bi bil res lačen. Lepa gesta

človeka, katerega do tak niti poznal nisem.

Neko dopoldne so zbrali manjšo skupino tistih zapornikov, ki niso bili redno poslani in skupino je prevzel »kapo« rodod Poljak, o katerem so pravili, da je slab človek. Kar težko mi je bilo, ko nas je odpeljal čez globok jarek, ki je krožal taborišče. Pod železnim ograjo, prepleteno do pet metra v širino, katera je dajala vse taborišče in stražnimi stolpi, smo rušili travo in plevel. Priganjal me je k delu in kričal na nas, dokler smo bili v bližini stražnega stolpa, ko pa smo se nekoliko oddaljili, nam je dejal, da naj posedemo jarku in skoraj nič več smo delali. Dejaj je še, lahko zaradi njega travni plevel prerastejo vso ž

Kamenčki
iz
mozaika

Lučka Rozman

V septembru se je vsem trem članom naše družine ponudila priložnost, da odpotujemo z letalom čez Atlantski ocean. Sve vtise s tega potovanja in bivanja v Združenih državah Amerike bom opisala v nekaj prispevkih, katerih namen je predvsem posredovati zanimivosti in značilnosti življenja v svetu, ki sem ga imela v pol leta priložnost spoznati. Zato to ni izčrpen in sistematičen opis Amerike, temveč samo niz zapažanj, ki so se nam zaradi svoje nevsakdanjosti zdela zanimiva. Najbolj zanimiv cilj in izhodišče je bil Bloomington, univerzitetno, kulturno in rekreacijsko središče Indiane.

»Zaradi mene si izgubil prijatelja«, je spet vzdihnila.

»Da«, sem ji odvrnil počasi. »Bolje, kakor da sem ga ustrelil.« Čutila je silovitost mojih besed; nato je utihnila, roke, ki sem jo držal v svojih, mi ni odtegnila.

Tako torej sva se razšla s prijateljem Bajdo. Tam, v domovini bi bila to opravila gotovo na drug način. Tu sem se navadil delati bolj odločno. Se danes sem ženi hvaležen. Poslej sva se imela rada čisto na drug način. Skušal sem nadomestiti, kar mi je manjkalo, in mislim, da sem uspel, zakaj nisva se več sporekla.

Pravzaprav mi za prijateljem ni hudo. Najbolj stvarno je, da si od življenjske bilance vedno pripravljem marsikaj odpisati. Včasih moraš izbrisati prijatelja...

K O N E C

Spomini iz NOB — Srečko Šorli

Lepi spomini na dobre tovariše iz težkih časov

2

ograjo in stražne stolpe. Tako sem zvedel, da je doma nekje od Lodža in da je v koncentracijskih taboriščih že od leta 1940. Mož torej ni bil tak, kakršnega so omenjali in, ko smo se vračali z

dela je poskrbel, da je dobil vsak košček kruha.

V lepem spominu mi je ostal tudi dan proti koncu septembra istega leta. Dano je bilo povelje, da morajo

priti na zborna mesto brez izjeme vsi, ki niso na delu, v barakah ostanejo lahko le starešine in pisarji. Zopet so zbirali velik transport, saj se je nabralo veliko število internirancev vseh narodno-

sti in barake so bile prenapolnjene. Srečal sem že omenjenega Marjana in dejal mi je, da naj grem takoj nazaj na blok in se nekam skrijem, če me kdo vpraša kam da grem, naj rečem, da nekoga ni in da grem ponj. Na bloku št. 24 sem starešini bloka povedal zakaj me je Marjan poslal nazaj in ta je takoj pokazal razumevanje, čeprav me je komaj pred dnevi spoznal. Bil je človek, kateremu gotovo nihče nima očitati kaj slabega. Pokazal mi je skrit kot pod pogradi in dejal, da naj bom skrit toliko časa, da me pokliče. Res je čez čas prišel neki esesovec in pregledoval po pogradih in tudi pod njimi, a mene ni opazil, ker sem bil v najtemnejšem kotu. Šele, ko so se drugi že vračali z zbornega mesta, me je starešina bloka poklical,

se mi nasmejal in mi podaril lep kos kruha s koščkom margarine. Zaslužil si to, je dejal, saj si gotovo prestal obilo strahu.

Tudi ljudje, kot na primer tov. Golja iz Zirovnice, ostanejo marsikomu v lepem spominu. Bil je nekak preddelevac v komandi Gurckenweberei in če ni bilo v bližini »kapoja« ali esesmana, je rad dejal: »Fantje le počasi saj se nam nikamor ne mudi, delo lahko počaka, kar danes ne bo narejeno, bo pa jutri ali pa nikoli.« Taki preddelavci in tudi posamezni »kapoji« in starešine blokov so ogromno prispevali k temu, da so ljudje ohranili samozavest in odpornost, ter medsebojno povezanost, ki je bila tako zelo pomembna v koncentracijskih taboriščih.

(Konec)

SLOVO OD EVROPE

Letalo DC-6 nas je z brniškega letališča poneslo skozi jutranje megle nad oblake in nato proti Beogradu. JAT-ova stewardesa nam je s pozdravi, varnostnimi navodili ter bonboni prignala začetno tremo, tako da smo nad Vojvodino že opazovali ravnino pod seboj brez misli: »Kaj bi bilo, če...« Na beograjskem letališču so nas s postreženo kontrolo, zaradi ugrabljanja letal, toliko časa zadržali, da je imelo naše naslednje letalo že ob vzletu zamudo.

V oskrbo nas je prevzela ameriška letalska družba PAN-AM, katere last je bil naš Boeing 707. S svojo velikostjo, lepoto in udobjem nam je zbujal zaupanje in vožnja je postala pravi užitek. Kljub velikim razdaljam, nam je čas zelo hitro mineval ker se je ves čas kaj dogajalo. Po vzletu so nas spet poučili o uporabi varnostnih pasov, kisikovih mask, potrebnih v primeru padca pritiska v letalu ter raznih gumbov in stikal nad in med sedeži, ki omogočajo potnikom čim večje udobje: lučka za individualno branje, ventilatorček za hladen zrak, premikanje naslonjala ter priključki za gledanje in poslušanje filmov. Nato so nam pridne in urne stewardese postregle z odličnim zajtrkom. Ob vsakem zanimivejšem razgledu nam je moški glas iz kabine povedal, kaj gledamo. Zaradi sonca in brezoblačnega vremena so nam ostali pogledi na Vojvodino, Donavo, zasnežene Alpe in njihova jezera, na Bavarsko z razkopanim Münchnom, z vsemi bodočimi stadioni in olimpijskimi igrišči, na vsa večja mesta, ki so se razgrinjala pod nami, v nepozabnem spominu. In potem oblaki, neskončne planjave puhastih oblakov, nad nami pa sama ljuba modrina in žareče sonce.

Med spuščanjem na letališče v Düsseldorfu smo v najkrajšem času kar trikrat

spremenili vreme. Najprej smo se s sončnih višin pogrezali v neprodarno belino oblakov, pod to plastjo pa nas je pozdravil temačen in deževen dan. Zaradi takih naglih sprememb je bilo tudi pristajanje manj prijetno. Po enournem postanku smo se odpeljali naprej proti Irski, kjer smo se spustili na zemljo zadnjič pred poletom čez Atlantik. V Shannonu, mestu sredi valovite zelene pokrajine, so posvetili našemu avionu veliko pozornosti. Z vseh strani so pripeljali različni avtomobili, ta z gorivom, oni s hrano, tretji s prtljago, četrti s čistilnimi napravami in seveda več mehanikov, ki so še zadnjič pred šesturnim poletom čez Atlantik pregledali letalo. Vseposod so se odpirali deli trupa in v odprtine je avtomatično izginjala pošta, kovčki, kulinarčne dobrote, čista voda itd. Pred odhodom se je zamenjala tudi vsa posadka; kmalu smo spet sedeli na svojih sedežih ter prič-

kovali prvo srečanje z Atlantskim oceanom.

S pogledom na strme obale Irske smo se poslovili od Evrope, potem pa je bilo skoraj šest ur pod nami samo morje. Da bi potovanje hitreje minilo, nam je stewardesa ponudila posebne slušalke, s katerimi lahko proti odškodnini spremljaš tudi zvočni potek barvnega filma, ki so ga začeli predvajati na dveh platnih. Kmalu po končanem filmu nas je glas pilota opozoril, da smo prehiteli čas za pet ur in kavalci na urah so se s sedme ure zvečer pomaknili nazaj na drugo uro popoldne.

Tudi same ZDA so tako velike, da so razdeljene na štiri časovne dele: države od atlantske obale do Michigankega jezera in navzdol se ravna po »vzhodnem standardnem času«, sledi pas s »centralnim standardnim časom«, na območju Rocky Mountains velja »gorski standardni čas« ter v obalnih dr-

žavah ob Pacifiku »paciški standardni čas«. Vsako časovno področje je za eno uro pred naslednjim, če gremo od vzhoda proti zahodu. Ob dvanajstih opoldne v New Yorku je npr. v Seattlu, država Washington, ura devet zjutraj, v Jugoslaviji pa pet popoldne. Tisti dan, se nam potem kar ni hotel končati in pilotovo obvestilo, da se bližamo Novi Fundlandiji, je vse razveselilo. Kmalu so se pod nami zasvetlikali nešteti zalivčki in jezera Novega sveta, vendar je do pristanaka na newyorškem letališču preteklo še precej časa.

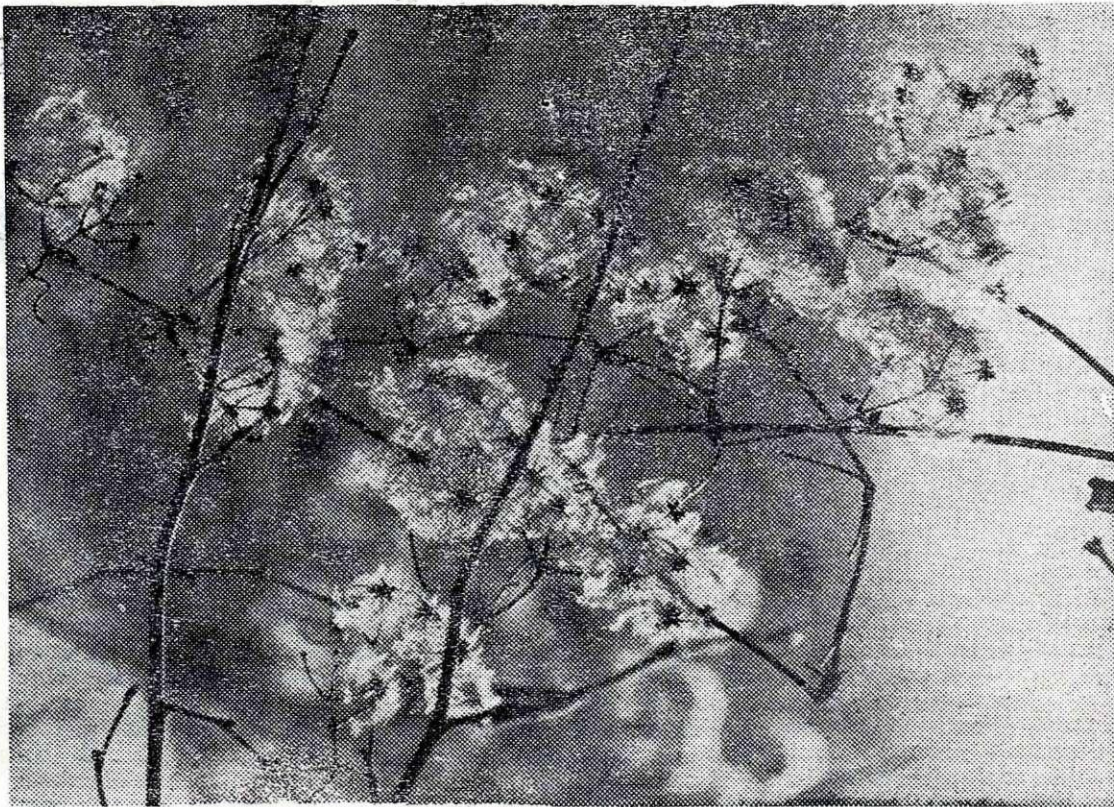
Zaradi gostote zračnega prometa mora namreč vsako letalo, ki čaka na pristanek v New Yorku, krožiti nad letališčem približno pol ure v krogih, ki so drug nad drugim 200 m. Delo ljudi pri kontroli letenja je zaradi neprestanega vzletanja in pristajanja letal eno najzahtevnejših. Žal se je medtem naše letalo spustilo med oblake, tako da smo potem,

ko smo prileteli podnje, videli samo še del newyorške panorame. Pristali smo na letališču John F. Kennedy, kamor usmerjajo predvsem mednarodni promet. To letališče — največje na svetu, je le eno od treh newyorških letališč, ki pa so med seboj tako oddaljena, da pogosto prepeljejo potnike, ki nadaljujejo pot z drugega letališča (La Guardia, Newark), s helikopterji.

V ogromni letališki zgradbi, kamor se steka reka potnikov, na pregled in kontrolo dokumentov, delo poteka organizirano in brez zastojev. Sledi prevzem prtljage s tekočega traku in carinski pregled, ki je zadnje čase zaradi tihotapljenja mamil zelo poostren. Strožji pregledi prtljage pa so le ena oblika boja proti temu problemu v ZDA. Tu smo se poslovili od letalske družbe PAN-AM in ker smo imeli do odhoda letala proti Indianopolisu še par ur časa, smo si medtem ogledali letališče.

Zgrajeno je v obliki kroga, okrog katerega je speljana cesta. Ob njenem zunanem robu se vrstijo zgradbe letalskih družb z vsega sveta, vsaka zase je primer zanimive arhitekture. V notranjem delu tega kroga je ogromen parkirni prostor in nekatere upravne zgradbe letališča. Po krožni cesti vozijo letališki avtobusi potnike in prtljago od ene do druge letalske družbe. Na zunanji strani se poslopja odpirajo na svoje dele letališča, z ustreznimi službami za nemoten potek poletov ter njihovimi letali. Tam so tudi izhodi v letala. Letalska družba Trans World Airlines npr. sega s svojo zgradbo z več kraki v letališki prostor. Pred pristankom ali vzletom pripelje ogromen avto premični hodnik in ga priklopi k zgradbi. Letalo se pripoji na drugi konec hodnika in tako potnik od prihoda v zgradbo do letalskega sedeža ne stopi več s preproge.

(Nadaljevanje)

Igra narave — posnetek narejen pred snegom

Odbor za splošne zadeve je sprejel navodila za varstvo pri delu z žerjavi in dvigali

Za varno delo z žerjavi in dvigali je izšel zvezni predpis v obliki pravilnika o splošnih ukrepih in normativih za varstvo pri delu z dvigali.

Ker je to okvirni predpis, je v njem večkrat poudarjeno, da mora delovna organizacija izdelati interni predpis, ki bo določeneje urejal varno delo s temi napravami. Glede na to, da so žerjavi in dvigala v železarni pravzaprav najštevilnejša transportna sredstva in ker je pri njihovem delu ugotovljeno največ nesreč pa tudi škode, je bilo v železarni potrebno čimprej izdelati ustrezen akt. Za pripravo osnutka »Navodila za izvajanje določil o splošnih ukrepih in normativih za varstvo pri delu z dvigali«, kakor se predpis imenuje, so se sporazumeli za to odgovorni na oddelku za organizacijo dela SEP in službi za varstvo pri delu. V času razprav in dopolnjevanj tega navodila so sodelovali še sodelavci iz kadrovskega sektorja, žerjavnega oddelka in vzdrževanja DE transport. Ko je zadnja redakcija opravila službo za varstvo pri delu, je bil predlog predložen v razpravo odboru za splošne zadeve pri DS, ki ga je z nekaterimi dopolnitvami sprejel 15. 12. 1970. »Navodilo« je že dano v tisk in ga bodo po novem letu prejeli vsi žerjavovodje, vodje dvigal, privezovalci, ki so pri nas tudi signalisti in vsi, ki opravljajo vzdrževalna dela oz. so kakorkoli odgovorni za varno delo s temi napravami. Navodilo ima šest poglavij in dve prilogi.

V prvem poglavju so splošne določbe, v katerih je navedeno, kaj predpisuje in na koga se navodilo nanaša. Naslednje poglavje določa pripomočke (matična in kontrolna knjiga) za pregled nad dvigali in njihovim vzdrževanjem. V tretjem poglavju so določila o usklajenosti z normativni varstva pri delu. Tu bi poudarili, da dobavitelj z dobavo dostavi skupaj s tehnično dokumentacijo tudi vsa potrebna navodila za obratovanje, vzdrževanje in varno delo z žerjavom.

V naslednjem poglavju — ukrepi in normativi za varstvo pri delu, so napisane določbe za preglede, popravila in preizkuse. Tu so našteje pristojnosti in naloge žerjavovodij ter vodij dvigal, signalistov — privezovalcev in delavcev za vzdrževanje ter popravila. V petem poglavju so določbe o usposobljenosti in odgovornosti žerjavovodij oz. vodij dvigal. Poleg določb o opravljanju strokovnih izpitov, zdravstvenih pregledih, letnem preverjanju zna-

nja in zdravstvene sposobnosti, je tu navedeno tudi, da bo vsak žerjavovodja oz. vodja dvigala prejel voziško dovoljenje, ko bo prejel odločbo za to delovno mesto. To dovoljenje bo moral imeti vsak voznik vedno pri sebi in ga na zahtevo kontrolnega organa (delavec SVD, vodja žerjavnega odd., referent za žerjave tehničnih služb vzdrževanja) pokazati. K temu dovoljenju (knjižici) bo prilepljen blok kuponov, katerega bo pristojni kontrolni organ odvezel, v kolikor bo ugotovil, da žerjavovodja oz. vodja dvigala pri svojem delu ni upošteval določil o ukrepih in normativih za varstvo pri delu z žerjav; oz. dvigali. To pa bo hkrati osnova za začetek postopka zaradi kršitve ukrepov in normativov pri delu v skladu z določili pravilnika o odgovornosti delavcev na delu, za kar je pooblaščen obratovodja. V kolikor pa bi smatral, da je žerjavovodja oz. vodja dvigala kršil ukrepe in normative varstva pri delu zaradi nezadostne funkcionalne usposobitve, bo od pristojne službe za izobraževanje pri kadrovskega sektorja zahte-

val, da opravi preverjanje znanja iz tistih določil, ki so bila kršena ali pa po celotnem programu. V primeru, da bi bili komu odvzeti trije ali več kuponov, bo sposobnost žerjavovodje oz. vodje dvigala preverila in ocenila posebna strokovna komisija, ki je v primeru negativne ocene pristojna odločiti tudi o tem, da oseba ne sme več opravljati te dolžnosti.

V I. prilogi tega navodila je opisanih 10 signalnih znakov, ki se bodo odslej enotno uporabljali za sporazumevanje pri delu z žerjavi in dvigali. Način signalnih znakov je prikazan tudi v slikah. V II. prilogi je obrazec za voziško dovoljenje in obrazec že omenjenega kupona.

Kot že rečeno, je to navodilo že sprejeto. Njegove določbe bodo stopile v veljavo osmi dan po datumu ko bo objavljen v registru samoupravnih aktov DS. Zaposleni v železarni ga bodo morali pri svojem delu upoštevati takoj, ko bodo seznanjeni z njegovo vsebino, najpozneje pa v štirinajstih dneh od dneva, ko ga bodo sprejeli.

B.

VLAK IMA PREDNOST

Marsikaj doživimo na poti v službo delavci, ki se vozimo iz oddaljenih krajev. Avtobus iz Begunj je 28. decembra zjutraj imel zamudo. Pa ne zaradi obilice novo zapadlega snega, ampak zaradi vlaka! Kot že neštetokrat prej je naš avtobus čakal deset minut pred zaprtimi zapornicami. To je bil pač postanek, ki smo ga že vajeni. Zgodilo se je še nekaj bolj nenavadnega. Vlak z Jesenic je že zdavnaj peljal mimo, čakali smo, da pripelje še »Gomulka« iz Ljubljane. Potem pa vse naenkrat: najprej so se odprle zapornice, z leve pa je zapiskal vlak. K sreči ga je sofer opazil in počakal. Če ga ne bi?

Veliko se je govorilo o modernizaciji železnic. Modernizacija pa, kot izgleda, še ni posegla v sodoben tempo v prometu. V dobi semaforjev in do minut preračunanih voznih redov vozil, moramo še vedno po četrte ure čakati pred zapornicami, ki jih verjetno železničarji »zaradi sigurnosti« spustijo prej, kot je potrebno. To se še da prenesti, toda da ti dvignejo zapornice takrat, ko se približuje vlak, je pa konec koncev sila nevarno početje. Ne bi se toliko razburjal, če ne bi pred nekaj meseci sam doživel nekaj podobnega, ko sem

s svojim avtomobilom hotel tam čez zjutraj v službo. (Dobro, da smo že pozabili na nesrečo pred leti, ko sta na prelazu izgubila življenje dva človeka iz Begunj — oče in sin.)

Ostane mi le še nasvet: Počakaj in potrpi pred zapornicami, če pa so slučajno odprte, zmanjšaj hitrost in se prepričaj, če je »prednostna pot« prosta.

M. G.

Ogled Železarne

Železarna Jesenice je omogočila osmim razredom osnovne šole Prežihov Voranc ogled železarne. Za začetek je inž. Bartelj predaval o proizvodnji železa in jekla oziroma njegovi predelavi.

Kratkemu predavanju je sledil ogled nove valjarne na Beli. Že zunaj mogočno poslopje nam je dalo misliti, kakšni stroji so v njem. Vodil nas je peljal v notranjost objekta. Presenečeni smo bili ob postopku predelave žarečih bram v pločevino. S prijetnim občutkom, da smo videli nekaj nam povsem novega, smo nadaljevali pot v hladno valjarno — žičarno.

Ogledali smo si dvorani, v katerih hladno predelujejo žico in pločevino.

Po ogledu žičarne smo se odpeljali v metalurški šolski center. Tu smo videli učilnice praktičnega pouka, v katerih se učenci izpopolnjujejo za bodoče poklice. Tukaj so nas poučili tudi o različnih dejavnostih v železarstvu. S tem smo končali ogled posameznih obratov v tovarni. Sledila je malica in zaključno predavanje. Inž. Mandeljc nam je predaval o pomembnosti slovenskih železarn in o njihovi perspektivi. Možnosti šolanja na železarskem izobraževalnem centru nam je razložil ravnatelj strokov-

nih šol inž. Zevnik, ob prikazu nekaj diapozitivov. Za konec pa so nam zavrtili še barvni film o pohodu slovenskih železarjev na Triglav.

Organizatorjem se najlepše zahvaljujemo za izčrpna predavanja, za možnost ogledov nekaterih obratov in vsopozornost. Poučna ekskurzija je napravila na vse učence izreden vtis, kajti spoznali smo, da so tudi v železarstvu poklici, ki zanimajo marsikoga izmed nas.

Branka Hutar in Nadja Bergant 8. razred osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice

Dolžni smo izreči zahvalo

Kakor vsa leta doslej, se tudi letos vsem, ki so odstopili tehniškemu muzeju železarne Jesenice, oddelku za delavsko gibanje in NOV, zgodovinsko dokumentarno gradivo in razne predmete iskreno zahvaljujemo. Razveseljivo je to, da so bili darovalci tudi letos zelo številni, kar dokazuje veliko zanimanje za tradicije NOV in našo tako pestro delavsko preteklost. Tako so bili letos vpisani v seznam darovalcev sledeči tovariši in tovarišice, podjetja, ustanove in organizacije: Vika Ambrožič s Hrušice, Rudolf Bidovec s Koroške Bele, Jože Blagne, Niko Bernard, Janko Burnik, Ivan Capuder, Ratko Caf, Angela Černe, Bojan Čebulj (vsi z Jesenic), »Dinos« Jesenice, Alojz Furlan, Janez Fon (oba z Jesenic), Društvo upokojencev Jesenice, Rudolf Gerdej iz Raven na Koroškem, Aleksej Gusev s Hrušice, Janez Grilc iz Podkorena, Franc Konobelj-Slovenec, Miha Klinar, Ivanka Kozar, Ana Kavčič, Srečko Krč (vsi z Jesenic), Marija Kastelic, Alojz Kapus (oba s Koroške Bele), krajevna skupnost Podmežaklja, krajevna organizacija SZDL terena Sava, Franc Mulej-Suljo z Jesenic, Albin Noč iz Javorniškega rovta, Janko Noč s Koroške Bele, Gregor Novak z Jesenic, Bogdan Nerat iz Laškega, občinska konferenca SZDL Jesenice, občinska konferenca ZMS Jesenice, Andrej Pogačnik iz Gorij, Francka Prevc iz Radovljice, Marija Papič iz Žirovnice, Rezka Prešeren, Stanko Ravnik, Milka Repinc, Tone Rebolj (vsi z Jesenic), M. Rabič iz Mojstrane, Slavko Smolej, Štefka Sodja, Ivan Smolej, Anton Svetlin, Jože Stražišar, Ela Sivec (vsi z Jesenic), Ančka Smolej s Koroške Bele, Srečko Sorli z Blejske Dobrave, Sranc Tine z Jesenic, Nada Tavčar iz Lesc, Zdravko Tavčar iz Maribora, Franc Tepina z Jesenic, Franc Tomazin s Koroške Bele, Anton Toman iz Laškega, Antonija Torkar z Javornika, Tone Urbanc, Varl Joža (oba z Jesenic), Liza Zaveljcina s Koroške Bele, ZZB NOV Jesenice, Železarna Jesenice, Železarna Jesenice — gasilska četa, Mirko Žvab z Javornika in Ciril Cop — Jesenice.

Ko se vsem, ki so razumeli potrebo po obogatitvi našega muzeja z zgodovinsko-dokumentarnim gradivom toplo zahvaljujemo, obenem prosimo vse, ki posedujejo razno gradivo iz delavskih bojev pred drugo svetovno vojno in iz borbenih dni v času okupacije našega okoliša, da te predmete odstopijo v hrambo jesenškemu muzeju, oddelku za delavsko gibanje in NOV. Se posebno pa to zato, ker nam generacija, ki je preživljala in doživljala borbene dni jesenškega delavca odhaja in z njo tudi mnogi dokumenti naše tako pestre in borbene preteklosti.

Naša naloga naj bo, ohraniti in oteti pozabi kar največ dokumentov o življenju našega delavca iz teh časov.

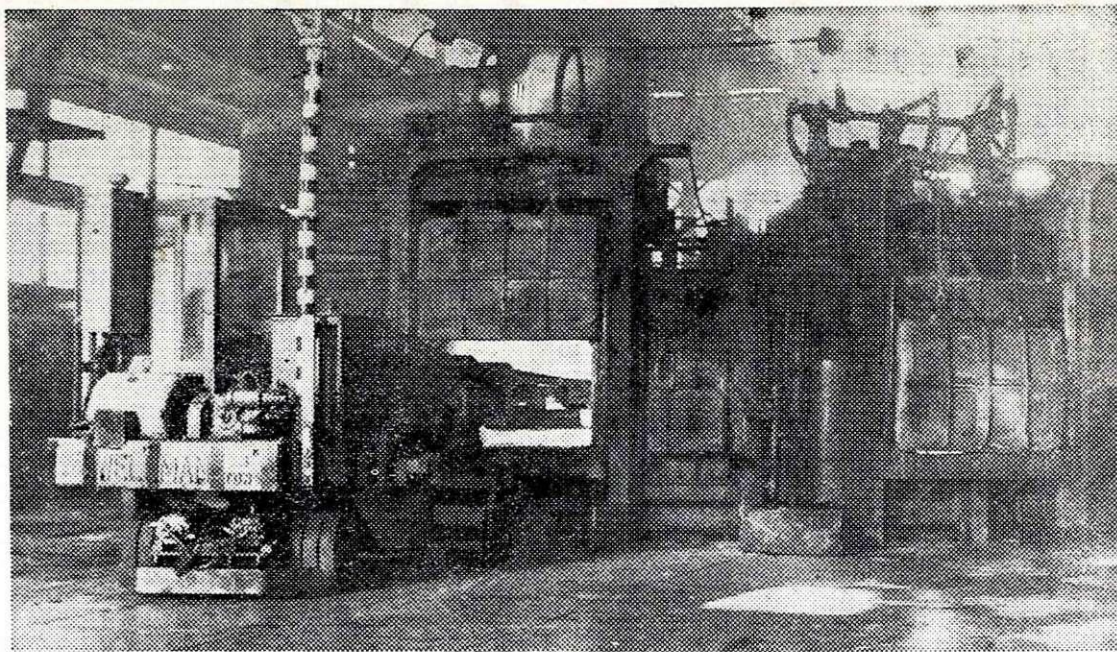
Tehniški muzej železarne Jesenice, Oddelek za delavsko gibanje in NOV

Glede na zelo pogostne kritike, ki so največkrat posledica nestrpnosti ali neobjektivnosti, včasih pa tudi objektivne narave v zvezi z zamudami v avtobusnem prometu, smo prosili za kratek razgovor direktorja prometno, gostinskega in turističnega podjetja Ljubljana transport — poslovne enote Jesenice Vita Ravhekarja.

Tako kot že nekaj sezon, smo tudi letošnjo zelo uspešno zaključili. Relativno zelo hitro menjamo vozni park in dotrajane avtobuse nadomeščamo z novimi. Letošnjo zimo smo tako pričakali dovolj pripravljeni tako v pogledu voznega parka, kakor tudi z opremljenostjo vozil (zimске gume, verige). Čeprav, ko je zapadel sneg, ceste niso bile najbolj urejene, v avtobusnem prometu ni bilo večjih zastojev, razen nekaj zamud. Ker vaše bralce verjetno najbolj zanimajo avtobusni prevozi na delo in z dela, moram ponovno poudariti, da ves mestni promet, ki se odvija vsakih 15 minut in prevoze z dežele, obravnavamo kot

in ekonomsko bi bilo povsem neupravičljivo, če bi samo za te konice nabavljali nove avtobuse, ki bi v preostalem času stali v garažah. Kajti nas stane avtobus dnevno od 350 do 500 N dinarjev, če samo stoji v garaži. Razumljivo, da bi ob taki zahtevi morali občutno povišati tudi prevozne tarife.

Zavedamo se, da je v takem vremenu, kot je bil preteklih deset dni, tudi pritisk na avtobusne prevoze večji. Mnogi, ki se v lepem vremenu vozijo na delo s svojimi vozili, se v takem vremenu preusmerijo na avtobuse, tako se nam število potnikov na nekaterih relacijah poveča od 20 do 50 %.

Valjarna 2400 na Javorniku — Ignis peč za ogrevanje vložka

Vzroki za zamude pa so lahko različni. Zgodi se, da zamrzne nafta, ker ne dobimo petroleja, da bi ga pomešali z nafto, da ne bi zmrznila. Ozko pluzene in slabe ceste ne dovoljujejo normalne brzine, prometna nesreča, ali zastoj drugega vozila za nekaj časa zavre ves promet, težje je izogibanje, parkirišča oziroma obračališča niso očišče-

dobrimi in slabimi lastnostmi kot smo vsi. Vendar pa ta človek prevzema nase tudi veliko odgovornost za 40 in več ljudi, še posebno na takih cestah. Še vedno sem mnenja, kar vplivamo tudi na šoferje, da je bolje nekaj minut kasneje priti na cilj, kakor povzročiti večjo materialno škodo ali poškodbe ljudi, ali celo človeške žrtve.

prevozu bi nam mnogo lahko pomagali tudi potniki sami, predvsem pri lokalnih, s tem, da imajo pripravljen drobiž, da povedo postajo, do kam se peljejo, hitrejšem vstopanju in izstopanju in pd. Kajti nekaj minutna zamuda se na takih relacijah kot je lokalni prevoz po mestu, kjer je na vsakih 500 m postaja,

Še manj zamud in zastojev v novem letu

mestni promet. Pogostne opazke delavcev gredo na račun čakanja, ker avtobusi, ki pripeljejo s podeželja, po končani dnini opravijo najprej lokalne prevoze do Plavža in Koroške Bele. To so za nas tako imenovane konice

Glede zamud v takšnem vremenu, kot je bil zadnjih deset dni, menim, da bi morali le-te obravnavati bolj strpno, ker se niso pojavile samo pri nas, ampak v vsem prometu, tudi na železnici.

na itd. To so objektivni vzroki, ki jih kaj radi zvalimo na šoferja in sprevodnika, čeprav ne zanikam, da včasih niso povod tudi subjektivni vzroki oziroma osebe. Na primer šofer se prepozno zbudi, ali zaspi — človek je z

Mi vsi se prizadevamo, da bi bilo zastojev in zamud pa najsi bo iz objektivnih ali subjektivnih vzrokov, vedno manj in da bi bili delavci čimpreje in čimbolj varno prepeljani na svoje domove. Nič si ne zapiramo oči pred tem, da večkrat kakšen šofer ali sprevodnik s svojim neodgovornim ravnanjem naenkrat poruši vsa naša nekajmesečna prizadevanja.

Letos je mnogo manj takih pojavov, prihodnje leto pa jih bo še manj. Želimo le več strpnosti in objektivnosti pri obravnavanju teh vprašanj, za resnične slabosti in nepravilnosti avtobusnega osebja pa želimo in prosimo člane kolektiva, da nam to sporočajo. V teh dneh uvajamo celo v avtobusih za prevoz delavcev pritožno knjigo, kjer bodo delavci lahko napisali vse objektivne pripombe. Objektivne poudarjam zato, ker se nemalokrat zgodi, da se potnik na vmesni postaji huduje za zamudo nad osebjem, ne da bi se prepračil o vzroku.

Vse nastale probleme tudi želimo sproti obravnavati in odstranjevati, ker se zavedamo, da so prevozi naša zaposlitev in kruh ter da je od brezhibnih prevozov večkrat odvisna tudi proizvodnja v Železarni. Pri še boljšem

občuti tudi ves turnus.

V zvezi z nekaterimi primeri smo tudi že ukrepali. Tako smo na osnovi sestanka, ki smo ga imeli na kadrovske službi Železarne v zvezi s prevozi na relaciji Lipnica — Radovljica — Jesenice, zamenjali osebe, ker delavci pravi, da le-to nosi krivdo za zamude. Zelo si prizadevamo, da odstranimo vse subjektivne vzroke in da tudi objektivne zmanjšamo na minimum. Tako smo zaradi nastalih konic zaradi vremenskih razmer danes (sreda) vključili v promet še dva avtobusa in sicer na relaciji Zirovnica — Jesenice — bolnica — Železarna, ker se je zaradi snega na tej progii najbolj povečalo število potnikov. Drug avtobus pa bo vozil na relaciji Koroška Bela — Železarna od 5.15 do 6.30 zjutraj.

Še enkrat poudarjam, da ne želim vse krivde valiti na sneg in vremenske razmere, priznavam tudi lastno krivdo, ki jo tudi opravičujemo in se trudimo jo zmanjšati na minimum. Zavedamo se, da je naše delo javno in zato bomo hvaležni vsake dobronamerne kritike, da prevoze delavcev še izboljšamo.

V imenu našega kolektiva želim delavcem Železarne srečno novo leto in čim boljši prevoz na delo in z dela.

Pri takem delu je potrebna spretnost in zbranost

Skupna seja obeh zborov

Zadnje dni preteklega leta in sicer 28. decembra je bila 16. skupna seja obeh zborov skupščine občine Jesenice, na kateri so predvsem potrjevali nekatere odloke in spremembe odlokov, potrebnih za normalno delovanje upravnih organov, predvsem na področju proračunske potrošnje.

Odborniki so tako najprej dopolnili odlok o občinskem prometnem davku, s tem da so 10% davka od plačil za storitve zaradi pospeševanja nekaterih obrtnih dejavnosti oprostili tudi urarske in fotografske storitve. Spremenili so tudi odlok o prometnem davku od nepremičnin in pravic, za katere je lestvica občine so predlagale, da naj bi bile stopnje sicer nižje od prejšnjih, vendar nekoliko višje od sedanjih.

Precej dopolnitev je doživel odlok o komunalnih takсах v občini. Do sedaj so bile v naši občini uvedene samo komunalne takse za parkiranje in turistična taksa, v prihodnje pa se bodo le-te pobirale od glasbenih avtomatov v javnih lokalih, igralnih sredstev v javnih lokalih, za začasno prebivanje v turističnih krajih (turistična taksa), za reklamne napise, objave, oglase, ki so postavljeni, pritrjeni ali drugače označeni na javnih mestih ter končno za prostor za parkiranje avtomobilov in njihovih priklopnikov na mestih, na katerih je organizirano čuvanje vozil. Odlok še določa, da so takse od začasnega bivanja v turističnem kraju in taksa za parkirni prostor dohodek krajevnih skupnosti, na področju katere se taksa pobira, razen na Jesenicah, kjer je turistična taksa last Turističnega društva.

Bolj formalni sta bili potrditvi odloka o podaljšanju veljavnosti letne osnove in višine letnega zneska davka od stavb kot sta bil določeni v letu 1969 tudi za leto 1970 ter odlok, po katerem se bodo proračunske potrebe občine Jesenice v prvem tromesečju letošnjega leta financirale do višine 25 odstotkov lanskoletnega proračuna.

Več sprememb je doživel tudi odlok o prispevku za uporabo mestnega zemljišča. Zakon namreč predvideva, da lahko občinska skupščina sprejme tak odlok tudi za na-

selja, za katera je že sprejet urbanistični načrt ali odlok, ki načrt nadomestuje. Za mestno zemljišče se po tem odloku šteje zazidano in nezazidano zemljišče v območju nacionaliziranega ožjega gradbenega okoliša na Jesenicah in Hrušici ter zemljišča v območju urbanističnih načrtov Mojstrana — Dovje, Gozd Martuljk — Kranjska gora in območje Vrbe z naselji od Most do Rodin. Odlok tudi določa, da je prispevek pobran za štanovanjske površine v zasebnem in družbenem sektorju, dohodek krajevnih skupnosti, s tem da je z zakonom tudi določeno, za kaj se pobrana sredstva lahko uporabijo (za komunalno ureditev, pripravo načrtov in sodelovanje pri večjih komunalnih investicijah ter podobno). Odborniki so še potrdili, da se prispevek od sedanjih 0,02 din na kvadratni meter zviša na še vedno simboličnih 0,05 din. To pa je še vedno nižji prispevek od prispevkov v nekaterih drugih občinah.

Da bi na Jesenicah uredili parkiranje in varovanje motornih tovornih vozil, je bilo treba določiti delovno organizacijo JESENICE TRANSPORT za komunalno organizacijo posebnega družbenega pomena, ki je po odloku dolžna opravljati tudi navedene dolžnosti.

Pomembna je bila razprava o odloku o urbanističnem načrtu za območje Vrbe, ki obsega naselja: Moste, Žirovnica, Selo, Zabreznica, Breznica, Doslovče, Smokuč, Rodine, Vrba in Breg. Ker je bilo v zadnjem času vse več zahtev po lokacijah za novogradnjo, je bilo treba za omenjeno področje namesto urbanističnega reda pripraviti urbanistični načrt. Poleg tega je omenjeno področje pomembno tudi zaradi zgodovinsko-kulturnih in naravnih zanimivosti ter pomembno glede na komunikacije, pa je zato potrebno še bolj skrbno načrtovati nadaljnji razvoj posameznih naselij. Urbanistični inštitut v Ljubljani je pri izdelavi urbanističnega načrta z velikim poslušom upošteval vse te zahteve, kakor tudi zahteve skupščinskih organov za določitev potrebnega števila novih lokacij. Čeprav načrt predvideva v prihodnje gradnjo okoli 500 enodružinskih hišic, pa naj bi fizionomija krajev ostala nespremenjena. Posebno pa je treba zaščititi Vrbo, kjer praktično ni predvidenih nobenih novih lokacij. Ob tej priliki so odborniki potrdili tudi odlok o zazidalnem načrtu naselja Breg.

V nadaljevanju seje so odborniki razpravljali o dopolnitvi odloka o ustanovitvi

sklada za financiranje potreb narodne obrambe v občini, v katerega bodo v bodoče dolžne prispevati vse delovne organizacije. V utemeljitvi je rečeno, da je obramba neodvisnosti, teritorialne neokrnjenosti in samoupravnega socialističnega sistema pravica in dolžnost občanov, delovnih in drugih organizacij, da bodo enote civilne zaščite in druge službe izvrševale svoje naloge v interesu družbeno politične skupnosti kot celote, pa je zato tudi prav, da v omenjeni sklad prispevajo vse delovne organizacije

s sedežem v občini in izven občine. Skupščina je potrdila tudi poseben sklep, po katerem so delovne organizacije dolžne prispevati letno na zaposlenega (glede na ostanek dohodka po zaključnem računu na zaposlenega):

dohodek	prispevek
do 3.000	— 40 din
od 3.000 do 5.000	— 60 din
od 5.000 do 7.000	— 80 din
od 7.000 do 10.000	— 100 din
nad 10.000	— 120 din

Organizacije s sedežem izven občine prispevajo na zaposlenega 80 din letno, prav toliko tudi družbenopolitične organizacije. Na seji so potr-

dili tudi spremembo preimovanja nekaterih oddelkov SOB, s čemer pa se ne spreminjajo pristojnosti in naloge. Sedanji oddelek za splošne zadeve se po novem imenuje oddelek za notranje zadeve, prejšnji oddelek za gospodarstvo, gradbene in komunalne zadeve pa se sedaj kratko imenuje oddelek za gospodarstvo. Temeljni upravni organ je po novem tudi geodetska uprava, namesto prejšnjega katastrskega urada.

Na koncu seje so odborniki skupščine občine imenovali za načelnika geodetske uprave tov. Drinovca, za načelnika davčne uprave pa Franca Rožiča.

T. L.

Ob prijetnem srečanju

Kakor že nekaj let doslej, so odbori družbeno-političnih organizacij KS Podmežaklja priredili srečanje starejših občanov. Srečanje je bilo v sredo, 30. decembra ob 16. uri v dvorani KS Podmežaklja.

Povabljenec je obiskal s svojim spremstvom tudi dedek Mraz in jim zaželel zdravo in srečno novo leto 1971. Srečno in zdravo novo leto so jim zaželeli tudi predsedniki krajevnih organizacij in sicer: za krajevni odbor SZDL tov. Janko Čemažar, za ZK in ZZB NOV tov. Ciril Trilar in za KS njen predsednik Anton Noč.

Skoda le, da na to srečanje zaradi slabe poti niso mogli priti vsi, sicer jih je prišlo nekaj več kot polovica. Navzoči so bili zelo veseli povabila in so poudarjali, da je prav, ker se jih organizacije vsako leto spomnijo vsaj za novoletne praznike. Malo nerazumljiva pa se nam zdi izjava enega od povabljenih. »Ne bom prišel«, je izjavil, »to jemljem kot miloščino, zato odklanjam, sem pa prizadet pri pokojnini, ker mi

je prenzko odmerjena.« Razumemo tovariša in njegovo zagrenjenost, vendar moramo povedati, da predstavniki krajevnih organizacij in sploh sam teren pri tem nima kaj odločati, tu so za to drugi organi in zakoni, res pa je, da se mnogim še danes kljub temu, da se pokojnine redno popravljajo, godi še vedno očitna krivica. Prav

bi bilo, če bi organi, ki so za to odgovorni, tudi za take primere imeli nekoliko več posluha. Precej manj bi bilo zagrenjenosti kot jo je sicer.

Menimo pa, da je prav, da se kljub raznim težavam, ki grenijo posameznike, od časa do časa dobimo tudi s starejšimi občani na razgovor in prijeten družabni sestanek.

R.

Dedek Mraz Podmežakljo

Dedek Mraz je bil v krajevnih skupnosti Podmežaklja tudi letos za novoletne praznike s svojim spremstvom zelo delaven. Ni se zadrževal samo na domačem terenu, marveč je obiskal otroke tudi v otroškem vrtcu na Plavžu, vrtcu »Julke Pibernik« na Savi in celo v Planini pod Golico.

Ker so na terenu Podmežaklja prostori pretesni, da bi naenkrat sprejeli vse otroke, je bil obisk dedka Mrza organiziran kar dvakrat, v nedeljo, 27. decembra dopol-

dan in popoldan. Obdarovanih je bilo nad 180 otrok. Nastopali so otroci iz vrtca »Julke Pibernik« pod vodstvom vzgojiteljice tovarišice Poldke, ki so s svojim pristrčnim nastopom zabavali otroke in navzoče starše. Nastopili so tudi šolski otroci pod vodstvom tov. Klinarja.

Dedku Mrazu in njegovemu spremstvu ter Društvu prijateljev mladine terena Podmežaklja za uspešno delo pri obdarovanju otrok v imenu staršev prav lepa hvala.

R.

Zadnji sprehod pred snegom, ki je otroke privezal na delovne sobe

Železarski globus

ROMUNIJA — Ta država je proizvedla leta 1969 5,3 milijona ton surovega jekla. Do leta 1975 bodo povečali zmogljivost železarn v Houndedoari, Rešici in Galatiju in podvojili proizvodnjo na približno 10 milijonov ton. Pri tem bodo proizvedli okoli 1 milijon različnih cevi, ki jih potrebuje romunska petrolejska industrija.

Prva letošnja premiéra na Javorniku

Dramski odsek Svobode Javornik je igro v šestih slikah TONCEK, ki jo je napisal pisatelj France Bevk, vključil v program že v začetku letošnje sezone. S to igro naj bi se oddolžili pominu Franceta Bevka, ki je bil nekajkrat na Javorniku in je bral svoja dela odraslim in tudi šolski mladini. Na osnovni šoli Koroška pa se je na začetku letošnjega šolskega leta prijavilo okrog 50 učencev, ki so želeli igrati na odru. Režiser Janez Štazar je izmed njih izbral skupino, ki je skupaj s starišimi igralci tik pred novimi prazniki igro uprizo-

vala v delavskem domu na Javorniku. Prva predstava je bila namenjena odraslim in je bila tudi lepo obiskana, naslednji dve pa šolski in predšolski mladini. Na premieri je dijakinja gimnazije Mojca Vengar v uvodni besedi spregovorila o pisatelju Francetu Bevku, njegovem ustvarjalnem delu ter o bogati dediščini, ki jo je zapustil poznejšim rodovom.

Igro »Tonček« nameravajo uprizoriti še za učence obeh jeseniških osnovnih šol. Ker je med prijavljenimi učenci iz osnovne šole, ki bi radi igrali, veliko takih, ki imajo

izredno veselje, bo dramski odsek Svobode na Javorniku poizkušal delovni načrt spremeniti v toliko, da bodo uvrstili več mladinskih del in da bo tako zajetih čim več mladih. Skupina mladih igralcev je šele na začetku svoje poti, vendar če bodo delo nadaljevali sistematično in načrtno, bo tako tradicija, ki jo imajo na Javorniku na tem področju, ostala tudi v prihodnje oziroma bodo nadaljevali prizadevanja starejših članov dramskega odseka, ki so pred leti uspešno igrali pod vodstvom Franceta Osenka, Matevža Kalana, Cirila Vistra in drugih.

Za lepšo podobo mesta

Prav na Jesenicah, ki so zaradi velikega obsega tovarniškega in industrijskega področja, bi morali bolj poskrbeti za čimveč zelenice in nasadov v mestnih delih. Ni dovolj, da se to delimo z zelenimi hribi in počinjemo okoli mesta, ki so nam v prazničnih dneh praznovanje pred dimom in rokom, tudi samemu mestu, kateremu se mudimo večji teden, moramo posvetiti večjo pozornost za lepšo podobo. Že ozek pas vrtnic zelene trave nekje ob cesti, majhen, a lepo urejen park ali zid, okrašen s popeljalkami, naredi še tako mesto in nepriljubljen predel mesta privlačnejši, mikavnejši in lepši. Kot prvo mesto v tromeji predstavljajo Jesenice tudi prvo mesto, s ka-

terim se sreča turist in mestna podoba je obenem tudi prvi vtis o naši državi.

Za lepšo ureditev mesta pa si največ prizadeva hortikulturno društvo Jesenice. Njegov predsednik, inž. Pšenica, nam je o programu dela in o problemih, povedal naslednje:

»Kakšen program dela ste si zastavili v preteklem letu in kako ste ga uresničili.«

Lani smo se ukvarjali le z ureditvijo parkov in smo realizirali že 80 odstotkov tistega programa, ki smo ga sestavili za letošnje leto. Spomladi nameravamo urediti nekaj nasadov vrtnic in imamo 1500 vrtnic že pripravljenih. Z letošnjo spomladansko zasaditvijo bomo obenem tudi zaključili mestno saditev in se bomo v pri-

hodnje preusmerili k čimboljši in čimlepši ureditvi krajev izven Jesenic, predvsem turističnim — Kranjski gori, Gozd Martuljku in Mojstrani. Več poudarka bomo polagali tudi področju Žirovnice, Hrušice in Podkorena, vendar le v primeru, če bodo ljudje iz teh krajev sami dali pobudo. Brez samoiniciative bi bila hortikulturna ureditev teh krajev brez pomena, ljudje bi namreč morali na zasajene površine tudi paziti, jih oskrbovati in zanje primerno skrbeti.

»Katerim mestnim predelom ste v preteklem letu posvetili največ pozornosti?«

Lani smo opravili nekaj težjih zasaditev, torej tistih, pri katerih smo morali odstraniti gradbeni material, pesek in drugo. Ozeleneli smo zid pri podvozu ob hotelu Korotan, kjer smo zasadili vrtnice popeljalka. Ob železniški progi poteka živa meja, ozelenjen je oporni zid pri železnici, prostor pri poslovalnici Slovenijaavto, pri Balohu pod cerkvijo pa smo okrasili zid z okrasno trto in živo mejo. V novem naselju Plavž, smo kot dopolnitev že obstoječih nasadov, nasadili okrasno grmičevje, ob starem pokopališču je ob zidu živa meja, ob železniški progi pa je nasad ozkolistnih topolov. Pred občinsko skupščino smo nasadili 1500 tulipov ter opravili kompletno zasaditev ob sami zgradbi.

»Kakšna pa bo podoba smučarskega centra Kranjske gore?«

V Kranjski gori bi bilo treba zasaditi okolico zdravstvenega doma, in okolico nove osnovne šole. Tudi z dograditvijo novih hotelov, bodo morali poiskati najbolj ustrezno, enotno, hortikulturno ureditev alpskega turističnega centra. Za takšno ureditev pa bi morali dati

Akademski slikar Roman Savinšek — SAMA

pobudo sami prebivalci oziroma ljudje, ki skrbijo za ureditev Kranjske gore.

»Kako pa je z oskrbovanjem parkov in drugih zelenih površin v mestu?«

Nedvomno predstavlja samo oskrbovanje poseben primer. Bojimo se celo, da bodo vse investicije začele propadati, če ne bomo pravočasno rešili vprašanja samega oskrbovanja. Zelenice morajo biti redno, intenzivno oskrbovane. Za sedaj smo uredili tako, da komunalno podjetje kosi zelene površine. Tudi skupina iz Volčjega potoka občasno opleve in očisti nasade, vendar je to le delna rešitev. Morali bi imeti svojega vrtnarja in vzdrževalca, saj je treba nasade poleg obrezovanja tudi gojiti in škropiti. Treba je odstranjevati papir in razne smeti. Na lanskoletni razpis komunalnega podjetja se ni prijavil noben vrtnar. Samo Jesenice, ki so brez stalne vrtnarske skupine, bi potrebovale vsaj deset delavcev.

»Zakaj ste ukinili trgovino hortikulturnega društva?«

Po smrti dolgoletnega sodelavca in poštvovalnega hortikulturnega delavca Maksa Žena, je nastala v našem društvu velika vrzel. Ne samo, da je z uspehom vodil trgovino in vsa tajniška dela, je zelo veliko pripomogel tudi k obnovi našega sadjarstva. Zadnja leta je pripeljal na Jesenice prek 1400 sadnih dreves. Drugi vzrok, zaradi katerega smo opustili trgovino, pa je konkurenca velikih trgovskih hiš. Pred leti trgovine še niso prodajale rastlinskega materiala, danes ga lahko nabavite v vsaki trgovini. Vendar pa je izbor v

teh trgovinah v primerjavi z našo, neprimerno revnejši, ker večinoma nabavljajo le najcenejši material, manj vredne in manj žlahtne vrste. Izbira je tudi omejena le na določene vrste. Sicer pa smo obdržali nabavo in prodajo vrtnic.

»Kaj bo s prostori, v katerih ste imeli trgovino?«

Hortikulturno društvo bo te prostore preuredilo. V enem bo skladišče, drugi pa bo namenjen klubskemu življenju, kjer naj bi se ob raznovrstni hortikulturni literaturi, ki jo imamo kar precej, zbiralo članstvo. V prihodnje nameravamo tudi prirediti enkrat v tednu klubske večere, spomladi in jeseni pa bomo poskušali tudi s posebno posvetovalno službo.

»Ste pripravili kaj predavanj ali izletov za svoje člane?«

Predavanja navadno prirejamo v zimskih mesecih, decembru, januarju, februarju in marcu, priredili pa smo več izletov. Obiskali smo Plitvička jezera, Crikvenico, Belo krajino ob trgatvi, potovali pa smo tudi na vrtnarsko razstavo v Celje in na republiško razstavo v Ljubljano.

Kljub temu, da se morajo spoprijeti z marsikaterim problemom in da jim težav ne manjka, so prizadevni hortikulturni delavci povsem uresničili svoj program dela in s skromnimi investicijami spremenili podobo našega kraja. Prav zaradi tega zaslužijo vso pohvalo in priznanje.

Darinka Sedej

akademski slikar Boni Ček — ilustracija k epu

Občni zbor pihalnega orkestra

Nekaj dni pred koncem preteklega leta so tudi jeseniški godbeniki na svojem občnem zboru pregledali svoje delo od ustanovitve oziroma od združitve jeseniških in javorniških godbenikov, do konca preteklega leta ter si začrtali smernice za delo in nastope v bodoče.

Iz obširnega poročila predsednika upravnega odbora pihalnega orkestra Ivana Žena je razvidna uspešna dejavnost orkestra v zadnjih dveh letih. Omenjamo le nekaj najvažnejših nastopov: glasbeno zabavni večeri ob praznovanju 100-letnice Železarnice, izvajanje Rdeče kantate na centralni proslavi 100-letnice Železarnice, jubilejni koncert ob 95-letnici ustanovitve prve godbe v Bohinju, koncert opernih arij z gostovanjem prvaka ljubljanske opere basista Ladka Korošca, izvedba moderne revije z operetnimi arijami ob sodelovanju domačih vokalnih solistov, sodelovanje ob 10-letnici obstoja podjetja Vatrostalne v Zenici in še mnogo drugih nastopov, ki pa jih je preveč, da bi vse naštevati. Dovolj je podatek, da so imeli godbeniki v preteklih dveh letih 485 vaj, nastopov in pogrebov, kar je za amaterski ansambel izredno veliko in je od vsakega godbenika zahtevalo izredno požrtvovalnost.

Ob proslavi 95-letnice svojega obstoja je pihalni orkester prejel več priznanj, med drugim tudi zlato Gallusovo plaketo in diplomu od republiške zveze KPO ter zlato plaketo od železarne Jesenice. Poleg teh priznanj so godbeniki prejeli še 12 bronastih, 20 srebrnih in 24 zlatih Gallusovih značk za dolgoletno in požrtvovalno delo v pihalnem orkestru. Oba dirigenta Rado Kleč in Julij Sorgo pa sta prejela za dosežene uspehe na glasbenem področju lorvorjeve vence.

Zelo spodbudno je tudi delovanje mladinskega pihalnega orkestra, ki ga vodi dirigent Julij Sorgo. Z njim se je prvič predstavil na jubilejnim koncertu. Vsi mladinci se vzgajajo v glasbeni šoli na Jesenicah, tako da ni bojzani za pomladitev orkestra z novimi sposobnimi glasbeniki. Omenimo naj še zabavni orkester in kmečko godbo, ki delujeta v okviru pihalnega orkestra in s svojimi nastopi zelo popestrita koncertne programe. Žal pa ti dve zasedbi ne delujeta stalno, pač pa samo za določene nastope. Vzrokov za to je več, pričakujemo pa, da bosta v bodoče bolj redno delovala in svojo kvaliteto dokazala na raznih prireditvah in samostojnih nastopih.

Vsi ti uspehi ne bi bili tako pomembni, če ne bi pihalni orkester uspel priteg-

nititi velikega števila poslušalcev, ki so skoraj na vseh koncertih do zadnjega kotička napolnili dvorano in so morali nekatere koncerte celo ponoviti.

Za tako obsežno delo pa ni dovolj le pripadnost in požrtvovalnost godbenikov, pač pa je tako delo vezano na precejšnja finančna sredstva. Zato gre vsa zahvala in priznanje samoupravnim organom in sindikalnemu odboru železarne Jesenice za finančno pomoč, ki je orkestru omogočala njegovo delovanje. Zahvalo zaslužijo tudi podporni člani, ki so s članarino prispevali k boljšemu uspehu orkestra.

Na občnem zboru so tudi kritično pregledali udeležbo na pogrebi. Vsi so bili mnenja, da bodo morali biti tudi pogrebi izvedeni bolj solidno in ob dovolj močni zasedbi. Najti bo treba tudi boljši način obveščanja, saj je veliko godbenikov, ki za posamezne pogrebe sploh ne vedo. Zaradi tega je tudi udeležba večkrat kritična.

Žal pa je na Jesenicah vse premalo zanimanja za delo orkestra, predvsem s strani družbeno političnih organizacij občine. Najbrž ni samo Železarna tista, ki naj bedi nad usodo orkestra. Do danes izgleda, da je tako. Saj je bil tudi na občnem zboru prisoten samo predstavnik Železarnice. Pihalni orkester ni samo last železarne Jesenice, pač pa s svojim delom in nastopi veliko prispeva k razgibanosti kulturnega življenja na Jesenicah in tako dviga kulturno raven slehernega občana, ne le jeseniškega železarja. Pristojen sklad za kulturo pri skupščini občine Jesenice bi moral posvečati več pozornosti pihalnemu orkestru in ga vključiti v svoj program kulturnih dejavnosti, kot ostale kulturne dejavnike na tem področju.

Pri oblikovanju smernic za bodoče delo je bilo izrečenih precej nerešenih vprašanj, ki so zelo velikega pomena za nadaljnji razvoj pihalnega orkestra. Vendar gre za vprašanja, ki so vezana na zelo velika finančna sredstva. Tu je mišljena predvsem nabava plaščev in nabava novih instrumentov. To sta osnovna problema. V jesenskih in zimskih mesecih se pihalni orkester ne more več dostojno predstaviti v javnosti za-

radi raznolikosti plaščev, ki jih imajo godbeniki. Kljub temu, da so pred dvema letoma dobili nove obleke, te niso bile kompletne. Nujno bi spadal k obleki tudi plašč.

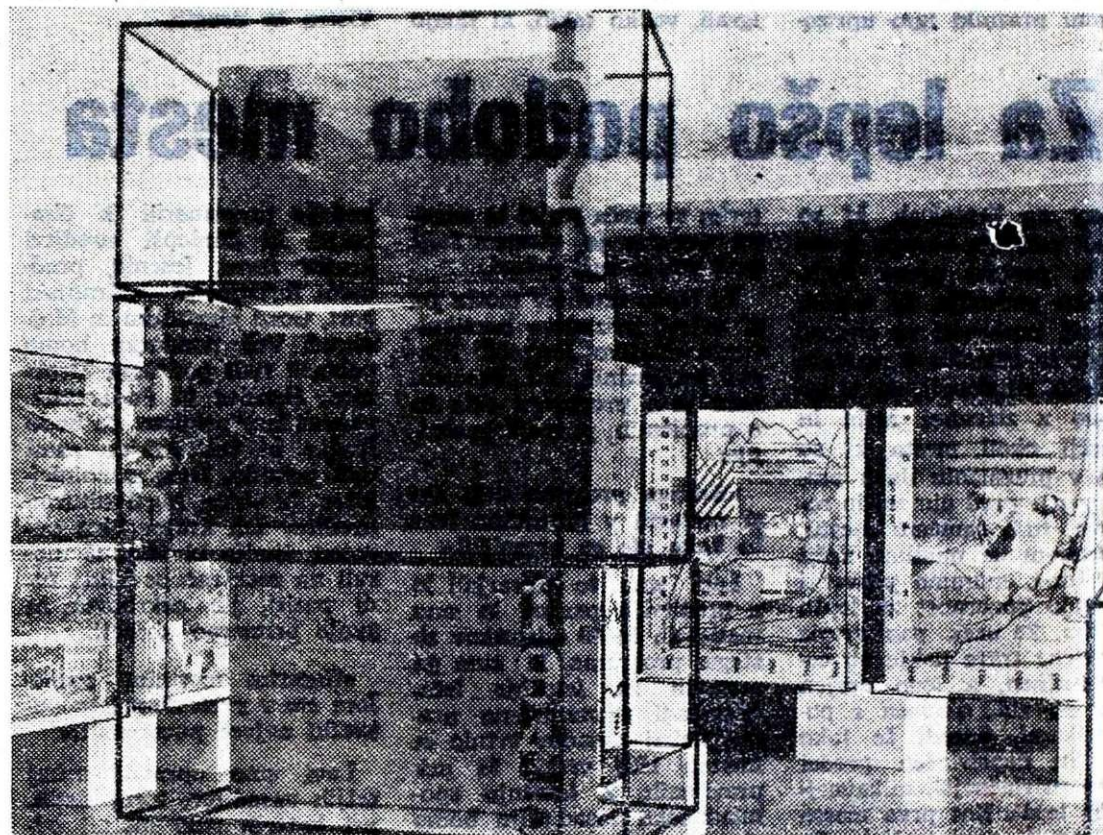
Podobno je z instrumenti. Skoraj vsi so stari prek 13 let in so že skrajno dotrajani. Za kvalitetni dvig orkestra bo nujno treba instrumente obnoviti, za kar so potrebna zelo velika finančna sredstva, ki jih bo nujno

nekje dobiti, ker drugače čez leto ali dve pihalni orkester ne bo zmogel več kvalitetno nastopati. Prav bi bilo, da bi pri tej akciji sodelovalo več delovnih organizacij.

Upravni odbor je tudi že izdelal program dela za leto 1971, ki postavlja pred godbenike velike naloge in s tem seveda veliko angažirane posameznikov. Navajamo le nekaj nastopov, ki jih bo

pihalni orkester izvedel prihodnjih mesecih: najprej se bo predstavil s koncerto resnejše glasbe skupaj z združenimi pevskimi zbori jeseniške občine, temu sledil samostojni koncert zabavnega orkestra in kmečki godbe. V aprilu ima pihalni orkester namen ponovno organizirati modno revijo, koliko bodo podjetja pripravljena sodelovati.

S. M.

Tehnični muzej Železarnice vsako leto pripravi nekaj zelo estetsko urejenih razstav. Na sliki iz lanskoletne razstave — 20 let samoupravljanja

75 let gledamo filme

Osemindvajsetega decembra je minilo 75 let od prve filmske predstave. Kinematografija se je konec minulega stoletja začela v Franciji. Začela sta jo brata z značilnim simboličnim imenom: Lumière (francosko lumiere — svetloba). Domislila sta se, da bi gledalcem lahko predvajala animirane prizore, ki življenjsko zvesto prikazujejo predmete in ljudi v gibanju.

Leta 1894 je Louis Lumière izumil kino, ko je bolan ležal v postelji. Z bratom Avgustom sta že prej iskala možnosti za uresničitev te zamisli. Brata Lumière sta začela delati v očetovi fotografski delavnici. V času, ko se je v Angliji pojavila prva fotografska plošča s suho emulzijo, sta sklenila, da jo bosta izdelala tudi tu in jo dala javnosti v rabo. To je bila težka naloga, ker ni bilo materiala. Končno je Louis odkril potrebno emulzijo; izde-

lala sta najprej po 12 plošč dnevno, kmalu pa jih je bilo narejenih že na milijone in slavne plošče »Lumière«, prej imenovane »Modra nalepka«, so v šestih letih osvojile ves svet. Brata sta bila tedaj skupaj stara štirideset let.

Nadaljnja prizadevanja bratov, ki sta se čutila še tesneje povezana, potem ko sta vzela za ženo vsak eno sestro iz iste družine, so veljala izpopolnjevanju Edisonovega novega »Kinetoskopa« in 13. 2. 1895 je Louis izumil kinematograf.

Prvo predstavo sta priredila 28. decembra 1895 v pritličnih prostorih velike kavarnice, imenovane Indijski salon. Lastnik kavarnice Volpini je imel malo zaupanja v uspeh te predstave, zato ni dal na razpolago glavnih prostorov, pri čemer bi dobil 20% vstopnine. Prišlo je le nekaj zijal in ljubiteljev novega. Od ti-

ska ni bilo nikogar. Operter je bil oče, Antoin Lumière. Edini med gledalci, ki ni znal predvideti neznanskega pomena in fantastične možnosti tega novega izraznega sredstva, je bil Georges Méliès. Predvajanih je bilo 10 filmčkov, za katere je bilo uporabljeno 15 m traku, med njimi: Morje, Prihod vlaka na postajo Ciotat, Malčkov za trk, Politični vrtnar, Partijski kart, Kongres fotografov.

Prvo kamero je po izumu teljevih načrtih konstruiral mojster Moisson. To je bil grobi prototip, ki ga je Louis Lumière skupaj z inž. Capentierom tako izpopolnil, da je osnova ostala neizpremenjena vse do današnjega dne. Izpolnile so se davne človekove sanje: ujeti življenje, daznati njegov odsev in ga z zmeraj vrtniti ljudem. S tem iznajdbo je smrt nehala biti popolnoma dokončna.

I. Trojar

Tudi filmski jezik ima svojo slovnico

IV.

V našem zadnjem kramljanju o filmski vzgoji smo hoteli ponovno poudariti pomembnost poznavanja filmskega jezika za boljše razumevanje filmske umetnosti. Pri tem smo izhajali predvsem iz spoznanja, da tako kakor bralec mora dobro poznati bogastvo knjižnega jezika oziroma osnovne jezikovne zakonitosti, da bo pravilno razumel literarno delo, tako mora tudi filmski gledalec obvladati filmski jezik, da bo lahko sledil dogajanju na platnu ali televizijskem zaslonu. Le tako bo resnično prodril v svet, ki ga je ustvaril avtor filma ali televizijske oddaje. Kajti tako, kakor knjižni jezik pozna svoja slovnicična pravila, tako lahko govorimo tudi o filmski slovnici. Že v zadnjem sestavku smo omenjali nekaj osnovnih posebnosti filmske slovnice in pri tem izhajali iz tega, da so te slike v gibanju same zase jezik. To ni težko dokazati, ker vemo, da slike same pripovedujejo zgodbo ali razvnamejo čustva ali nam sporočajo misli brez govornih besed. Na filmskem platnu ali televizijskem zaslonu nam lahko prestrašeni obraz, posnet v velikem ali bližinskem planu, pove mnogo več kakor kopica besed. Film nam v slikah, brez besed s srednjebližinskim planom lahko pove, kaj manjša grupa oseb dela, ali kako reagira ali se odziva na določen pojav. Koliko besed, stavkov in odstavkov bi morali na primer literat porabiti za opis večje pokrajine, ki nam jo lahko film s posnetki v splošnem, panoramskem, daljnem ali občim planom brez besed in še bolj nazorno pričara na platno. Filmski jezik pozna tudi nekakšna ločila, ki jih režiser označuje z utrjeno tehniko zatemnitve, odtemnitve in preliva. Ta ločila uporablja režiser pri spremembi prizorišča, ali kadar hoče pripraviti gledalca za skok v času ali prostoru skladno z zgodbo filma. Nekateri režiserji med posameznimi prizori ustvarjajo domišljjsko povezavo, kar bi lahko označili kot poskus uvajanja filmskih »prisposodob« ali »metafor«. Filmarji lahko z dogajanja posežejo v preteklost ali prihodnost, da nam omogočijo lažje razumevanje sedanosti na filmskem platnu. S prebliski iz preteklosti nam lahko pojasnijo preteklost nastopajoče osebe in nam s tem olajšajo razumevanje njenega vedenja v sedanosti.

Iz vsega dosedanjega kramljanja lahko povzamemo, da nam lahko sleherni filmska slika s premišljeno uporabo elementov, kot so razsvetljava, kompozicija, zvok in toni, ustvari popolnoma določen vtis. Tako bi lahko povzeli, da struktura filmskega jezika temelji v bistvu na tehle elementih:

— **SLIKE:** vsaka slika dolguje svojo izrazno vrednost predvsem v kombinaciji likovnih in zvočnih komponent. Razdelitev v »plane« (glej III. nadaljevanje); osvetljava, kadriranje in odnos med »funkcionalnim zvokom« ter vizualno vsebino slike — vsak med naštetimi elementi igra pri tem posebno vlogo. Razen tega in prav zaradi naštetih oznak ima lahko vsaka slika še poseben pomen, ki zavisi tako rekoč od gledalčevega intelektualnega in prostorskega odnosa oseb in predmetov na platnu. Odločujoči za ta odnos in vpliv na gledalčevega duha so snemalni pogoji (razdalja, višina, kot, postavitev in gibanje kamere). Ta odnos je lahko objektivni ali subjektivni, vendar moramo pri drugem ločevati med delnim in popolnim istovetenjem občinstva z eno ali več filmskimi osebami.

— **ZAPOREDJE SLIK:** določa ga lahko kompozicija plana (gibanje oseb, kontinuiteta dialoga itd.), ali odnosa, ki nastane med gledalcem in osebami ter predmeti na sliki (na primer glede na smer pogleda kamere). V praksi navadno večkrat kombinirajo obe vrsti faktorjev kontinuitete.

— **LOČILA:** obstaja več načinov, ki določajo začetek in konec posameznih faz dogajanja: odtemnitev in zatemnitev, preliv, izbris z zasokom itd. Tako nastaja kronološka ureditve med dvema ali več fazami dogajanja; to so filmski ekvivalenti za »nekoliko pozneje«, »medtem« ali »hkrati«. Takšne kronološke odnose lahko določa tudi zvok. Tudi prostorski odnos med sočasnimi dogajanja je lahko opredeliti: najpreprostejši postopek je nedvomno tako imenovani trak z maskami, ki omogoča, da vidi gledalec več dogodkov, ki se odvijajo hkrati, istočasno ali na istem kraju.

Razumljivo, da taka zahtevnost filmskega jezika oziroma nastajanja filma zahteva množico strokovnih in pomožnih sodelavcev, ogromne ateljeje, naprave itd. Avtor filma običajno posname vsaj dvakrat več materiala, kot ga bo v resnici porabil za svoj film. Pri snemanju lahko kamera zabeleži neskončno število istih prizorov iz različnih zornih kotov, v različnih planih, v spremenjeni legi kamere ob domiselni uporabi osvetljava, scene itd. Iz vsega tega ogromnega gradiva režiser izbere in uredi po vrstnem redu najboljše posnetke oz. zapise slik, čemur pravimo prva ali groba montaža. K temu je treba dodati še zvočni zapis, ki je nastajal na posebnem traku ali med snemanjem slik ali v posebnem ateljeju z vključitvijo dialogov, potrebnih šumov in zvokov ter glasbene spremljave. Šele, ko je zvočni zapis smiselno povezan s slikovnim gradivom in »izpiljena« slikovna montaža filma, se oba zapisa zlepita v eno kopijo. Po tako izdelanem negativu izdelajo v posebnih laboratorijih pozitivno kopijo, na kateri sta na istem traku sinhrono zlitja zapis slike in zvoka. Film je tako zrel za pot v svet. (Nadaljevanje)

V slovo velikemu Dolikovcu

Zadnji dan minulega leta je prenehalo biti srce velikega ljubitelja likovne umetnosti, organizatorja, pobudnika, vzgojitelja in kritika — Dolikovca — JOŽETA ČEBULJA. Nemi smo obstali ob tej neizprosni resnici, ki nam je iz aktivnih vrst oblikovalcev jeseniškega kulturnega življenja in snovanja iztrgala človeka, ki se je vsa povojna leta ves razdal za likovno dejavnost. Čeprav je dopolnil že 70 let in ga je zahrbtna bolezen razjedala že več kakor desetletje, je bil do zadnjega diha gonilna sila jeseniških slikarjev, organiziranih v DOLIK (domači likovniki), pri DPD Svoboda Tone Čufar.

Jože ČEBULJ se je že med obema vojnama aktivno udeleževal na kulturnem področju. Srečamo ga na Sokolskem odru in kasneje v turističnem klubu SKALA, kjer je zbral slikarje samouke in jim kot mentor posredoval slikarsko abecedo.

Njegove velike zamisli je prekinila druga svetovna vojna.

Po končani vojni je bil znova med ustanovitelji likovnega krožka DOLIK, ki bo čez mesec dni slavil svojo petindvajsetletnico. V DOLIKU, ne le, da je bil najzvestejši član, bil je starešina, organizator, pobudnik, učitelj in kritik. Vseh 25 let se je ves razdal za DOLIK, za njegovo rast in razvoj ter za njegovo razširjeno dejavnost. Prvi je podprl pobudo, da DOLIK ne more ostati samo pri vzgoji lastnih članov, ampak da mora svojo dejavnost razširiti z razstavami in predavanji na vzgojo delovnih ljudi. Zavzemal se je in povezoval DOLIK tudi s poklicnimi slikarji in ostalimi likovnimi središči Slovenije.

Da je bil kos temu velikemu poslanstvu, ki si ga je naložil, se je že med obema vojnama izpopolnjeval v slikarstvu pri prof. Mirku Šubicu. Po vojni pa, da bi se še nadalje izpopolnjeval in svojem članstvu nudil čim več, je postal dopisni član na oddelku za umetniško risanje in slikanje na študentski skupnosti v Darmstatu v Nemčiji. Nesebično je pridobljeno likovno znanje in sposobnosti razdal svojem članstvu, pa tudi sam je neutrudljivo ustvarjal. Tudi z delom je hotel dokazati, da slikar ne sme biti nikoli zadovoljen, da se mora stalno izpopolnjevat in iskati nove izrazne možnosti. S svojimi akvareli je dosegel mojstrstvo, ki smo ga

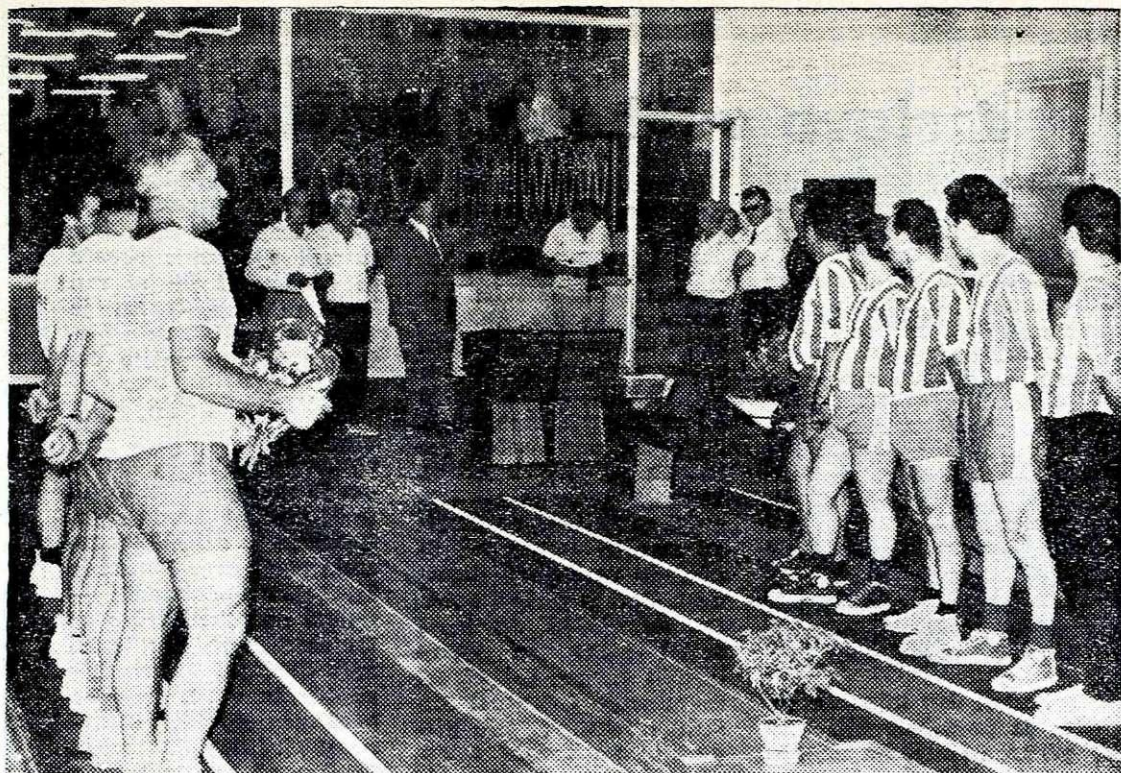
neštetokrat občudovali na slikarskih razstavah. V svoje krajine in figuralko je izlil vse svoje znanje in čustva, ki jih ni rad kazal navzven, čeprav je bilo vse njegovo delo prežeto z bogato paletno čustev.

Slikarstvo in DOLIK sta mu pomenila velik del njegovega življenja. Žal pa mu je velike načrte, ki jih je še imel, prekinila smrt. Resnično je v DOLIKU nastala vrzel, praznina, ki jo bo težko nadoknaditi — najbrž pa nikoli več s tako osebnostjo, kot je bil Jože Čebulj. Njegovo delo se odraža v petindvajsetletni neprekinjeni dejavnosti DOLIKA, ki je bilo izredno plodno in bogato, ravno po njegovi zaslugi. Ravno to bogastvo pa je velika kulturna dediščina, ki jo je poleg množice svojih slikarskih del zapustil Jesenicam in občini. Za svoje izredne zasluge na tem področju je prejel tudi občinsko priznanje — plaketo Toneta Čufarja.

Od nas je odšel mož, čigar ime bo za vedno vklepano v zgodovino likovnega ustvarjanja v naši občini, kot vodilnega člana kolektivnega slikarskega fenomena pa tudi v zgodovino slovenskega likovnega snovanja in ustvarjanja. Njegova slikarska zapuščina bo postala kamenček v mozaiku slovenske likovne tvornosti in povojnega likovnega snovanja. To pa je velika dediščina, ki jo je zapustil občini in ki nas obvezuje, da njegovo delo nadaljujemo.

Akad. slikar Boni ČEH — ilustracija k epu

V zimskih dneh je avtomatsko kegljišče v športnem parku Podmežakljo večkrat prizorišče zagrizenih borb

Začel se je napad na zadnje zimske probleme naših sten

Plezalci in alpinisti ekstremisti so neučakani le pričakali letošnjo zimsko sezono. Številni kandidati naših bodočih alpinističnih odprav morajo opravičiti svojo udeležbo in si prislužiti potni list in vozno karto za potovanje v Afganistan, Kenijo, Pakistan, Nepal, Spitzberge ali severno in južno Ameriko, kjer imajo naši plezalci in alpinisti še veliko nepopravnih računov. Pri nas doma nad Okrešljem, Jezerskim, Bistrico, v Trenti, Planici, Martuljku in v dolini Vrat je ostalo le še nekaj sten, ki še niso doživele obiskov v trdi, strupeni in ledeni zimi, kjer se ni odmevala pesem klinov, cepinov in derez.

Posamezne naveze iz Ljubljane, Mojstrane, Jesenic, Kranja, Celja in Trziča ter drugih planinsko alpinističnih centrov neučakano čakajo v okrešljih in krnicah pod gorami na ugodne vremenske in snežne prilike, da bodo z več ali manj sreče napadli grebene in stene, ki pozimi še niso bile preplezane.

Plezalci iz Mojstrane, ki trenutno predstavljajo vrh slovenskega alpinizma, se pripravljajo skupaj s plezalci in alpinisti iz Kranja na našo prvo alpinistično odpravo v sedem in osemtisočake Karakorumu, zapadnega dela Himalaj, katero pripravlja dr.

Valič. V sestavi te odprave bodo trenutno naši najboljši alpinisti. Akademski alpinistični odsek iz Ljubljane ima v načrtu temeljito pripraviti našo tretjo odpravo v gore Afganistana, kjer so se lani mudili naši plezalci in opravili v gorah nad dolino Mandarasa pomembno pionirsko delo.

Številčno močna in tehnično sposobna ekipa naših plezalk ima v načrtu izvesti našo prvo samostojno alpinistično odpravo na Spitzberge; to je vsekakor ideja, ki jo moramo toplo pozdraviti, podpreti in uspešno realizirati, kajti tudi ženske so poklicane da dostojno in častno reprezentirajo naš alpinizem.

Čas zime od 21. decembra do 21. marca nameravajo naši plezalci in alpinisti koristno izkoristiti s posegi v še pozimi nepreplezanih stenah in grebenih. Boj z ledom in snegom, z višinami in strmimi prav gotovo ne bo lahak, zahteval bo maksimalno mero psihične in fizične kondicije.

Glavni napad bo veljal na 900 m severno steno Špika. Mladi plezalci in alpinisti bodo skušali ukrotiti še poleti težki in zahtevni, malokrat preplezani Zmajev greben v trentarskih gorah od Kuklja (1318 m), prek Goličice in Kancljev (2191 m) do Planje

(2453 m) pod Razorjem. To bo težka in zahtevna naloga, ki bo zahtevala skrajnih naporov. Nekatere naveze nameravajo v letošnji zimi rešiti tudi še nekaj nerešenih problemov v severni steni Triglava (Zlatorogove police, Tržaško in morda še katero drugo smer v Planici, Krnici, Martuljku ali Krmi).

Skupaj z našimi navezami se bodo v naših stenah gotovo pojavile tudi naveze inozemskih alpinistov. Vzhodnonemški alpinisti se zanimajo za stene in grebene nad Okrešljem. Zimski alpinistični tabor komisije za alpinizem pri PZS v Logarski dolini in na Okrešlju bo prav gotovo odprl novo stran zimskega alpinizma v savinjsko-kamniških gorah.

Posamezne naveze naših najboljših bodo skušale doseči večje uspehe tudi v tujih, zahtevnejših gorah, kot Dolomitih in coluirjih Centralnih Alp, nad dolino Arve, v Chamonixu, Zermattu in Courmajerju. Pred našimi bodočimi odpravami v gore Afrike, Azije in Amerike so težke in zahtevne naloge.

Vsem, ki bodo v bližnjih dneh napadli zasnežene in v led ukovane stene in grebene naših gora, želimo obilo sreče in popolnega uspeha, gorskim reševalcem pa brezdelje.

Zuro

Cvetko Zagorski

Čas

(Grotoska)

Kolesar je vozil po pešpoti kraj cestišča in počasi, enakomerno obračal pedala, po vsem videzu kak utrujen delavec, ki se je z dela vračal domov... V ovinku ga je dohitel avto, a voznik v njem ni zavrl, narobe, še pogнал je in prerezal ovinek, ker se je tudi njemu mudilo domov, v mesto, potem ko se je predolgo zamudil pri družini na vikendu. Za zvečer ga je povabila akademska mladina, naj se udeleži njenega posvetovanja in ji tudi kaj pove. A prej se bo moral še preobleči, medtem ko mu bo služkinja pripravila večerjo...

Mož v avtu je čutil rahel sunek, tako rahel, da ni avto niti za las zavil s poti. Ozrl se je — res je kolesarja vrglo v kup gramoza ob cesti. Zdaj je zavrl — ampak kolesar se že pobira, hvala bogu. In je spet pogнал. Čez hip pa se je le še enkrat obrnil in takrat ga je nekoliko močnejši sunek skorajda zasukal, da je komaj še obvladal in naravnal vozilo. Le hip — in mimo je bil prizor, ki mu je zaprl sapo in preblisnil možgane z grozo, da je vzdrgetal: ob skalo kraj ceste je odletela gmota — nekaj frfotajočega — ženska... Že je spet zavrl, ampak premislil se je in pogнал na vso moč. A čez hip se je zavedel: je bila to samoobramba? Ali strah, pogledati resnici v oči? Čisto navadna strahopetnost? Strahopetnost, ki vodi v zločin? Pomislil je: naj se vrnem? Ah, kaj še! Kolesar jo bo našel, ji pomagal na noge. A če jo je do mrtvega? Potem je tako vseeno. Počemu naj bi bil še on žrtev. A če je ranjena in potrebna hitre pomoči?... Kaj pa on sam? Pravzaprav je v enakem ali še težjem položaju: tudi on je v nevarnosti, da ga odkrijejo. Tudi če bi se mu posrečilo zadevo nekako urediti, zatušati, sitnosti bi bile pa le. Vozil je prehitro. Sekal ovinke. Pa še šilce ga je zvrnil spotoma. Ob ugled bi bil. Ob denar. Ob vozniško dovoljenje. Zaslisevanja, mogoče celo ječa. Saj, če bi bil kdorkoli. On pa je vendar — On! Povrh vsega pa se mu zdaj mudi na sestanek z akademsko mladino, ki pričakuje iz njegovih ust tehtnih, morda celo odrešilnih besed. Že tako je pozen. Lovi ga čas. Ta prekleti čas. Tekma s časom! Pa še preobleči se mora in kaj založiti. Lačen je. Zazdelo se mu je, da mu sam vsemogočni želodec ukazuje iz trebušne votline, izpod prsnega koša:

Naprej! Naprej!

Kaj pa je to? Kdo mu zastavlja pot? No, prav tebe je še treba! Če se ustavim, me boš zapisal. Če zapeljem mimo, me boš prav tako zapisal. Ne, ne boš me, bratec! Le dvigaj roko, jaz zapeljem čezte... Jaz... tako... zdaj me pa kar zapiši, ha, ha! Ne, ne boš me zapisal, nikogar več ne boš zapisoval!

Naprej!

...

Brez odlašanja je spravil avto v garažo, zaklenil, šel naročat služkinji zaradi večerje in naj mu pripravi sveže perilo, temno modro obleko, tisto svetlo kravato s črnim pajkom na sredini, on pa se je medtem vrnil v garažo in si ogledal avto: okrovje spodaj in ob strani je bilo krvavo, desnega blatnika so se držali lasje... Z močnimi curki jih je izpral, se večkrat prepričal, če je res vse očedeno, potem si pa umil roke — takole si jih je umival Pilat, je pomislil porogljivo — zaklenil garažo in s ključavnico dvakrat potresel, da se je prepričal, če je dobro zaklenjena. V svoji s knjigami in platni bogato založeni sobi je sedel za pisalno mizo, kjer se je še zmeraj najhitreje pomiril in zbral. Naslonil si je glavo v dlan in poskušal premisliti. Ampak če bi hotel resnično premisliti, bi moral imeti neznansko veliko časa, še več pa poguma. Pogledati v brezno. Zagledati se v brezno — a kaj potem? Ne, bolje je, da v brezno ne pogledaš. Počemu? Kar je, je. Ničesar ne moreš popraviti. Saj navsezadnje — niti ni kriv. Je mar hotel koga povoziti? Tisti trapasti kolesar! Kaj pa vozi po glavni cesti! Vožnjo po cestah bi bilo treba kolesarjem sploh prepovedati! Pa tista baba! Vsaki babi bi se moral že umikati. Lahko bi slišala avto in se umaknila. Ne, ona pa prav po cesti, skoraj po sredi! In pa miličnik, ta cepec! Povožil ga je zgolj v samoobrambi. Tu je edini sodnik lahko on sam, njegova vest, ki pravi: v samoobrambi! Da, v samoobrambi! Kakor če napadalca udariš, preden udari on tebe. Sploh pa ti

pešci! Pravzaprav si sami pišejo usodo. Pešec na cesti. Sploh problem prometa... Kaj bi vse to! Sentimentalnost! Svetobolje! Niso ne prvi, ne zadnji, ki jih je povozil. Z avtom ali brez avta. Tako je to življenje. Treba je biti realen. Ali voziš ti čez ljudi ali vozijo oni čez tebe.

Ni opazil, da je vstopila tačas služkinja in ga že v drugo opomnila zaradi večerje, ki da je pripravljena.

»Čas je,« je rekla.

Bedasto se je zagledal vanjo:

»A?«

»Čas je,« je ponovila.

Zdaj mu je bilo pa dovolj!

»Čas! Čas! Kakšen čas?! Pojdite že s svojim časom!« je vzkrikel, skočil na noge in zamahal z rokami, ko da lovi ptiče.

Služkinja se je brez besede zgubila iz sobe — poznala je take gospodove trenutke.

Nekaj hipov je buljil v vrata, potem pa se sesedel v naslanjač in se zamislil.

»Čas,« je šepnil in prisluhnil, kako zveni beseda.

»Čas,« je ponovil še bolj s poudarkom in se veselil, da mu beseda tako čudovito zveni.

»Čas!« se mu je oglasilo že kot rešitev, kot navdih, kot prišpodboda. »Seveda, saj nihče ni ničesar kriv, za nič odgovoren, ne šofer, ne pešec! To je ta naš čas... krut, ko zadaja rane, milosten in blag, ko odpušča in celi... da, celo veličasten in čudovit, če pogledaš takole malo z višine, s perspektivo ali kako bi rekel — zgodovinsko...«

V prsih je začutil olajšanje, tam notri se mu je nekaj zmehčalo, se otopilo, se jelo dvigati in dvigati tudi njega: zdaj bi ustvarjal! Stvariteljska moč! Stvariteljska ura, ki vse zabriše, ki zgnete to sivo vsakdanjost v neke višje, trajne oblike.

Za kaj naj porabi navdih? Kaj naj ustvari? Simfonijo, ki mu že dolgo brni po ušesih? Vso noč bi delal... ampak... ne, nocoj bi bilo zaman, popustile bi mu moči. Saj to niso bile mače solze, ta vožnja... Ampak prav zaradi te vožnje bi moral. Kompenzacija. Kaj pa je umetnost drugega kot kompenzacija za neizpolnjene cilje ali pa za izpolnjene grehe. Čim hujša teža, čim hujši greh, toliko večji stvariteljski zagon, da ju utišaš, premagaš. Očiščenje v stvariteljskem delu. Ustvariti kaj takega, kar vse poravnava. Kaj velikega.

Vsaj mladim naj pove danes kaj takega — kaj visokega, rešilnega. Takole nekako, je začel z naglimi, krčevitimi, le njemu čitljivimi čačkami beležiti na papir pred sabo:

»Naš čas... Imeti posluš za drame, ki jih ustvarja naš čas... v tem nenehnem srečavanju z življenjem imeti posluš za zakonitosti tega našega življenja... Samo velike stvaritve nas lahko osveščajo za bolj humani jutrišnji dan, ko nam že za današnjega ni uspelo, da bi bil... Hotel bi zvestobo življenju, našemu živemu času in njegovemu človeku, umetniško zvestobo tragiki, ki jo prinaša naš čas...«

...

Ko se je pred polnočjo vrnil, je pohitel najprej v garažo. Spet je zaklenil za sabo, si natančno ogledal avto, zlezal celo podenj in ga z močnimi curki nekajkrat spral.

In tako noč za nočjo. Ni bilo noči, da se ne bi prebujal in se po prstih odtihoapljal iz spalnice v predsobo in prek dvorišča v garažo. Zlezal je pod avto, si ga od vseh strani ogledoval, drgnil in pral.

Sleherno noč.

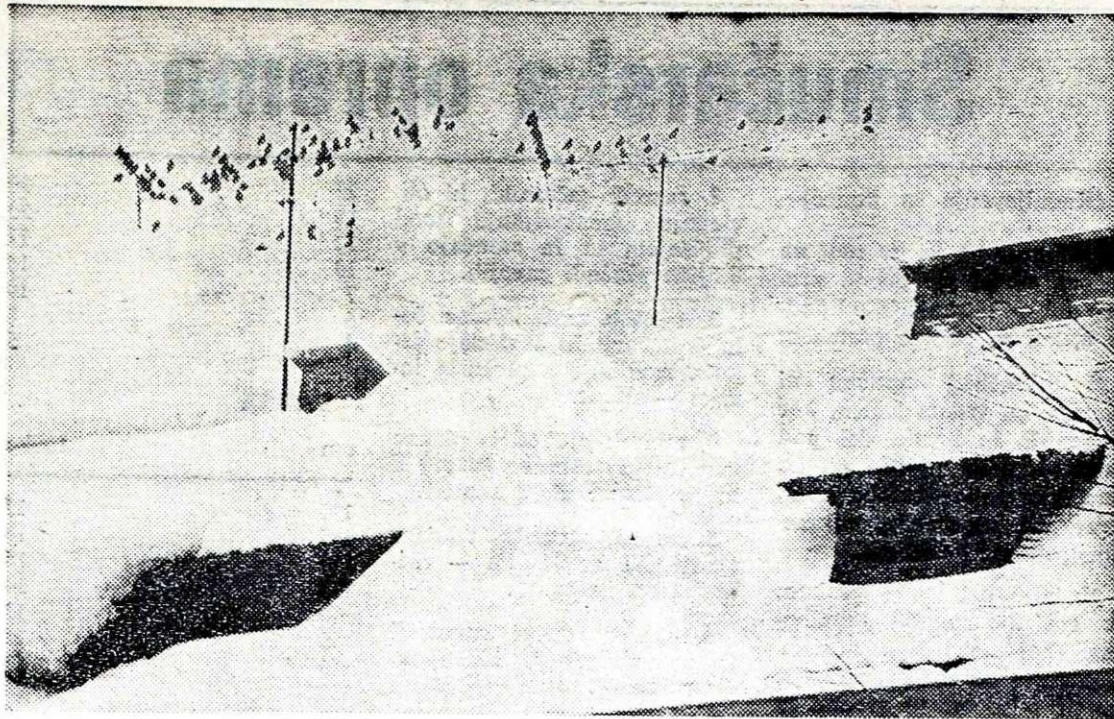
Do prve obletnice, ko mu ni dalo miru in je po polnoči že tretjič odklamal v garažo in bil že tako utrujen, da je kote in stene videl le še v medlih obrisih. Nič čudnega torej, da se mu je zazdelo, da se v kotu za avtom neka premika. Počasi, zato pa toliko bolj grozeče... pošastno... Umaknil se je za korak, se zgrabil za prsi, poskušal zakričati...

Pustil je garažo odprto, se pol živ odvlekel v stanovanje in ob vratih omahnil.

»Kaj se je zgodilo, gospod?« je planila služkinja v strahu. »Vam je slabo, gospod?«

Z obema rokama se je oklenil njenega zapestja, ga tako stiskal, da je drevnela od strahu, in jeknil:

»Čas...«

Redek pojav, ki napoveduje veliko snega in hud mraz

Od začetka do konca prejšnjega tedna smo na Plavžu lahko opazovali, kako je velika tropa ptic neprestano krožila v bližini samskega doma. To so bili pegani, ki se najraje hranijo s plodovi jerebrike, ki so zasajene pred železniškimi hišami. Ko so prejšnjo soboto vse plodove pojedli, so se pegani preselili Podmežakljo, na to pa naprej proti Dolenjski.

Naš upokojenec Anton Langus, ljubitelj ptic, je povedal, da pegani pridejo k nam redko, vsekakor pa vsakokrat, ko se obeta huda zima. Tokrat je te ptice, ki so veliki kot škorci, opazil preden je pričelo snežiti. Napoved se je uresničila, saj je po prihodu peganov padal sneg sedem dni zapored.

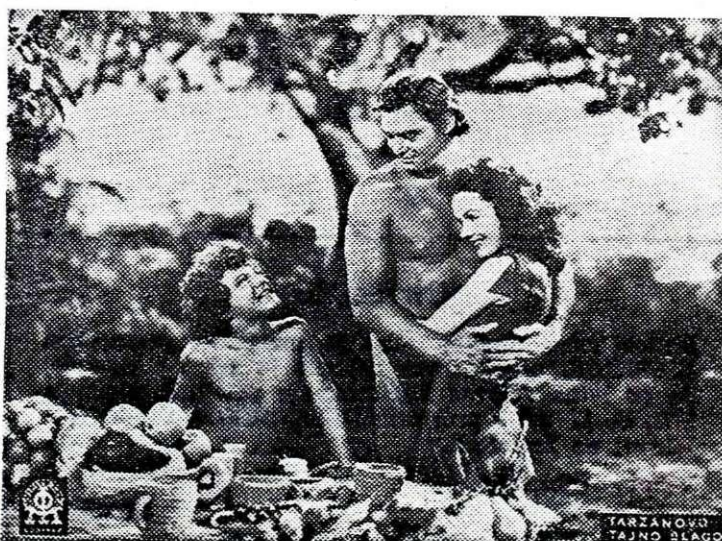
Pegani žive sicer v Rusiji, na Danskem, Švedskem in v drugih severnih deželah. Tam se hranijo z gosenicami.

Torej ptice, ki sedijo na televizijskih ante nah, nam obetajo še hudo zimo.

B. Blenkuš

Stara Sava v ivju

V prihodnjih dneh, bo v naših kinematografih na sporedu še en film o Tarzanovih avanturah in sicer srečanje Tarzana s civilizacijo. V glavnih vlogah Johny Weissmüller in Maureen O'Sullivan.

Smučarska oprema

(Nadaljevanje in konec)

Zanimivo pa je, da tudi na trdem snegu ne prime preveč dobro, odskakuje od podlage, ker je smučar prelahak.

S premeško smučko ni uspeha na trdem snegu, ker prijemlje le kratki del podnogo. Krivina in rep pa ob nastavku popustita oba naenkrat, ali še slabše, enkrat eden, drugič drugi del.

Nadalje pri izbiri pazimo, da sta obe smučki popolnoma enaki, pri tem mislim predvsem na trdoto, nadalje, ko jih stisnemo na sredini se morata smučki po celi dolžini tesno prilagati ena k drugi. Mostičenje naj bo v mejah 2 do 4 cm, paziti pa je treba tudi na to, da smučki niso vegaste. Smučki damo eno k drugi tako, da sta skupaj ob drsni ploskvi, nato jih dvignemo vodoravno v višino oči in pogledamo, če se na repih tesno prilagata. Sledi montaža vezi, kar pa je že izven naše teme.

KAKO DOLGE SMUČI?

Marsikomu se zgodi, da ga prodajalec ob nakupu smučki prepričuje, da mora kupiti take, ki segajo v višino nad glavo iztegnjene roke. Take smučki so predolge za še tako večšega smučarja in po dolžini prej primerne za skakalca, kot pa za alpskega smučarja.

Se enkrat naj poudarim, da je za izbiro dolžino smučke najpomembnejše tehnično znanje smučarja, šele potem pridejo na vrsto faktorji kot so starost, višina, teža in moč smučarja.

Zelo znana francoska tovarna smučki Rossignol je izdala na podlagi dolgotrajnih raziskav posebno tabelo, s pomočjo katere lahko pride do spoznanja, kako dolge smučki potrebujete. Kljub temu, da je tabela zelo točna, so še vedno možni manjši premiki navzgor ali navzdol. Recimo, da se običajno smučate na položnih pobočjih. Takrat lahko izberete nekoliko daljše smučki (za okrog 5 cm), ki bolje drsijo po snegu in se vdirajo manj globoko. Poleg tega je sprememba smeri mnogo lažja kot na strmih svetih, ker ni potreben oster nastavek robnikov, pa tudi z lovljenjem ravnosti so težave mnogo manjše.

Predn začnete s seštevanjem točk, se seznanite s pravili, ki vam bodo pomagala pri delu.

1. razred: začetniki (hoja po ravnem, drsenje v smuku naravnost, vzpenjanje v strmino, peganjanje itd.).

2. razred: začetniki, ki obvladajo zaustavljanje med pluzenjem in že smučajo v daljših pluznih zavojih.

3. razred: nadaljevalna šola (smučarji že obvladajo tekoče zavijanje s pluznim lokom — stem).

4. razred: prehod iz pluzne v paralelno tehniko (zavoj k bregu, široka drža smučki).

5. razred: paralelna tehnika (paralelna kristianija — razbremeniti navzgor).

6. razred: dobri smučarji (hitro vijuganje, sklenjena drža smučki).

7. razred: dobri smučarji (slalom zavoj, nastavljanje robnikov z zarezovanjem).

8. razred: odlični smučarji, ki obvladajo vse tehnične prvine v ugodnih snežnih in terenskih pogojih.

9. razred: odlični smučarji, ki obvladajo vse oblike krmarenja na vseh vrstah snega (led, globok sneg) in na vseh strminah.

Ko ste ugotovili, v katero skupino spadate, v naslednji tabeli preberite, koliko točk vam pripada.

TEHNIČNO ZNANJE	
razred	točke
1	10
2	14
3	17
4	20
5	24
6	28
7	29
8	30
9	31

Naslednja tabela upošteva starost. Če svoje točne starosti ne najdete v podatkih, se po svoji presoji uvrstite v razred nižje ali višje.

STAROST	
leta	točke
80	10
70	14
60	16
50	18
45	19
40	20
35	20
30	20
25	20

20	20
15	20
12	17
10	15
7	10
6	8
4	5

VISINA	
cm	točke
190	17
185	16
180	15
175	14
170	13
165	12
160	11
155	10
150	9
145	8
140	7
135	6
130	5
125	4
115	3
105	2

TEŽA	
kg	točke
90	19
85	18
75	18
65	17
55	16
50	15
45	14
40	13
35	12
30	11
25	9
15	8
14	7

Sedaj seštejte točke, ki jih dobite na podlagi osebnih podatkov o tehničnem znanju, starosti, velikosti in teži. Seštevek vam bo povedal, kakšna dolžina vam ustreza.

IZBOR SMUČI		
Skupno število točk	dolžina smučki	v cm
87		220
85		215
83		210
81		205
79		200
77		195
75		190
73		185
71		180
69		175
67		170
65		165
63		160
61		155

dipl. prof. Janez Šmitek

Obvestilo

Medobčinsko društvo telesnih invalidov, podružnica JESENICE, obvešča vse delovne in telesne invalide, da bo letna delovna konferenca v petek, 8. januarja 1971, ob 17. uri v prostorih DELAVSKEGA DOMA (pri Jelenu) na Jesenicah.

Vljudno vabljeni!

Odbor

Razstava ptic

V dneh od 9. do vključno 11. januarja, bo v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah razstava ptic - karnarčkov in papagajčkov. Ptički, ki so last Petra Malika iz Kranja, bodo tudi v prodaji. Razstavljenih bo okrog 50 ptic.

Razstava bo odprta vse tri dni od 9. do 19. ure.

Rešitev nagradne križanke

Vod.: AMERIKA, JELKA, NOJ, VAZA, LOPATAR, ANION, OSE, ARIMAN, ED, TON, SNOB, MN, STIK, KERAMIKA, KEPE, TO, OTON, D, KAPITAL, RA, TG, SREČNO NOVO LETO, ATILA, SOL, ATE, N, POLK, PREDSEDNIK, TIKVA, EMA, ITA, L, TALIA, NENAKOST, MAKS, NASLADA, OKLEP, LET, PRAVDA, NIL ATA, ANKETA, P, UPOR, T, SPOJ, EE, RAST, U, OV, MONOPOL, ANT. E, ASTMA. C, KOR, KOMANDIRATI, ILKA, TKIVO, NOTES, SISA, SITO, R, MONOTON, CE, C, RASTLINE, KOLO, MNOŽENJE, EMISAR, SL, RAJ, ATLET, TULEC, LEAR, LAERT, AK, GLAVA, DORA, NIKOLA, K, OS, RR, KAKI, MNOŽICA, SKRBI, BITKA, PIROMAN, AR, AA, AT, ET, R, ORAL, ATIKA, ITALIJA, LJUDI, LIMITA, AGA, IT, TEDEN, LANENA, ARISTOKRAT, KAD, ATENE, AVAR, MAMIKA, TRAK, ANEKS, TARA, NIZEK.

Nagrajeni reševalci

V sredo je posebna komisija, ki so jo sestavljali predsednik Tone Svetlin, oddelek za obračun materiala in člani: Vida Ravnik, prodajni oddelek, Tončka Klinar, nabavna služba, Majda Rozman, faktorni oddelek, Rozka Taler, sektor za ekonomiko, izžrebala nagrajence nagradne križanke, ki je bila objavljena v novoletni številki Železarja. Prejeli smo 341 rešitev, komisija pa je izvela 20 rešitev, da je dobila 10 pravih.

IZZREBANI SO BILI:

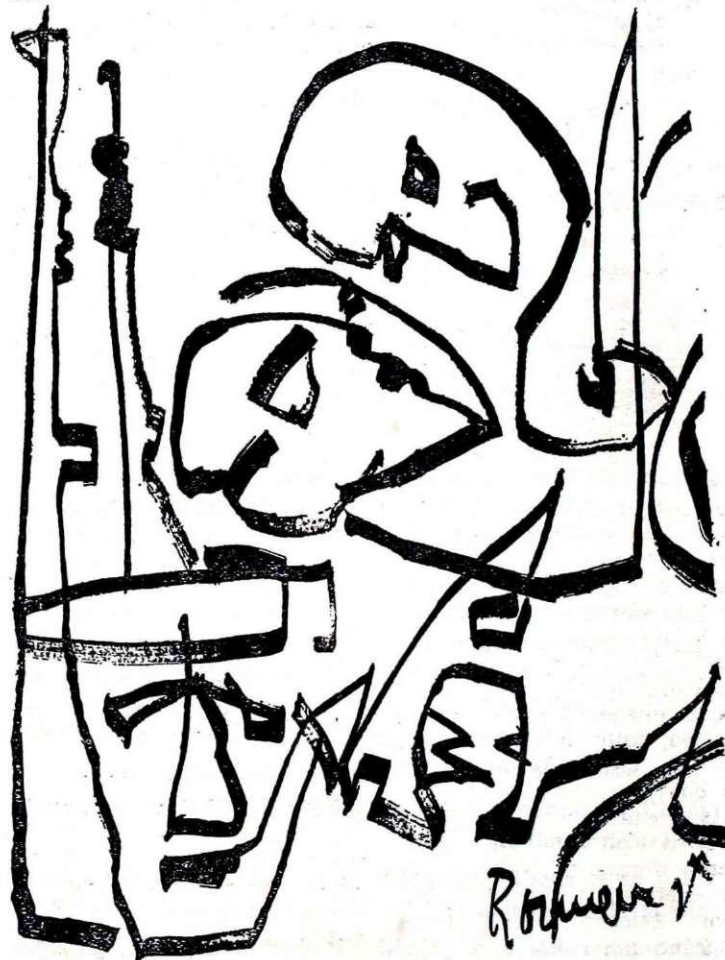
50 din prejme: Tomaž ERZEN, upokojenec, Svetinova 8, Jesenice 3;

po 40 din: Marjan DROLE, transport, Jožica BAKOVNIK, RTA;

po 30 din: Janez LEŠNIK, sektor za ekonomiko, Jelena STANA, strojne delavnice, Ciril VISTER, upokojenec, Jesenice, Cesta revolucije 7;

po 20 din: Edo DROBNAK, TS — operativna novogradnja, Jože AVGUSTIN, strojne delavnice, Zofka VIDIC, oddelek za obračun OD in Leon VIDIC ml., Cankarjeva 34, Koroška Bela, p. Jesenice 3.

Vsem nagrajencem čestitamo in jih prosimo, da dvignejo nagrade od torka dalje na uredništvu Železarja.

Akad. slikar Roman Savinšek — ilustracija k Cundričevi pesmi Dvajset

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

9. in 10. januarja amer. barvni film NOČ BREZ PRIC, v režiji Geoga Schaefera, v glavni vlogi George Peppard, ob 17. in 19. uri.

11. januarja amer. ital. franc. barvni film DIABOLIK, v režiji Maria Bava, v glavni vlogi John Phillip Law, ob 17. in 19. uri.

12. in 13. januarja meh. barvni film DIVJE SRCE, v režiji Tita Davisona, v glavni vlogi Huilo Alemon, ob 17. in 19. uri.

14. januarja amer. barvni CS film STREL Z NEBOTIČNIKA, v režiji Franka Shannoa, v glavni vlogi Robert Webber, ob 17. in 19. uri.

15. januarja ital. franc. barvni film GUSARSKA LJUBEZEN, v režiji Sergia Bergonzellija, v glavni vlogi Gerard Barry, ob 17. in 19. uri.

16. januarja amer. barvni CS film ČUDEŽNI DOKTOR DOLITTLE, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

9. in 10. januarja mehiški barvni film DIVJE SRCE, ob 18. in 20. uri.

11. in 12. januarja amer. barvni film NOČ BREZ PRIC, ob 18. in 20. uri.

13. januarja amer. barvni CS film STREL Z NEBOTIČNIKA, ob 18. in 20. uri.

14. in 15. januarja jugoslovanski barvni film IMAM DVE MAMI IN DVA OCETA, ob 18. in 20. uri.

16. januarja amer. film TARZANOVO TAJNO BLAGO, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

9. januarja amer. barvni CS film MOŽ Z IMENOM KONJ.

10. januarja amer. ital. barvni film PANCHO IZ ACAPULKA.

13. januarja amer. barvni film NOČ BREZ PRIC.

16. januarja jugoslovanski barvni film IMAM DVE MAMI IN DVA OCETA.

Kino KRANJSKA GORA

9. januarja amer. barvni CS film VELIKI BANCNI ROP.

10. januarja jugoslovanski barvni film IMAM DVE MAMI IN DVA OCETA.

14. januarja mehiški barvni film DIVJE SRCE.

16. januarja ameriški barvni film NOČ BREZ PRIC.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

9. januarja amer. barvni film PANCHO IZ ACAPULKA, ob 19. uri.

10. januarja amer. barvni CS film VELIKI BANCNI ROP, ob 17. uri, ob 19. uri DIABOLIK, amer. ital. barvni film.

13. januarja jugoslovanski barvni film IMAM DVE MAMI IN DVA OCETA, ob 19. uri.

16. januarja mehiški barvni film DIVJE SRCE, ob 19. uri.

RAZPIS

Osnovna šola Kranjska gora razpisuje prosto delovno mesto

HISNIKA — KURJACA — SOFERJA AVTOBUSA

Na razpolago je novo stanovanje s centralno kurjavo.

Prijave sprejemamo do 15. januarja 1971, pričetek dela pa 1. februar 1971.

ZAHVALA

Kolektiv osnovne šole Žirovnica se zahvaljuje vsem podjetjem, ustanovam in posameznikom za novoletne čestitke. Šola je namesto čestitk nakazala 100 din za izgradnjo šole v Cerknem.

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujem komisiji za prošnje in pritožbe ter socialna vprašanja pri TO OO sindikata Železarne za denarno pomoč, ki sem jo prejel ob novem letu in ki mi je bila zelo dobrodošla. To hkrati dokazuje, da sindikalna organizacija vodi točno evidenco o članih kolektiva, sploh pa o članih, ki že dalj časa bolujejo. Zato še enkrat prav lepa hvala.

Istočasno želim celotnemu odboru sindikata, kot matičnemu obratu plinske in vodne energije in vsemu kolektivu Železarne srečno in uspešno novo leto 1971 z željo, da se tudi sam čimprej vrnem nazaj med kolektiv.

o Krmelj

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru ozir. občnemu zboru strojnega vzdrževanja se toplo zahvaljujem za pozornost, želim jim še mnogo delovnih uspehov.

Upokojenec
Jože Kravanja

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem mojim sodelavcem iz oddelka UOS za denarno pomoč, ki sem jo prejel ob moji boleznini za novo leto 1971. Ob topli zahvali jim želim veliko uspeha pri delu.

Stane Gorišek,
Cesta 1. maja 112,
Jesenice

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše blage mame, babice, prababice, sestre, tete, tašče in svakinje

MARIJE ZVEGELJ

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so z nami v teh hudih dneh sočustvovali, se od nje poslovili na domu, počastili njen spomin, ji poklonili cvetje in vence ter nam izrekli sožalje.

Prisrčna zahvala dr. Jensterlu, ki se je trudil in jo obiskoval na domu, da bi nam jo ohranil pri življenju, dobrim sosedom ter prijateljem in znancem pa za pozornost.

Zahvaljujemo se upravi Železarne, socialno-zdravstveni službi, službi za varstvo pri delu, knjigovodstvu strojno-energetskih obratov in knjigovodstvu valjarn za vence in cvetje, guvernikom in pevcem za žalostinke ter vsem voznikom osebnih avtomobilov.

Vsem za vse naša topla zahvala.

Zalujoči: sinova France z ženo, Tine z družino, hčerke Marija, Vini in Ivanka z družinami ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega

JOZETA ČEBULJA

pokopali smo ga v nedeljo 3. 1. 1971 na pokopališču v Radovljici, se zahvaljujemo dr. Dražiču, zdravnikom in osebju jeseniške bolnice za zdravniško pomoč in nego. Zahvala vsem sostanovalcem, darovalcem vencev in cvetja, iskrena zahvala članom likovne sekcije DOLIK, pevcem, posebna zahvala pa predsedniku jeseniške Svobode tov. Jožu Varlu za poslovilne besede.

Najlepša hvala prav vsem, ki so kakorkoli počastili pokojnikov spomin.

Zalujoči: žena Vika, sinovi Bojan, Aleks, Boris in Mitja, sestre Tinka, Anica in Angelca ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob prerani in težki izgubi dobrega moža, brata in strica

ANTONA MARKELJA

se iskreno zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih dneh na kakršenkoli način pomagali, izrekli ustno in pismeno sožalje, poklonili vence in cvetje.

Iskrena hvala za poslovilne besede ob odprtem grobu tov. Jožu Koširju, obratovodju transportnega oddelka železarne Jesenice in tov. Jožici Krivec, predstavnici SZDL terena Podmežaklja ter godbi za žalostinke.

Posebno se zahvaljujemo dr. Milanu Čehu za zdravljenje.

Najlepša hvala vsem, ki ste se od njega poslovili in ga v tako lepem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Pepca, brat Avgust, sestri Dora in Milka ter ostali sorodniki.

ZAHVALA

Ob tragični smrti našega sina in moža

FRANCIJA GASARJA

se iskreno zahvaljujemo reševalcem Železarne in bolnišnici Jesenice za nudenje prve pomoči ter vsemu osebju plastične kirurgije v Ljubljani za ves trud, da bi mu ohranili življenje. Prav posebna zahvala pa darovalcem kože tov. Majetiču, Podlogarju in Koširju.

Nadalje se zahvaljujemo vsem sosedom in sorodnikom za pomoč v teh težkih dneh. Iskrena zahvala tudi vsem, ki ste ga zasuli s cvetjem in ga spremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti v mnogo prerani grob.

Zalujoča žena s sinom Bojanom, starši, brat Roman in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadni in težki izgubi drage žene in mame

MARIJE BOHINC

se iskreno zahvaljujemo sosedom za venec in vsestransko pomoč v dneh težke izgube. Zahvaljujemo se darovalcem vencev in cvetja, voznikom osebnih avtomobilov ter kolektivu Kovinotehne za venec in pomoč. Zahvalo smo dolžni vsem, ki so nam v dneh težke izgube izrekli sožalje, se poslovili od nje na domu in jo spremili na zadnji poti.

Zalujoči: mož Janez, sin Franci, sin Janez z družino.

ZAHVALA

Ob smrti najine nepozabne

TANJE TUŠAR

izrekava najtoplejšo zahvalo prim. dr. Plutu, zdravnikom in ostalemu osebju otroškega oddelka bolnišnice Jesenice za nesebično nego in pomoč ob njeni boleznini.

Prisrčna hvala pevcem in guvernikom za ganljivo slovo ob odprtem grobu ter vsem, ki so ji darovali cvetje ali prispevali za onkološki inštitut ter jo spremili na njeni zadnji poti.

Se posebej se zahvaljujemo sosedom ter vsem, ki so nama izrekli pismeno ali ustno sožalje ter nama kakor koli pomagali v težkih dneh.

Albina in Janez Tušar

ZAHVALA

Ob težki in boleči izgubi dragega moža, očeta, tasta in dedka

JOZETA MOKORELA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali.

Posebno zahvalo smo dolžni godbi na pihala, pevcem, sosedom, družinama Gorup in Kramar, darovalcem vencev, za denarno pomoč, voznikom osebnih avtomobilov in vsem, ki so spremili pokojnika na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Marija, sin Jože s hčerko Natašo, hčerke Stanka, Blanka, Melita z možem Mirotom in sinom Denisem ter Zala z možem Janezom.

ZAHVALA

Za razumevanje se iskreno zahvaljujem vodstvu Železarne, ki mi je omogočilo prevoz s tovarniškim avtomobilom v zdravilišče Laško. Kolektivu Železarne želim v novem letu veliko sreče, zdravja in uspehov, obenem pa se tovarniškemu dobru osnovne organizacije sindikata Železarne zahvaljujem za darilo, ki sem ga prejel ob novem letu.

Husein Kostič
Zdravilišče Laško

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru elektrodne oddelka, se iskreno zahvaljujem za darilo, ki sem ga prejela ob novem letu

Anica Krničar
Elektrodni oddelek

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru elektroenergije in kolektivu toplotne energije se najtopleje zahvaljujem za prejeto darilo in pomoč ob upokojitvi. Ob vstopu v novo leto želim veliko delovnih uspehov.

Maks Sterle

ZAHVALA

Najtopleje se zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata Železarne in sindikalnemu odboru upravnih služb za čestitke in finančno pomoč. Vsemu kolektivu želim še veliko uspeha v letu 1971.

Zdravko Zupan
Golnik

ZAHVALA

Tovarniškem odboru osnovne organizacije sindikata Železarne prisrčna zahvala za tovariško pomoč v času boleznini.

Ferdo Lukek
Javornik II

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru elektrodne oddelka in sodelavcem se iskreno zahvaljujem za darilo, ki sva ga prejeli ob upokojitvi. Hvala tudi za prijeten večer, ki so nama ga pripravili na občnem zboru. Želiva jim še dosti delovnih uspehov in srečno novo leto

Neža Tišler
in
Marija Srčič

ZAHVALA

Tovarniškem odboru osnovne organizacije sindikata Železarne se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč ob novem letu.

Se posebej pa se zahvaljujem sindikalnemu odboru elektrodne oddelka za denarno pomoč, darilo in obisk na domu. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Stanko Bremec,
elektrodni oddelek

ČESTITKA

Vsem članicam in članom delovnega kolektiva navijačnice Železarne Jesenice — srečno, zdravo novo leto ter mnogo delovnih uspehov! Istočasno se vam zahvaljujem za novoletno darilo.

Bernard Bratina
V. P. 7236/1
Samobor

Zaplet v jugoslovanskem pokalu

Hokejski spopad je bil pretekle dni zelo natrpan, saj je bilo mnogo tekem v različnih tekmovanjih, za Jeseničane pa niti ni bil preveč uspešen.

Odigrali so dve tekmi za alpski pokal in s Chaux de Fondsom izgubili 2:5, z Augsburgom pa so izveli točko z izidom 2:2. V obeh tekmah so imeli precej smole, toda nič ne pomaga vsa premoč, če pa strelci niso dovolj učinkoviti. Zadnjo tekmo za ta pokal imajo v nedeljo, 10. 1. ob 19. uri z italijansko ekipo Bolzano, ki pa naši ekipi ne more prinesiti kaj več kot že ima. Tretje mesto za švicarskim prvakom in Augsburgom.

V preteklem tednu pa so se Jeseničani kar trikrat spoprijeli z zagrebškim Medveščakom. V prvi polfinalni tekmi jugoslovanskega pokala so igrali v Zagrebu in po slabi igri, pa tudi slabem sojenju, saj sta jim sodnika razveljavila regularen zadetek Mlakarja, igrali 7:7.

Tri dni kasneje pa so v prvenstveni tekmi na istem igrišču že zmagali z 1:8. Čeprav brez Smoleja, ki se je poškodoval na tekmi z Augsburgom in ima nogu v mavcu ter še nekaj časa ne bo mogel stopiti na led, so domačine premagali z lahkoto. Rezultat bi po prikazani igri moral biti še ugodnejši za Jeseničane. Strelci so bili: Tišler 3 ter Hiti, Košir, Mlakar, Felc in Poljanšek po 1.

V povratni tekmi za jugoslovanski pokal, ko bi moralo biti za naše igralce pravzaprav samo formalnost, zmagati z vsaj enim zadetkom razlike, pa je bil rezultat spet neodločen.

Hokej ni bil najboljši, domačini so bili ves čas v terenski premoči, gostje pa so iz hitrih protinapadov znali veliko iztržiti. Sploh pa je za naše moštvo postalo že skoraj navada, da so boljši in ves čas oblegajo nasprotnikov gol, nato pa iz premajhne opreznosti prejemo zadetke. Naša obramba pa je to tekmo še posebno slabo igrala.

Sam začetek je dal barvo celotni tekmi. Gostje so na vse načine poskušali onemogočiti domačine in to jim je tudi uspelo. Po mnogih malih medsebojnih obračunavanjih so naši po podaji Mlakarja, ki je pred golom poiskal prostega Hitija, povedli v 8. minuti. Hiti je imel še v isti minuti še dve priložnosti. Za izenačenje je poskrbel hitri in iznajdljivi Gojanovič v 15. minuti. Tako se je prva tretjina, pa tudi ostali dve, končala z 1:1.

V drugi tretjini so domačini deset minut igrali samo z enim branilskim parom, ker Ravnik ni mogel več igrati, Bogo Jan pa se je pojavil na ledu šele sredi tekme.

Renaud je povedel Medveščaka v vodstvo v 22. minuti, Felc je dve minuti kasneje zadel vratnico, nato pa se je zvrstilo več nevarnih napadov Mlakarja, Hitija in Zbontarja. Izenačujoči zadetek pa je

padel šele v 31. minuti, ko je Zbontar nepričakovano in nepremočno streljal od daleč in zadel spodnji desni kot.

V 46. minuti so imeli gostje igralca manj, toda vseeno se rezultat ni spremenil. Pač pa se je Gojanovič, kot že večkrat, spet sprehodil skozi našo obrambo in Medveščak je spet vodil. Le minuto kasneje pa je Felc s strelom od daleč izenačil.

Do konca tekme je ostal rezultat nespremenjen in na vrsti je bilo, kot to zahtevajo propozicije, za vsako moštvo izvajanje petih kazenskih strelav.

Gostje so streljali prvi. Knez je dvakrat uspešno posredoval. Tudi Jeseničani so trikrat zadel mrežo. Poljanšek, Tišler in Felc, Bogo Jan in Košir pa nista uspela. Tako je bil rezultat spet izenačen. Kaj sedaj? Spet izvajanje kazenskih strelav, vsako moštvo izmenično po enega, vse dotlej, dokler ena stran enkrat več ne zgreši? Toda spet vprašanje, kdo naj izvaja te strele? Lahko kdo od istih igralcev, ki je bil že med prvimi petimi zvajalci, kot je to zahteval Medveščak ali pa bi morali to biti drugi igralci, kot so to zahtevali Jeseničani in službujoči delegat?

V propozicijah ni o tem ničesar napisanega. Igralci se niso mogli sporazumeti in sodnikoma ni preostalo drugega, kot da zaključita tekmo. Najbrž bo prišlo do tretje tekme. Kje, kdaj, se zdaj še ne ve. Ne ve pa se tudi, kdo bo odgovarjal za površno, neodgovorno sestavljene propozicije?

Škoda, da Jeseničani niso zaigrali boljše in ne bi prišlo do te tragikomedije na ledu. Upajmo, da bo spomin na nekaj ne preveč dobrih tekem izbrisan v soboto, ko bodo igrali s svojim največjim tekmečem — ljubljansko Olimpijo. Olimpija je v zadnjem času dosegla nekaj lepših zmag in prav zanimivo bo videti, če jih bodo Jeseničani premagali in nasuli v Galetovo mrežo več kot pet golov, kar sta mu jih v letošnji sezoni dala samo KAC in Slavija.

Tekma bo ob 19. uri.

Nepričakovana točka Kranjske gore

Igralci Kranjske gore so pretekli teden odšli v goste v Beograd k svojemu najnevarnejšemu tekmeču Partizanu. Varovanci Dušana Bruna so svojega trenerja in seveda tudi druge njihove pristaše, zelo razveselili z neodločenim rezultatom 4:4, saj so računali na minimalen poraz.

Že v prvih minutah so Kranjskogorci iz gneče in v snegu, v katerem se je ploščica komaj videla, povedli. Domačini pa so dosegli zadetek po nepravilni podaji, ki pa jo sodnika nista dosodila, vendar je to zmedlo naše hokejiste in so pravočasno rea-

girali. Domačini so na tak način dosegli tudi svoj tretji zadetek.

Partizan je vodil še z 3:1 v zadnji tretjini, ko je znižal Medved, domačini pa so jim ponovno ušli za dva zadetka. Ko je le malokdo pričakoval, da bo Kranjska gora lahko še karkoli storila, pa njeni igralci niso vrgli puške v koruzo. Le malo pred koncem tekme sta Hafner in Kunšič v isti minuti izenačila.

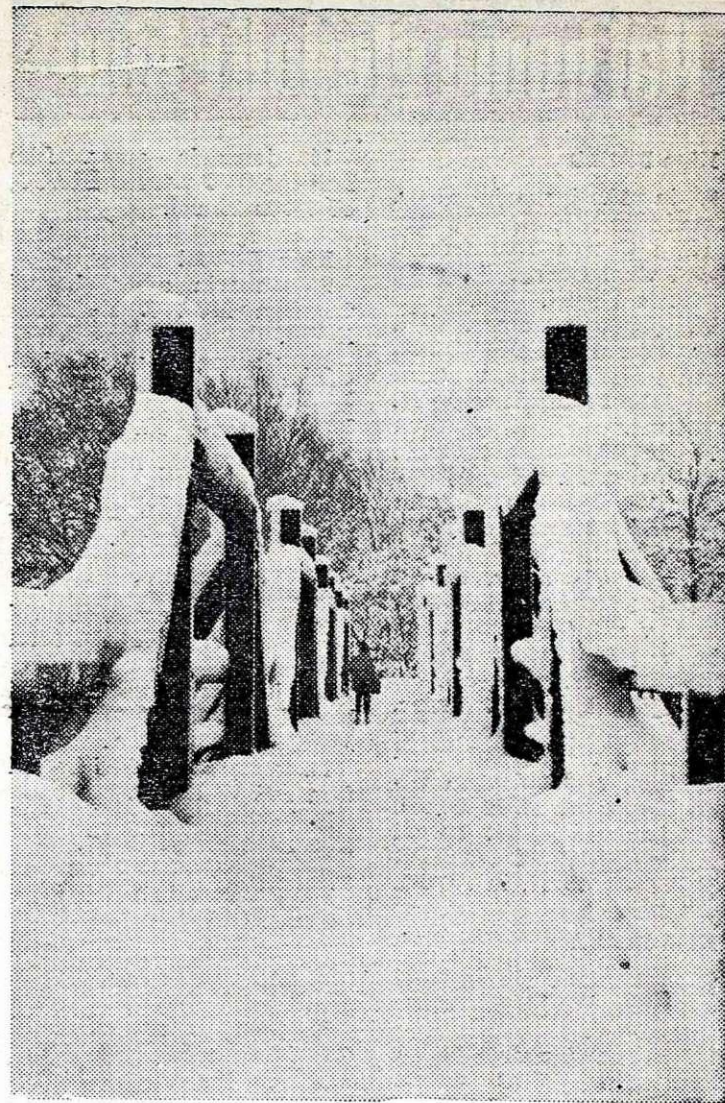
Kranjska gora je igrala lepo, kolikor se je le dalo v snegu v prvi tretjini. Ko pa je prenehalo snežiti, so še lepše kombinirali. S tremi točkami so zdaj na čelu skupine, sledijo pa jim Partizan, ki ima ravno tako tri točke, Beograd dve in Celje brez točk. Prihodnjo tekmo bodo imeli doma z Beogradom in sicer v nedeljo, že ob deseti uri dopoldne.

Tudi naši mladinci nadaljujejo s tekmovanjem v slovenski ligi. Jeseničani so z zadetki, ki so jih dosegli Razinger in Rozman po 3, Pristov, Češnjak po 2 in Batur in Pavlič po 1, premagali Slavijo z 12:2. Čeprav so nastopili brez Francija in Marjana Zbontarja so goste ves čas stiskali v obrambni tretjini. Naslednji spopad pa jih čaka doma 11. 1. s Celjem ob 19. uri.

Mladinci Kranjske gore pa so s tekmo manj in s točko manj za sedaj na drugem mestu za Jeseničani.

V tekmi s Celjem so zmagali kar z 18:1. Strelci so bili: Hafner, Razinger po 4, Medved, Smagin, Klemenc po 3 in Brlišk 1. Prihodnjo tekmo bodo imeli na Jesenicah z Olimpijo 13. 1. ob 19. uri. Lahko se zgodi, da Olimpija ne bo pristala na ta termin in bo tekma potem 9. 1. ob 16. uri kot predtekma srečanju državnega prvenstva.

Z

Most čez Savo pri Žvagnu

Sankači uspešno

Na okrog 600 m dolgi progi v Trnovcu s poprečnim padcem 15% je TVD Partizan Sora pri Medvodah priredil v nedeljo, 3. 1. 1971 medklubsko sankško tekmovanje za prehodni pokal občinske zveze za telesno kulturo Ljubljana-Siška s tekmovalnimi sankami in za prehodni pokal TVD Partizan Sora z navadnimi sankami. Tekmovanja se je udeležila tudi dva-

najstčlanska ekipa Sankaškega kluba SD Jesenice, od tega 10 tekmovalcev s tekmovalnimi in 2 tekmovalca z navadnimi sankami.

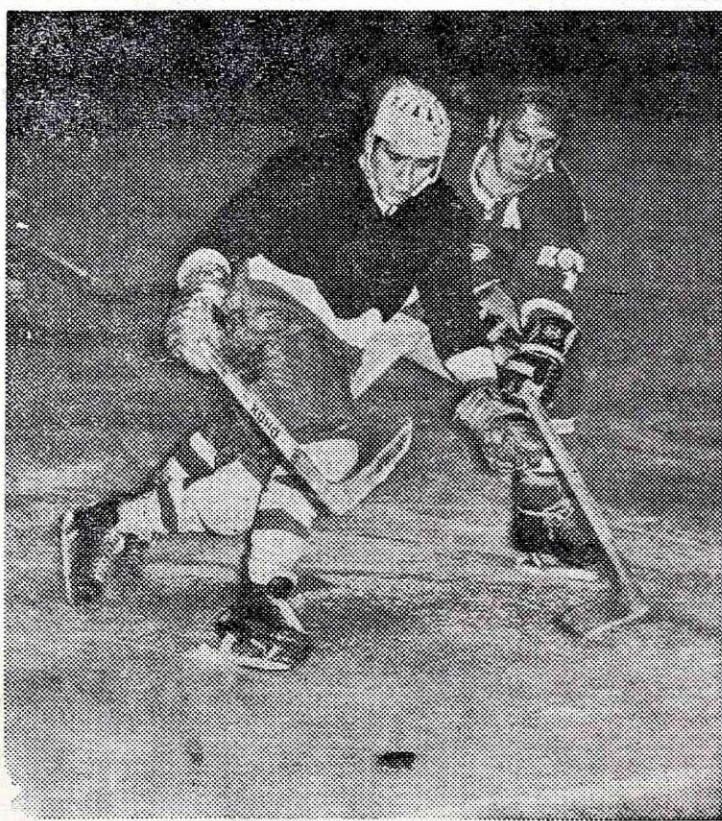
Kljub obilnemu snegu je prireditelju uspelo pripraviti dobro progo, na kateri so tekmovalci prevozili po dva teka pri enosedi, kot tudi pri dvosedi. Uspeh jeseniških tekmovalcev je bil zadovoljiv, saj so osvojili tri prva mesta in sicer v skupini tekmovalnih sank pri mladincih (Brane Štefelin) in pri dvosedi (Klinar M. — Divjak J.), v skupini navadnih sank pa pri dvosedi (Dokl D. — Meglič J.). Kot ekipa so bili najboljši sankarji iz Begunj, najboljši čas dneva v enem teku pa je dosegla jeseniška dvojica Maks Klinar — Jože Divjak.

J. J.

Sankači v Avstriji

Na povabilo vodstva delavske zveze za šport in telesno kulturo v Avstriji (ASKÖ) odpotuje v četrtek, 14. 1. 1971 na njihov mednarodni zimskošportni teden od 8. do 17. 1. 1971 v Beljaku, tudi petčlanska ekipa Sankaškega kluba SD Jesenice pod vodstvom klubskega trenerja tov. Janeza Hrovata. Ekipo sestavljajo člani Maks Klinar in Juli Ulčar ter mladinci Jože Divjak, Boris König in Brane Štefelin. Tekmovanje bo 16. in 17. 1. 1971 na naravni progi Treffen pri Beljaku.

J. J.

Hokejiste se še naprej borijo za točke